

ΚΟΝΙΤΣΑ

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 161 Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2011 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν ο

161. Νοέμβρης-Δεκέμβρης 2011

Φωτ. εξακρ.
(Χορωδίες: Μητρόπολης-Παιδική-
Παραδοσιακή Κόνιτσας)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
και Υπεύθυνος κατά Νόμο:
Σωτήρης Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. 26550 22464 - 22212
Fax: 26550 22464

Συντάσσεται από Επιτροπή:
Ανδρέου Ηλίας
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:
Εσωτερικού 15 Ευρώ,
Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές
στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

Σελ.

409

Το Αγγελικό μήνυμα, Σ.Τ.

410

Για τους άστεγους, την ανεργία, Β. Τσιαλιαμάνη

413

Ιστορικά στοιχεία για χωριά της Κόνιτσας, Χ. Γκούτος

425

Χριστουγεννιάτικη ομιλία, Κ. Τσούβαλη

429

Πρακτικό σύσκεψης, Β. Πράσκα

441

Απ' τον γκιρό τ' Κούρτπασια, Π. Μανώλη

445

Οι εμπορικοί δρόμοι Βαλκανίων, Α. Δεμερτζίδα

449

Αγιογράφηση Αγ. Δημητρίου, Δ. Παπαλάμπρου

453

Βιβλιοπαρουσίαση, Ι.Τ.

455

Κάπου υπάρχει σπίτι, Τ. Κανάτση

456

28η Οκτωβρίου, Π. Κωστάκη

457

Εκδηλώσεις στις Πάδες, Β. Βόσιου

461

Γιορτή στη Βούρμπιανη, Κ. Δημάρατου

463

Εριφίλειο Έπαθλο

469

Στο περιβόλι του κυρ. Σωτήρη, Β. Τσιαλιαμάνη

471

Το «αγριολούλουδο» του Γράμμου, Β. Τσιαλιαμάνη

473

Γιορτή Ενόπλων Δυνάμεων, Κ. Παγανιά

475

Μνήμη Σεβαστιανού, Η.Α.-Β. Τσιαλιαμάνη

478

Κοινωνικά - Μνήμες

Το Αγγελικό μήνυμα

«...Το μήνυμα των Αγγέλων για την “επί γης ειρήνη και την εν ανθρώποις ευδοκία” εκφράζοντας τον ανθρώπινο διακαή πόθο, πλανάται ανά τους αιώνες, χωρίς, δυστυχώς, να βρίσκει δικαίωση. Αγώνας του καλού ενάντια στο κακό, αναλαμπές για μια δίκαιη κι ανθρώπινη ζωή στο μικρό μας πλανήτη κι απογοήτευση των λαών γιατί κάθε φορά που πλησιάζει αυτό το όραμα να γίνει πραγματικότητα, οι σκοτεινές δυνάμεις του κακού, το απομακρύνουν και οι ταλαίπωροι λαοί βολοδέρνουν στο “σισύφειο” δράμα τους.

Δυστυχώς οι πόλεμοι δεν σταμάτησαν, αλλά αντίθετα, έγιναν πιο καταστροφικοί με την επινόηση «πιο έξυπνων όπλων» που σκοτώνουν απείρως περισσότερα παιδιά απ’ όσα αποκεφάλισε η ρομφαία του Ηρώδη στην εποχή του Χριστού.

Η αδικία και η ειμετάλλευση δεν εξαλείφτηκαν από τις κοινωνίες και η λεγόμενη «παγκοσμιοποίηση» με τη “νέα τάξη πραγμάτων” εξαφαλίζει αστρονομικά πλούτη στους λίγους και ρίχνει στην ανασφάλεια και την ένδεια τους πολλούς.

Αυτές τις μέρες ακούμε, από πολιτικούς και θρησκευτικούς ηγέτες, υποκριτικά λόγια συμπόνιας για φτωχούς και καταφρονημένους, ενώ πανηγυρίζουμε, με σαμπάνιες και πυροτεχνήματα, την έλευση του θεανθρώπου ή του νέου χρόνου, που θα φέρουν (υποτίθεται) την ευτυχία στον πλανήτη.

Τι αξία έχουν τα μεγάλα λόγια και οι πανηγυρισμοί, αφού και μετά τις γιορτές, ο κόσμος θα είναι ο ίδιος, όπως ήταν και πρώτα;

Είθε το επί δυο χειλιετίες επαναλαμβανόμενο μήνυμα της Βηθλεέμ να το καταλάβουν κάποτε αυτοί που κρατούν την οικονομία και τις τύχες των λαών στα αχόρταγα χέρια τους και να το κάνουν πράξη, αλλιώς, ας το επιβάλλουν με τους αγώνες τους οι όπου γης αδικημένο...».

Αυτά τα γράφαμε στο 89ο τεύχος του 1999.... Από τότε πέρασαν δώδεκα χρόνια και σήμερα αναλογιζόμενοι, βλέπουμε, ότι, δυστυχώς, η διεθνής κατάσταση χειροτέρευσε.

Χώρες καταστρέφονται και λαοί κατασφάζονται από τους δαίμονες της πλουτοκρατίας, κατακτήσεις των λαών που κερδήθηκαν, ανά τους αιώνες, καταργούνται από τη μια μέρα στην άλλη.

Η χώρα μας, με την πολιτική αυτών που μας κυβέρνησαν, βρίσκεται σε πρωτοφανή οικονομική, αλλά και θεσμική κρίση. Οι εργαζόμενοι, όσοι έχουν ακόμα δουλειά, βλέπουν από μέρα σε μέρα το εισόδημά τους να μικραίνει και οι άνεργοι ζουν με το φάσμα της εξαθλίωσης.

Οι νέοι βλέπουν το μέλλον τους ζοφερό και οι συνταξιούχοι κλαίνε τη μοίρα τους... Μ’ αυτές τις συνθήκες, τι να ευχηθούμε στους αγαπητούς συνεργάτες, φίλους και συνδρομητές του περιοδικού μας; Αντί για καλή χρονιά, ας ευχηθούμε κουράγιο .... και να αντέξουμε τα χειρότερα.

Σ.Τ.

«ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΤΕΓΟΥΣ, ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ,
ΤΗΝ ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ»

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

α. Τον Οκτώβριο του 2012 θα διεξαχθεί στο Μεξικό για πέμπτη συνεχή χρονιά, υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, το **Παγκόσμιο Κύπελλο Αστέγων**. Συμμετέχουν περισσότερες από 70 χώρες και μεταξύ αυτών και η Ελλάδα και ήδη άρχισαν οι προπονήσεις σε γήπεδο ποδοσφαίρου της Αθήνας. Κοινωνικός στόχος να επιστρέψουν στην «σέντρα» της ζωής και της κοινωνίας, όσοι βρέθηκαν εκτός «γηπέδου». Η μέχρι τώρα πενταετής πείρα δείχνει ότι υπάρχει προθυμία συμμετοχής από τους απόκληρους.

Οι άστεγοι στα αστικά μας κέντρα, κυρίως στην Αθήνα, φθάνουν τους 20.000, σύμφωνα με στοιχεία της μη κυβερνητικής οργάνωσης, «Κλίμαξ», που φροντίζει για αυτούς. Είναι ο πληθυσμός μιας μεγάλης ελληνικής πόλης, θύμα της πολύπλευρης κρίσης και δείγμα της κοινωνικής αποσύνθεσης. Οι άστεγοι το 2011 αυξήθηκαν κατά ποσοστό 25% και κάθε μήνα ο ρυθμός μεγαλώνει. Οι άστεγοι, όχι παλιό φαινόμενο για την χώρα μας, είναι πληγωμένοι, πεινασμένοι, τσακισμένοι, τσαλακωμένοι, αγριεμένοι, φοβισμένοι, εξαθλιωμένοι. Η κοινωνική σύνθεση της νέας γενιάς αστέγων, διαφέρει από την κοινωνική σύνθεση της χθεσινής γενιάς των αστέγων, που αποτελείτο

από εξαρτημένους, αποφυλακισμένους, ψυχοπαθείς, οικονομικούς πρόσφυγες κλπ. Σήμερα είναι άστεγοι και άνθρωποι της «διπλανής πόρτας», που χθες είχαν ένα πολύ καλό ή καλό επίπεδο ζωής. Έχασαν την δουλειά τους, μισθωτή ή δική τους, και εξαιτίας αυτού το γεγονός ότι έχασαν το σπίτι τους που είχαν αγοράσει με δάνειο ή εξωσθήκαν από το νοικιασμένο σπίτι. Θα έχασαν από την ίδια αιτία και την γυναίκα τους και τα παιδιά τους. Τους φίλους σίγουρα τους έχασαν. Μέχρι και χθεσινόι επιχειρηματίες κοιμούνται στα παγκάκια. Ακόμη και κάτοχοι ακριβών μεταπτυχιακών τίτλων.

Ευτυχώς ακόμη η επαρχία, και ο τόπος μας, μπορεί να έχει κακή κατοικία για κάποιους, ιδίως οικονομικούς μετανάστες, αλλά δεν γνώρισε την φτώχεια με την εκδοχή των αστέγων και πιστεύω ότι δεν θα το επιτρέψει αυτό το απaráδεκτο κοινωνικό φαινόμενο ο υπάρχων συνεκτικός κοινωνικός ιστός, κυρίως οι εναπομείναντες οικογενειακοί και συγγενικοί δεσμοί. Συνήθως, μετανάστες, ασιάτες και αφρικανοί, στα αστικά μας κέντρα διαμένουν μέσα σε απάνθρωπες συνθήκες «σαρδελοποιημένοι» σε ακατάλληλους στεγασμένους χώρους αλλά όχι στον δρόμο, χάρις στην εθνική τους και θρησκευτική τους

αλληλεγγύη. Οι «άστεγοι» είναι φαινόμενο της ατομοκρατικής, παρακμασμένης, Δύσης.

Να ευχηθούμε από την καρδιά μας πολλά «γκολ» στα τέρματα των γηπέδων αλλά κυρίως κατά του προβλήματος των αστέγων.

β. Η ανεργία το 2011 αυξήθηκε κατά ποσοστό 48% και φθάνουν οι άνεργοι τώρα το 21% του ενεργού πληθυσμού, μη υπολογιζομένων των «συνταξιούχων» του Δημοσίου σε εφεδρεία. Προβλέπεται ότι το 2012 θα ανέβει στο 23% του πληθυσμού. Το 50% των ανέργων είναι μακροχρόνια άνεργοι και οι περισσότεροι διαμένουν σε νοικοκυριό που κανένα μέλος του δεν εργάζεται. Η κάποτε πρωθυπουργική ευχή για ένα εργαζόμενο κατά νοικοκυριό δεν έπιασε τόπο. Ίσως να θεωρηθεί ευτύχημα να έχουμε έναν εργαζόμενο ανά γειτονιά. Η κοινωνική προστασία των ανέργων είναι ελάχιστη και ολιγόχρονη.

γ. Το 30% των ελλήνων, ποσοστό που καθημερινά μεγαλώνει, ζει κάτω από το όριο της φτώχειας. Η φτώχεια δεν έχει ούτε όρια, ούτε χρώμα.

Αυτές τις μέρες διανέμεται στην Κόνιτσα, δια του Δήμου, τυρί, περίπου ένα κιλό κατ' άτομο, σε απόρους, από ευρωπαϊκό περίσσειμα του προϊόντος. Μεγάλη η προσέλευση και αυτό δείχνει ότι η ανέχεια πλήγωσε βαθιά τον πληθυσμό μας.

Οι άστεγοι, οι άνεργοι, οι οικονομικοί πρόσφυγες, οι φτωχοί, σε συνδυασμό με την έλλειψη κοινωνικού κράτους

και την συρρίκνωση της κοινωνικής αλληλεγγύης, κάνουν ένα μείγμα, που ισοδυναμεί με μπαρούτι, και η σπίθα για την κοινωνική έκρηξη δεν θα αργήσει. Ο φόβος των νουνεχών είναι βάσιμος, μήπως η κοινωνία διαλέξει στην αλλοφροσύνη της για το ξεπέραςμα των προβλημάτων όχι λύσεις αλλά τις αιτίες των προβλημάτων. Μόνο η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ έχει και προσφέρει λύσεις.

δ. Η Αυστραλία, μετά από έρευνα, έκανε αποτίμηση των προγραμμάτων Ποδοσφαίρου του Δρόμου και βρήκε ότι το 90% των συμμετεχόντων επέστρεψαν στα κέντρα απεξάρτησης, στα σχολεία, στην δουλειά, με συνεπακόλουθο και την μείωση της παραβατικότητας. Με οικονομική αποτίμηση βρήκαν ότι για κάθε ένα δολάριο που επενδύθηκε στο Κοινωνικό Πρόγραμμα Ποδοσφαίρου του Δρόμου, εξοικονομήθηκαν 4.300 δολάρια στην αυστραλιανή κοινωνία. Στην Ελλάδα βέβαια και αν ακόμη κάναμε ένα κοινωνικό Πρόγραμμα Ποδοσφαίρου του Δρόμου θα έπρεπε τα χρήματα να έρθουν από κάποιο ευρωπαϊκό πρόγραμμα, από τους «κούτσοφραγκους», θα διορίζαμε όσους μπορούσαμε περισσότερους «εργαζόμενους» για να πάρουμε τους ψήφους των και θα είχε το πρόγραμμα και την ταμπέλα « υπέρ των απόκληρων». Όταν θα σωνόταν τα ευρωπαϊκά χρήματα θα βρίσκαμε τον τρόπο να συνεχίσουμε το πρόγραμμα χάριν της ύπαρξης των θέσεων «εργασίας» απορροφώντας χρήματα πάλι από το ευρωπαϊκό πρό-

γραμμα ΕΣΠΑ, που κατ' εξοχήν είναι για να γίνουν έργα υποδομής, που θα συμβάλλουν να ξεφύγει η χώρα από την καχεξία. Σε καμιά βέβαια περίπτωση δεν θα γινόταν αποτίμηση, ούτε οικονομική, του προγράμματος, διότι κάθε έρευνα - έλεγχος μάλλον «άπλυτα» θα φανέρωνε. Αυτά τα προγράμματα, με αυτά τα αποτελέσματα οργανώνονται από «σοβαρές» χώρες, που δυστυχώς σ' αυτή την παρέα δεν ανήκομε. Η Ελλάδα είναι η τελευταία μεταξύ των πρώτων δεκαέξι μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην προστασία των ανήμπορων. Από το φτωχό κοινωνικό προϋπολογισμό μόνο το 10% φθάνει στους έχοντες ανάγκη, το υπόλοιπο ποσοστό εξυπηρετεί ανάγκες του μηχανισμού πρόνοιας και αυτά βέβαια ίσχυαν προ κρίσεως μετά απ' αυτή επιδεινώθηκαν όλοι οι κοινωνικοί δείκτες.

Στην Αθήνα στο «Πάρκο Τρίτση» ο

Δήμος Αθηναίων, κατά το παράδειγμα άλλων ευρωπαϊκών πρωτευουσών διανέμει λωρίδες γης, 50 τ.μ την καθεμιά περίπου, σε ανέργους για να καλλιεργήσουν κηπευτικά για αυτονότους και αυταπόδεικτους λόγους, μεταξύ αυτών και για ψυχολογικούς λόγους.

Να ευχηθούμε ως αποτελεσματικότερη λύση κατά της φτώχειας στον τόπο μας του χρόνου να μοιραστούν αντί τυριών, ή και με τα τυριά, προβατίνες, κασίκες κλπ, αφού μας περισσεύουν χερσότοποι και μικρά βοσκοτόπια για την τροφή τους. Μετά από τέτοια μοιρασιά ίσως σκεφθούμε και την επανέναρξη λειτουργίας του Αναγνωστοπούλειου Γεωργικού Σχολείου αφού η εκτροφή ζώων για να είναι αποδοτική απαιτεί γνώσεις, που πρωτομαθαίνονται σε θρανίο.

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Χαράλ. Ν. Ρεμπέλης

Κονιτσιώτικα

Δημοτ. τραγούδια τραπεζιού, χορού, νυφιάτικα και γάμου, λιανοτράγουδα, νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου και του Κάτω Κόσμου, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 260, τιμή 20 ευρώ.

Θα το βρείτε: Βιβλιοπωλεία Κόνιτσας: 1) Ν. Πλουμής, 2) Ελ. Κυρίτση, Νικ. Ρεμπέλης τηλ. 26550 23071 και Δ/νση περιοδ. «ΚΟΝΙΤΣΑ».

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Χ. Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Α. Πληκάτι

- Το οικωνύμιο τούτο έχει αλβανική προέλευση και σημαίνει λεκανοπέδιο, λαγκαδιά¹. Σε γραπτές πηγές, συναντώνται και οι εξής παραλλαγές του: Πληκάταις, Πληκάδες, Πελέκαδες, Πελικάτι, Πιλκάτι, Πιλκάτες, Πιλικάδες (πρβλ. Πλικαδίτης, Πλεκαδίτης). Παρόμοια είναι τα εξής οικωνύμια: Πελκάτη (Μονόφυλο) της Καστοριάς, Πιλκάτες της Μπίχλιστας (πλησίον της Αχρίδας), Πυλικάτες της Δρόβιανης.

- Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 259, το 1874 420, το 1888 225, το 1911 263, το 1920 268, το 1940 384.

- Διοικητικώς το χωριό υπαγόταν στον καζά της Κόνιτσας, αλλά μετά το 1821 μετατάχθηκε στον καζά της Κολώνιας, εκτός από λίγα έτη γύρω στο 1845². Οι κάτοικοί του μιλούσαν συνήθως την αλβανική, μερικοί δε ίσως ήταν μουσουλμάνοι³.

- Από το 18ο αιώνα μάλλον, το χωριό ετέθη υπό την “προστασία” Κολωνιατών μπέηδων, στους οποίους κάθε οικογένεια πλήρωνε 10-15 γρόσια ετησίως, ενώ αργότερα έδινε και κάτι από τα σιτηρά της. Έπειτα το χωριό έγινε τσιφλίκι των μπέηδων, αρχικά κατά τα 2/3, από δε το 1865 ολόκληρο, μέχρι το 1927, οπότε το τσιφλίκι είχε έκταση 30.152 στρεμμάτων, εκ των οποίων τα 1.800 ήσαν καλλιεργήσιμα⁴.

Ο ναός του αγίου Αθανασίου έχει οροφή ζωγραφισμένη το 1714, τέμπλο ξυλόγλυπτο του 17ου αιώνα, προερχόμενο από παλαιότερο ναό, και δύο τουλάχιστον φορητές εικόνες του 18ου αιώνα. Στον ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου,

1. **Κ. Οικονόμου**, Τα οικωνύμια του νομού Ιωαννίνων, 2006 σελ. 248, **Π. Αραβαντινός**, Χρονογραφία της Ηπείρου, 1856 τ. Β΄ 339.

2. **F. Rouqueville**, Ταξίδι στην Ελλάδα. Τα Ηπειρωτικά, 1994 169, **Μ. Κοκολάκης**, Το ύστερο Γιαννιώτικο πασαλίκι, 3003 195-7, **Κ. Θεσπρωτός και Α. Ψαλίδας**, Γεωγραφία Αλβανίας και Ηπείρου, 1964, 8, 63 (στην σελ. 72 σημειώνεται ότι “μεταξύ των χωριών Πελικάτι και Δέντζικον υπάρχουν δάση μεγάλα και σκοτεινά”).

3. **Ι. Λαμπρίδης**, Περί των εν Ηπείρω αγαθοεργημάτων, τ. Β΄ 185, **Κ. Στεργιόπουλος**, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1938 163, **πρεσβ. Δ. Τάτσης**, Πληκάτι Κονίτσας, 2009 49, 68.

4. **Ι. Λαμπρίδης**, Ηπειρωτικά μελετήματα, τχ Β΄ 1887 8, **Κ. Βακατσάς**, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 2008 234.

σώζονται φορητές εικόνες των ετών 1751, 1768, 1776, στον δε ναό του αγίου Νικολάου υπάρχει εικόνα του αγίου Γεωργίου του εξ Ιωαννίνων. Το εξωκλήσι Παναγιοπούλα κτίσθηκε το 1811 και αγιογραφήθηκε το 1822 από τον Χιονιαδίτη Ζήκο Γεωργίου και τον πατέρα του, με δαπάνες του Χρ. Κ. Γέργκου, όπως αναφέρει επιγραφή σε τοίχο του, ενώ άνωθεν της εισόδου του είναι λαξευμένες οι χρονολογίες 1836, 1838, στο δε τέμπλο του υπάρχουν 4 εικόνες του προαναφερθέντος Ζήκου (1822). Στην θέση της Παναγιοπούλας προϋπήρχε μονή του αγίου Ευθυμίου, η οποία ήταν μετόχι της μονής του Τούρνοβου, καταστράφηκε δε λόγω κατολίσθησης του εδάφους του⁵.

Στους εράνους που διενεργούσαν μοναχοί της μονής Ζάβορδας Κοζάνης την περίοδο 1693-1900, έδωσαν χρήματα κάποιο έτος και τρεις κάτοικοι του χωριού Πελέκαδες της επισκοπής Βελλάς⁶.

Κατά μία γνώμη, κάτοικοι του Πληκατιού, του Ντέντσικου και άλλων γειτονικών χωριών ίδρυσαν στην περιοχή της Φλώρινας τα χωριά Μπελκαμένη το 1845 και Νεγοβάνη το 1861. Κατ' άλλη γνώμη, επί Αλή πασά, ο ζωγράφος Νάσης, ο Ζήκος Στάθης, ο Στυλιάδης και ο Μήτρε Ραδιμίσης, διωκόμενοι από τα χωριά Πληκατί, Έλοβο και Ραδιμίσι, ίδρυσαν την Νεγοβάνη σε τόπο που αγόρασαν από ντόπιους μπέν. Μετά το 1881, μετοίκησαν στο Καζακλάρ Λάρισας οικογένειες του Πληκατιού που είχαν τα εξής επώνυμα: Βενέτης, Δέδες, Δέλκος, Ζήκου, Ζηκοστάθης, Θώδας (δάσκαλος), Μπιζαλής, Παπαδημητρίου, Παπαϊωάννου, Σιούλας, Χαρίσης⁷.

Το 1807 κάτοικοι «ταβαντζήδες Πλεκαδίτες» αρνήθηκαν τρεις φορές να υπακούσουν σε εκπροσώπους του Αλή Πασά, που τους διέταξαν να μεταβούν στο Δέλβινο για να εργασθούν⁸.

Ο Κώστας Βουρμπιανίτης, γραμματικός του Αλή Πασά, έγραψε σε κατάστιχο

---

5. Δ. Τάτσης, ό.π., 73-87, Β. Νησιάκος (επιμέλεια), Η Κόνιτσα και τα χωριά της, 2008 105, 110, πρeσβ. Γ. Παΐσιος, Ηπειρ. Εστία, τ. 1967 457, Χ. Ρεμπέλης, Κονιτσιώτικα, 1953 162, 271 Κ. Στεργιόπουλος, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1938 155, Δήμος Μαστοροχωρίων Μαστοροχώρια, 2005 163, Γ. Στόγιας, Κόνιτσα, τχ 70/1968.

6. Μ. Χατζηϊωάννου, Η ιστορική εξέλιξη των οικισμών στην περιοχή του Αλιάκμονα 2000 205, 81.

7. Για τα ανωτέρω, βλ. κατά σειρά: Γ. Παΐσιος, Ηπειρ. Εστία, τ. 1960 574, 578, Ν. Μουτσόπουλος, Η λαϊκή αρχιτεκτονική της Βέροιας, 1967 56, 52, Μ. Λαφαζάνης, εις Δήμος Αμπελώνος, Ο Αμπελώνας και η ιστορία του, 1995 80, 73. Πρβλ. Δ. Τάτσης, ό.π., 48, ο οποίος γράφει και ότι πολλοί Πληκαδίτες εργάζονταν και ως οικοδόμοι σε ξένους τόπους.

8. Β. Παναγιωτόπουλος, Αρχείο Αλή πασά, τ. Α' 2008 612.

του το 1826 ότι κατά τα έτη 1814-19 εδάνεισε χρήματα στους “Πλικατήδες κοινώς”, δηλαδή στην κοινότητά τους, καθώς και στους Θανάση Γιώργη, Τάσο και Γιάννη Σταύρου, Τσάτσο και Τάσε, καταγομένους από το “Πλικάτι”, καθώς και ότι του οφείλουν χρήματα ο μεν Απόστολος Πλικαδίτης και τα τέκνα του αναφορικά με την διαχείριση ποιμνίων στην Ναύπακτο, ο δε Νάσης Πληκαδίτης για τα πρόβατα που παρακράτησε όταν ο Αλή πασάς επολιορκείτο⁹.

Στις μάχες του Μεσολογγίου (1825), πολέμησαν και οι εξής Πληκαδίτες: ο οπλαρχηγός Γιάννης Δέλκος, ο ψυχογιός του Νεβές και ο Μπίζας¹⁰.

Το 1863 ο ιερέας Χρήστος Στεργίου όρισε στην διαθήκη του να δοθούν 11.000 γρόσια προς συντήρηση του σχολείου, αλλά οι αδελφοί του τα παρακράτησαν. Το 1873 υπήρχαν στο χωριό 70 οικογένειες και σχολείο αλληλοδιδασκτικό με 29 μαθητές και με δάσκαλο μισθοδοτούμενο από τους κατοίκους, ενώ το 1899 το σχολείο είχε 25 μαθητές, δάσκαλο και γραμματοδιδάσκαλο. Το 1887 ο ιερέας του χωριού παπα Δημήτρης υποσχέθηκε να δοθούν χρήματα της εκκλησίας για να ολοκληρωθεί η ανέγερση σχολείου. Το 1905 η Αδελφότητα Βουρμπιανιτών έδωσε 8 λίρες στο Πληκάτι για μισθοδοσία της δασκάλας του¹¹.

Ο ιερομόναχος Δαμασκηνός «από χωρίον Πληκάδες», το 1878 αφιέρωσε στην μονή Στάνας Αγράφων δύο εικόνες ζωγραφημένες από Χιονιάδιτη. Το 1885 ο Αθανάσιος Χρήστου, ετών 38, από το “Πιλκάτι”, εργάθηκε ως κίστης στο Άγιο Όρος. Ο Γεράσιμος Στόγιας (1892-1991) επήγε ως μαθητής αγιογραφίας στο Άγιο Όρος το 1908 και εμόνασε εκεί κατά τα έτη 1912-25, ενώ έπειτα έγινε ιερέας στο χωριό του¹².

Άλλα περιστατικά σχετικά με το Πληκάτι: Το 1848 η Χρήστενα Ζήκου Ευσταθίου αρνήθηκε ότι αυτή έκλεψε χρήματα από την κόρη της, όπως ισχυριζόταν ο γαμβρός της Κώστας Μιχαήλης. Το 1861 οι πρόκριτοι του χωριού ζήτησαν να αφορισθεί όποιος δεν θα καταβάλει το μερίδιό του για το βασιλικό δέκατο που όφειλε το χωριό. Το 1874 ο Αθ. Κώτας ισχυρίσθηκε ότι έγινε κλοπή στο σπίτι του από χωριανούς. Το

9. Βλ. Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1938 34, 41.

10. **Αν. Ευθυμίου**, Σελίδες από την ιστορία της Κόνιτσας, 1997 62.

11. Βλ. κατά σειρά: **Λαμπρίδης**, Περί των εν Ηπείρω... Β' 191, Επετηρίς του εν Κωνσταντινουπόλει Ηπειρ. Φιλεκπαιδ. Συλλόγου, 1875 191, αθηναϊκή εφημ. «Αγών», φ. της 11.2.1900, Ηπειρ. Εστία, τ. 1968 214, **Αν. Ευθυμίου**, Η Βούρμπιανη της Ηπείρου, 1988 420.

12. Βλ. κατά σειρά: **Α. Μαυρομύτης**, εις Τα Άγραφα στη διαδρομή της ιστορίας, τ. Β' 2009 899, περιοδ. “Εκ Χιονιάδων”, τχ. 8/2005, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 1987, 75, **Δ. Τάτσης**, ό.π., 85.

1888 ο μητροπολίτης διέταξε να περιγράψουν τα σύνορα των χωριανών του μακαρίτη Απ. Γιάννη οι συνορίτες Π. Νικολάου, Ράσια Ι. Τζιάμενα, Νίκος Στόγιος Π. Βασιλείου και όποιος άλλος τα γνωρίζει.

Το 1889 η Σοφία σύζυγος του Απ. Μπρόϊκου εκ “Πλεκάτης”, διωγμένη από αυτόν, αναγκάστηκε να πάει στο χωριό της Ράχοβα Καστοριάς, συνοδευόμενη από 25 άτομα, μεταξύ των οποίων ήσαν και οι συγγενείς του συζύγου της Αθ. Κ. Νάτσι και Αθ. Γκόγκος, γι’ αυτό το Ιερατικό Συμβούλιο τον καταδίκασε να δεχθεί πάλι την σύζυγό του στο σπίτι τους.

Το 1891 ο μητροπολίτης ζήτησε από τον παπα Χριστόδουλο και τους προεστούς “της Πλικάτης” να εισπράξουν τα χρήματα που οφείλονταν από τους κατοίκους στην εκκλησία, αλλιώς θα απευθυνθεί στις τουρκικές Αρχές. Το 1893 ο Γεωρ. Κ. Κολοβός, Πληκαδίτης, αγράμματος, ορίσθηκε από τους προεστούς της Βούρμπιανης και της Σέλτσης ως διαιτητής για τον διακανονισμό των συνόρων των δύο χωριών. Το 1910 ο Ηλίας Στεργιάδης ήταν φωτογράφος στο Πληκάτι και στο γύρω χωριά¹³.

Β. Τούρνοβο (Γοργοπόταμος)

Το οικωνύμιο Τούρνοβο έχει σλάβικη προέλευση και σημαίνει αγκαθότοπος. Όμοια ή παρόμοια οικωνύμια υπήρχαν στις περιοχές Ζαγοριού, Γρεβενών, Λάρισας, Τρικάλων, Ευρυτανίας, καθώς και σε σλαβόφωνες χώρες¹⁴.

Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 316, το 1874, 546, το 1888, 460, το 1911, 352, το 1920, 285, το 1940, 304.

Μετά το 1821 το χωριό μετατάχθηκε από τον καζά της Κόνιτσας στον καζά της Κολώνιας, εκτός από λίγα χρόνια γύρω στο 1845¹⁵.

Από το 1846 ή και ενωρίτερα, το Τούρνοβο ήταν τσιφλίκι. Το 1928 το τσιφλίκι αυτό ανήκε σε μουσουλμάνους της Ερσέκας και είχε έκταση 13.000 στρεμμάτων εκ των οποίων εκαλλιεργούντο τα 660¹⁶.

Στην Παναγιοπούλα, τοποθεσία του χωριού, υπήρξε μεσαιωνική μονή, η οποία είχε μετόχι στο Πληκάτι, αλλά καταστράφηκε το 18ο αιώνα (το 1708 ίσως) λόγω κατολίσθησης της πλαγιάς Τουρψί, ενώ αργότερα κατολίσθησε και το έδαφος όπου

---

13. Βλ. κατά σειρά Ηπειρ. Εστία, τ. 1968 22, 107, 211, 215, 303, 306, **Ευθυμίου**, ό.π., 345, **Τ. Χρήστου**, Ασημοχώρι Κόνιτσας, 2001 240.

14. **Κ. Οικονόμου**, ό.π., 288, 286.

15. **Rouqueville**, ό.π., **Κ. Θεσπρωτός και Α. Ψαλίδας**, ό.π. 9. **Β. Ζώτος Μολοσσός**, Ηπειρ. μελέται, τ. Δ΄ τχ Β΄ 1882 306, **Κοκολάκης**, ό.π. 195-7 **Αραβαντινός**, ό.π., 339.

16. **Αραβαντινός**, ό.π. 339, **Κ. Βακατσάς**, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 2008 234.

βρισκόταν αρχικά το χωριό. Ένα τμήμα του υπάρχοντος ναού του αγίου Νικολάου είναι πολύ παλαιό. Το 1834 στο τέμπλο του ναού τούτου ήταν γραμμένο το έτος 1617. Στους ναούς του χωριού, οι σωζόμενες παλαιότερες φορητές εικόνες φέρουν τις χρονολογίες 1772, 1800, 1806, 1817, 1840¹⁷.

Τον 18ο αιώνα γράφτηκε στην παρρησία της μονής Σκαμνελίου και το χωριό Τύρναβος, πιθανότατα το εν λόγω Τούρνοβο, δεδομένου ότι μνημονεύονται εκεί και άλλα χωριά της Κόνιτσας (Πυρσόγιαννη, Κεράσοβο κλπ)¹⁸.

Από τα τέλη του 18ου αιώνα, τα άρρενα μέλη πολλών οικογενειών του χωριού εργάζονταν ως ξυλουργοί-ξυλογλύπτες (σκαλιστήδες) σε περιοχές της Ελλάδας και των Βαλκανίων. Για τους τεχνίτες αυτούς και για τα έργα τους περιέχονται πολλές πληροφορίες στο βιβλίο των Αικ. Πολυμέρου-Καμπλάκη και Κ. Σκούρτη, "Ζωγραφική και ξυλογλυπτική στα Μαστοροχώρια", 2008 (όπου και σχετική βιβλιογραφία). Συμπληρωματικά σημειώνω τα εξής: Κατά μία εκδοχή, οι Τουρνοβίτες έμαθαν την ξυλογλυπτική από επήλυδες της Μοσχόπολης. Το 1841 ο Κώστας Τουρνοβίτης εργάστηκε ως πρωτομάστορας για την ανακαίνιση της μονής Τατάρνας. Το 1907 ο Γ. Απ. Ταλιαδώρος εργάστηκε ως ξυλογλύπτης σε έργα που έγιναν σε εκκλησία της Φούρκας¹⁹.

Μερικοί Τουρνοβίτες εργάστηκαν ως ζωγράφοι-αγιογράφοι, όπως οι Ιωάννης και Μιχαήλ που ιστόρησαν τρεις ναούς σε χωριά της Φλώρινας κατά τα έτη 1837-44 και ο Νικόλαος που ιστόρησε ναό στον Πεντάλοφο το 1906²⁰.

Το 1858 οικοδομήθηκε στο χωριό σχολικό κτήριο. Το 1868 ο Βουρμπιανίτης Β. Τζουμπάνης κληροδότησε στο σχολείο του Τούρνουβου 1000 λίρες με αυτές αγοράστηκε βοσκότοπος, από του οποίου τις προσόδους εμισθοδοτείτο ο δάσκαλος. Το 1875 λειτουργούσε αλληλοδιδακτικό σχολείο με 22 μαθητές και με δάσκαλο μισθοδοτούμενο από τους κατοίκους. Μερικοί νεαροί χωριανοί σπούδασαν στην Ζωσιμαία σχολή: Κ. Α. Δημάδης (1882), Γ. Δ. Γράβος (1896), Θ. Β. Καζαμίας (1910). Από τους χωριανούς δασκάλους γνωρίζουμε τους: Κων. και Δημ.

17. Χ. Ρεμπέλης, ό.π., 162, 172, Ευθυμίου, Η Βούρμπιανη... 12, 24, 297 Δ. Τάτσης, Γοργοπόταμος Κονίτσας, 2010 14-19, 107, 89-95, 99, 78, 114.

18. Ευ. Σαβράμης, Επιστ. Επετ. Βυζ. Σπουδών, τ. 1935 304.

19. Βλ. αντιστοίχως: Α. Βαρσαμίδης, Η περιοχή του Βοΐου, 2007 309, Α. Πετρονάκης/Β. Παπαγεωργίου, Μαστόροι χτίστες από τα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας, 2008 228, Χ. Εξάρχου, Η Φούρκα της Ηπείρου, 1987 109.

20. Δ. Καμαρούλιας, Ηπειρ. Εταιρεία, τ. 2002 297, 359, 439, περιοδ. Εκ. Χιονιάδων, τχ. 6/2003, Ηπειρ. Εστία, τ. 1960 578.

Καζαμία (1893-8), Θεμ. Στεφάνου (1895-7), Χατζή (1912). Το 1909 η Αδελφότητα Βουρμπιανιτών έδωσε 6 λίρες στην σχολή Τουρνόβου²¹.

Μετά το 1881 μετοίκησαν στο Καζακλάρ Λάρισας οικογένειες του Τούρνοβου που είχαν τα εξής επώνυμα: Γεροζήσης, Γκίνος, Μπάζιος, Οικονόμου, Σωτηρίου, Τζιτζής, Γκαράνης, Λοβούλης, Τσίτος ή Βίργος, Αργυρόπουλος. Παλαιότερα μετοίκησε στην Φράσαρη ο Ι. Βλάχος που γεννήθηκε το 1805²².

Άλλα περιστατικά σχετικά με το Τούρνοβο: Το 1893 ο λήσταρχος Σέλφας, με 7 οπλίτες του, απαίτησε και έλαβε τροφές και καπνά από τον μουχτάρη και τον ερράπισε αντί να τον πληρώσει. Η καταγόμενη από το Τούρνοβο ηρωίδα Μαρία Δημάδη γεννήθηκε στο Αγρίνιο, όπου και δολοφονήθηκε από Γερμανούς το 1944. Το 1925 λειτουργούσαν στο χωριό παντοπωλεία των Ν. Γράβα, Ε. Παπαγεωργίου και Κ. Παπαχρήστου²³.

Γ. Χιονιάδες

Το οικωνύμιο Χιονιάδες ή, κατά παραφθορά, Σιονιάδες σημαίνει χωριό κατοικούμενο από επαγγελματίες χιονιάδες, δηλαδή συλλέκτες χιονιού προοριζόμενου να χρησιμοποιηθεί σε καταστήματα, οικίες κλπ από αγοραστές του. Σε χάρτη του 1829 που εκδόθηκε στο Λονδίνο, το χωριό αναγράφεται ως Khioniades²⁴.

Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 214, το 1874, 348, το 1888, 260, το 1911, 455, το 1920, 288, το 1940, 239.

Μέχρι το 1821 το χωριό υπαγόταν στον καζά της Κόνιτσας, έκτοτε δε εντάχθηκε στον καζά της Κολώνιας, ενώ ανήκε στην επισκοπή Βελλάς²⁵.

---

21. Βλ. αντιστοίχως: α) **Δ. Τάσης**, ό.π., 94, β) **Λαμπρίδης**, Περί των εν Ηπείρω... τ. Β' 189, γ) **Επετηρίς...** 191, δ) **Κόνιτσα**, τ. 1998 174, 221, 358, ε) **Ηπειρ. Εστία**, τ. 1966 40, 104-8, τ. 1968 396, 495, στ) **Ευθυμίου**, ό.π. 420.

22. **Λαφαζάνης**, ό.π., 61, **Κόνιτσα**, τχ 89-90/1969 13.

23. Βλ. αντιστοίχως: **Φωνή της Ηπείρου**, φ. της 22.1.1893, **Κόνιτσα**, τχ 13/1987 και τχ 36/1991, **Ιγγλέσης**, **Οδηγός της Ελλάδος**, 1925 1192.

24. **Κ. Οικονόμου**, ό.π. 300, **Κ.Μακρής**, **Χιονιαδίτες ζωγράφοι**, 1981 12, **Γ. Παΐσιος**, **Εκ Χιονιάδων**, τχ 8/2005, **Χ. Γκούτος**, **Η επαρχία της Κόνιτσας και η Μόλιστα επί τουρκοκρατίας**, 2003 265.

25. Πρβλ. **Κοκολάκης**, ό.π. Στον καζά της Κόνιτσας εντάσσεται από τον **Rouqueville** (ό.π.), ο οποίος όμως το συγχέει με την Φούρκα, και από τον προαναφερθέντα χάρτη του 1829. Ως χωριό του καζά της Κολώνιας μνημονεύεται: το 1824 σε δικαστικό έγγραφο (**Ηπειρ. Εστία**, τ. 1952 797), το 1832 από **Κ. Θεσπρωτό** και **Α. Ψαλίδα**, ό.π. 9, το 1870 και

Ήταν τσιφλίκι του Αλή Πασά. Προγενέστερα ο σπαχής του χωριού, για κάθε ένα και μισό γρόσι του σπαχηλικιού, ελάμβανε από κάθε οικογένεια κράμβες (λάχανα) και το γάλα των αιγοπροβάτων της. Το 1824 ο Κολωνιάτης σπαχής εβεβαίωσε εγγράφως ότι το χωριό ήταν τιμारीό του και ότι ο βοσκότοπός του ήταν ανέκαθεν κοινόχρηστος για τους κατοίκους του²⁶.

Σε τοποθεσία του χωριού αναβλύζει νερό που έχει οσμή θείου ή χρώμα γαλάζιο.

Στο χωριό σώζεται εξωκλήσι που θεωρείται ότι κτίσθηκε τον 17ο αιώνα²⁷.

Από το 18ο αιώνα, τα άρρενα μέλη 4 τουλάχιστον οικογενειών του χωριού εργάζονταν ως ζωγράφοι - αγιογράφοι σε περιοχές της Ελλάδας και των Βαλκανίων. Σώζεται αντίγραφο της "Ερμηνείας των ζωγράφων" του Διονυσίου του εκ Φουρνά, γραμμένο το 1846 από τον ζωγράφο Χριστόδουλο²⁸. Ο κατάλογος Χιονιαδιτών ζωγράφων που καταρτίσθηκε από τον Κ. Σκούρτη πρέπει να συμπληρωθεί με πολλές άλλες περιπτώσεις έργων τους που μνημονεύονται σε ποικίλα έντυπα, όπως είναι, μεταξύ των πιο παλαιών, οι ακόλουθες: α) 1763, 1767, 1770, 1774, Κωνσταντίνος Μιχαήλ Μιχαήλ, 10 έργα τους σε χωριά του Βοΐου και στην Βήσανη, β) 1834, 1838-44, 1861, Ζήκος Γεωργίου, 13 έργα τους εις Κόνιτσα, Καβάσιλα, Ιωάννινα, γ) 1859-76, Αναστάσιος, Ματθαίος, Δημ. Νικολάου, 7 έργα τους σε μονές της Ηπείρου, δ) 1855-66 και 1865-75, διάφοροι Χιονιαδίτες, 11 έργα τους στο Τσερβάρι και 6 έργα τους στην Μόλιστα αντιστοίχως²⁹. Πολλοί Χιονιαδίτες εργάσθηκαν ως ξυλουργοί ή ξυλογλύπτες σε ξένους τόπους, όπως ο Θεολόγος στο Τσερβάρι το 1859³⁰.

το 1877 σε εικόνες ναών των χωριών Σχωριάδες και Σταρίτσανη (Πετρονώτης/ Παπαγεωργίου, ό.π. 15, Χ. Χρησιδης, Πουρνιά Κονίτσας, 1991 27).

26. Βλ. Λαμπριδης, Ηπειρ. μελετήματα, τχ Γ 7, Σπ. Αραβαντινός, Ιστορία του Αλή πασά του Τεπελενλή, 1895 603, Γ. Παΐσιος, Ηπειρ. Εστία, τ. 1952 797.

27. Βλ. αντιστοίχως: Γ. Παΐσιος, Εκ Χιονιάδων, τχ 8/2005, Κ. Σκούρτης, Εκ Χιονιάδων, τχ 7/2004.

28. Γ. Παΐσιος, Αγιογραφία και αγιογράφοι των Χιονιάδων, 1962, Μακρής, ό.π. 20, 25-28, 17, 31, Κ. Σκούρτης, Εκ Χιονιάδων, τχ 11/2008 και τχ 10/2007. Για τις απαρχές της αγιογραφίας στο χωριό, κάποιες εκδοχές, βλ. Β. Χρήστου, Απομνημονεύματα, 2002 219 επ.

29. Βλ. αντιστοίχως: α) Γ. Παΐσιος, Ηπειρ. Εστία, τ. 1960 570-72, Καμαρούλιας, ό.π., 219, β) Γ. Παΐσιος, Κόνιτσα, τχ 82-83/1969, τχ. 86-88/1969, τχ 89-90/1969, Γαρίδης/Παλιούρας, Ηπ. Χρονικά, τ. 1980 169 επ. γ) Καμαρούλιας, ό.π., 154, 165, 188, 310, 316, 356, 513, δ) Μ. Κικόπουλος, Ελαφότοπος, 1991 241, 256-7, 262-3, 280, Ηπειρ. Εστία, τ. 1955 764.

30. Κικόπουλος, ό.π. 263, βλ. και Γ. Παΐσιος, Εκ Χιονιάδων, τχ 6/2003.

Ο παπα Γιάννης Χιονιαδίτης το 1787 και το 1791 υπέγραψε ως μάρτυρας σε δύο έγγραφα αφορώντα σε κατοίκους της Βλάτσης Κοζάνης, όπου η οικογένειά του μετοίκησε, μάλλον ένεκα των ορλωφικών³¹.

Στο χωριό λειτουργούσε σχολείο από το 1826, αν όχι ενωρίτερα. Το 1875 υπήρχε αλληλοδιδασκτικό σχολείο με 22 μαθητές και με δάσκαλο μισθοδοτούμενο από τους χωριανούς. Οι νεαροί Δημ. Χ. Μπούρης και Ν. Σπ. Ζωγράφος σπούδασαν στην Ζωσιμαία σχολή το 1882 και το 1906 αντιστοίχως. Κατά τα έτη 1890-99, μερικοί χωριανοί όφειλαν την εισφορά τους για την μισθοδοσία του δάσκαλου Ι.Χ. Μανώλη. Η Αδελφότητα Βουρμπιανιτών το 1905 έδωσε στο χωριό 8 λίρες για τον μισθό του δασκάλου του. Ο μητροπολίτης το 1907 έκρινε ως άκυρο τον διορισμό του Κ. Καζαμία ως δασκάλου του χωριού, ενώ το 1912 ζήτησε να καταρτισθεί αρχιτεκτονικό σχέδιο του νέου σχολικού κτηρίου και προϋπολογισμός της δαπάνης κατασκευής του³².

Διακεκριμένοι Χιονιαδίτες υπήρξαν οι εξής κυρίως: α) Βαρθολομαίος (1831-1904), ηγούμενος της μονής Κακομένου της Β. Ηπείρου, β) Νικ. Σ. Ζωγράφος (1887-1962), νομικός σύμβουλος των ελληνικών προξενικών αρχών στην Αμερική, όπου μετανάστευσε μετά τις σπουδές του στην Ζωσιμαία σχολή, γ) Γεώργιος Παΐσιος (1895-1982), ιερέας που υπηρέτησε σε χωριά της Κόνιτσας και αλλού και κατέγραψε εκεί παλιές επιγραφές και ενθυμήσεις, οι οποίες, μαζί με κάμποσα άλλα δημοσιεύματά του, συνιστούν βασικές πηγές μελέτης της ιστορίας της επαρχίας μας³³.

Άλλα περιστατικά σχετικά με τους Χιονιάδες: Το 1874 ο Νικ. Θεολ. Παπαδιαμάντης, ως εντολοδόχος του Κ. Παπακώστα, εισέπραξε το μισό ποσό του δανείου που ο δεύτερος είχε χορηγήσει στον Κ. Καραγιάννη. Το 1879 ο μητροπολίτης ως δικαστής προσδιόρισε τι όφειλε ο Θ. Συμεών στην μητριά του Αικ. Καραλή μετά τον θάνατο του συζύγου της και τον διέταξε να αποδώσει στην αδελφή του Μαρία Γ. Χαρίση δύο ομόλογα. Διασώθηκε κατάλογος των οικογενειάρχων του

---

31. Βλ. **Ι. Βασδραβέλλης**, Μακεδονικά, τ. 1955-60, 167, 168, Ζ. Τσίρος, Η Βλάστη, 1964 26-27.

32. Βλ. κατά σειρά: **Γ. Παΐσιος**, Ηπειρ. Εστία, τ. 1965 797 επ. Επετηρίς ... 191, Κόνιτσα, τ. 1998 175, **Ευθυμίου**, Η Βούρμπιανη... 420, Ηπειρ. Εστία, τ. 1968 307, 394, 493. Το 1852 η **Αικ. Χ. Παπά** έδωσε 3.000 γρ. για την σχολή (Λαμπρίδης, Περί των εν Ηπείρω... τ. Β' 189).

33. α) **Γ. Παΐσιος**, Ηπειρ. Εστία, τ. 1959 477 επ., β) **Ευρ. Σούρλας**, Κόνιτσα, τχ 11/1963, γ) **Ευθυμίου**, Κόνιτσα, τχ 33/1982.

χωριού, γραμμένος το 1881. Το 1884 ο οπλαρχηγός Λάζος επέδραμε στην εκκλησία του χωριού και πυρπόλησε δύο οικίες. Το 1886 οι χωριανοί όρισαν ως αμίλη τον χωριανό Θ. Σίμου (του εκμίσθωσαν το αμιλικό-ξενώνα) και καθόρισαν τα καθήκοντά του. Το 1897 οι οικοδόμοι Δ. Σακούλης (γεν. το 1858), Ν. Λάτσης και Απ. Φίλης εργάσθηκαν στο Κολικόντασι Μπερατιού για την επισκευή της εκκλησίας του Κοσμά του Αιωλού και έλαβαν από το εκεί λείψανό του ένα οστό που το έδωσαν στην εκκλησία του χωριού τους. Το 1900 η Κώστενα Νάτση κατήγγειλε στον μητροπολίτη ότι συγχωριανοί έκλεψαν τρία φλουριά της. Το 1908 ο μητροπολίτης διέταξε να γίνεται η πάκτωση του βουνού του χωριού με ομόφωνη απόφαση της εφοροεπιτροπής, ενώ το 1910 ζήτησε από τον Νικ. Μάτσο να τον ενημερώνει για τις τυχόν καταχρήσεις στην διαχείριση των κοινοτικών ζητημάτων και το 1911 διέταξε να δίδεται σύνταξη στον γέρο αρχιμανδρίτη Ι.Δ. Παπακώστα, τον οποίο το 1904 τον είχε διορίσει εξομολόγο³⁴.

Δ. Λισκάτσι (Ασπμοχώρι)

Το οικωνύμιο Λισκάτσι έχει σλάβικη προέλευση και σημαίνει λεφτοκαρυά, υπήρχε δε και στην περιοχή Τρικάλων και είναι ομόρριζο με το οικωνύμιο Λεσκοβέτσι που υπήρχε στο Ζαγόρι, στην Φλώρινα και σε σλαβόφωνες χώρες³⁵.

Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 168, το 1874, 378, το 1888, 300, το 1911, 335, το 1920, 271, το 1940, 241.

Μέχρι το 1821 το χωριό υπαγόταν στον καζά της Κόνιτσας, έκτοτε δε εντάχθηκε στον καζά της Κολώνιας, ενώ πάντοτε ανήκε στην επισκοπή Βελλάς³⁶.

Ήταν τσιφλίκι του Αλή Πασά. Το 1845 το ιεροδικείο έκρινε ότι ο εναγόμενος, που καταγόταν από το χωριό Μπότα του Λεσκοβικιού, είχε καταλάβει αυθαιρέτως τον βοσκότοπο του Λισκατσιού το 1786 και ότι, ενώ αποβλήθηκε από αυτόν μετά από λίγα έτη, καθώς και το 1831, τον κατέλαβε και πάλι αυθαιρέτως, γι' αυτό διατάχθηκε η αποβολή του³⁷.

Σώζεται κτηματολόγιο του χωριού, γραμμένο το 1869 βάσει παλαιότερου που είχε γραφεί από τον Κων. Χρήστου. Στην τοποθεσία Βρωμονέρι αναβλύζει νερό με οσμή θείου.

34. Βλ. κατά σειρά: Ηπειρ. Εστία, τ. 1968 210, 212, **Μακρής**, ό.π. 11, Ευθυμίου, Η Βούρμπιανη... 284, Ηπειρ. Εστία, τ. 1954 46, τ. 1953 679, τ. 1968 309, 392, 396, 398, 493.

35. **Κ. Οικονόμου**, ό.π. 170, **Κ. Σπανός**, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 1999 366.

36. Πρβλ. ανωτ. υποσημ. 25, **Π. Αραβαντινός**, ό.π. 91.

37. **Τ. Χρήστου**, Ασπμοχώρι Κόνιτσας, 2001 80.

Τον 18ο αιώνα υπήρχαν στο χωριό ασημουργοί. Κατά τα έτη 1765-1809 ο Χριστόδουλος, γιος του Πανταζή και της Χρυσάνθης, “από την Κόνιτσα”, όπως έγραψε ο ίδιος, διακόσμησε με άργυρο τα εξώφυλλα 4 ευαγγελίων. Αν εννοούσε ότι καταγόταν από τον καζά της Κόνιτσας, ίσως ήταν πρόγονος του Λισκατσιτή δάσκαλου Χριστόδουλου Πανταζή που γεννήθηκε το 1840³⁹.

Πολλοί άνδρες του χωριού εργάσθηκαν, τον 19ο αιώνα κυρίως, ως φημισμένοι ξυλουργοί ή ξυλογλύπτες σε ξένους τόπους, όπως οι: Δ. Νάσιος, Θ. Χρήστου (1790-1850), Γ.Κ. Χρήστου (1828-1913), Γ. Μήτσιν, Κ.Γ. Χρήστου (1861-1950), Ι. Δήμου, Σ. Λάζος κ.ά. Το 1814 ο Αλή πασάς διέταξε να πληρωθεί ο “τουβαντζής” Νικόλαος Λισκατσιτής για τις 1.281 ημέρες που εργάσθηκε στο Τεπελένι. Πριν από το 1863, στην θέση της σημερινής γέφυρας της Κόνιτσας, ο Σ. Λάζος κατασκεύασε ξύλινη σχεδία, μετακινούμενη με χονδρά σύρματα που τα τραβούσαν δύο ζώα (αλλά κατ’ άλλη εκδοχή η σχεδία κατασκευάσθηκε από Χιονιαδίτη).

Το 1886 ο ξυλουργός Ι. Δήμου εργάσθηκε στα έργα κατασκευής του Ζαππείου⁴⁰.

Η εκκλησία του χωριού κτίσθηκε αρχικά το 1823, εκ νέου δε το 1877, οπότε ζητήθηκε οικονομική βοήθεια και από τους ευεργέτες Χρ. Ζωγράφο και Ζάππα. Οι σωζόμενες παλαιότερες φορητές εικόνες της φέρουν τις χρονολογίες 1722, 1832, 1837, 1838, 1857⁴¹.

Γνωρίζομε ότι σχολική εκπαίδευση γινόταν στο χωριό τουλάχιστον κατά τα έτη 1829, 1843, 1865 και εφεξής. Το 1865 κτίσθηκε μικρό σχολικό κτήριο, ενώ το 1875 λειτουργούσε αλληλοδιδασκτικό σχολείο με 15 μαθητές και με δάσκαλο μισθοδοτούμενο από τους χωριανούς, η δε Αδελφότητα Βουρμπιανιτών το 1905 έδωσε 10 λίρες για την ανέγερση σχολείου στο χωριό. Λισκατσιτες δάσκαλοι γνωστοί μας ήσαν οι εξής: Χριστόδ. Πανταζής (γενν. το 1840 και σπούδασε στην Ζωσιμαία), 1874-8, 1886-7, Ευ. Νικολάου 1899-1904, Χ. Αρ. Δημητρίου και Χ.Δ. Νούτσος 1906. Κατά τα έτη 1873-95, σπούδασαν στην Ζωσιμαία σχολή οι χωριανοί Α. Π. Ρούσης, Σ. Ζήσης, Δ. και Θ. Ι. Στεργίου, Α. Ι. Βασιλείου⁴².

38. Π. Μανώλης, Κόνιτσα, τ. 2009 159, 224, Τ. Χρήστου, ό.π. 33.

39. Βλ. Δ. Τάτσος, Το Λισκάτσι Κονίτσας, 1985 41, 38, Α. Τσιάρα, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 2007 374.

40. Βλ. Τ. Χρήστου, ό.π. 261 επ., Σούρλας, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1941 173 επ., 155 επ., Β. Χρήστου, ό.π., 25-28, Β. Παναγιωτόπουλος, ό.π. τ. Β΄ 484. Για τον Σ. Λάζο, βλ. Γκούτσος, Κόνιτσα, τ. 2006 498, Γ. Παΐσιος, Εκ Χιονιάδων, τχ 6/3003.

41. Δ. Τάτσος, ό.π. 51, Σούρλας, Κόνιτσα, τχ 75-77/1968.

42. Βλ. κατά σειρά: Τ. Χρήστου, ό.π. 228, Δ. Τάτσος, ό.π. 78, Επετηρίς... 191, Ηπειρ. Εστία, τ. 1966 37, Κόνιτσα, τ. 1998 194, 355, 175, 176, 178, 180, 221.

Οπληρχηγοί και κλέφτες: Ο Θεοδόσης Χρήστου, το 1830 περίπου, ελευθέρωσε μια σκλάβια στην Κολώνια, όπου εργαζόταν ως ξυλουργός, και έγινε οπληρχηγός του Ζιάκα στην Δ. Μακεδονία. Ο Λάμπρος Τσιάρας (1850-97) έδρασε ως καπετάνιος στα Μαστοροχώρια. Το 1880 ο Βουρμπιανίτης οπληρχηγός Ν. Λιάκος επιτέθηκε στο στρατιωτικό φυλάκιο της Τσούκας και κράτησε αιχμάλωτο τον προεστό Γιάννη Βασίλη μέχρι που έλαβε λύτρα. Το 1885 οι κλέφτες Λάζος, Παλαβός και Χαλιαπάς κατέφυγαν στο σπίτι του Λ. Χολέβα, όπου περικυκλώθηκαν από χωροφύλακες και σκοτώθηκαν. Το 1897 φυλακίσθηκαν 15 χωριανοί ως πιθανοί επαναστάτες⁴³.

Άλλα περιστατικά σχετικά με παλιούς Λισκασιίτες: Ο Κίτσιος Βλάχος (γενν. το 1778) μετοίκησε στο Λισκάτσι από την Φράσαρη. Το 1834 ο Ζήσης Νικόλα και ο Γ. Μήτση υπέγραψαν ως μάρτυρες σε συμφωνητικό κάποιων Σελτσιωτών. Μουχτάρηδες του χωριού διετέλεσαν οι εξής μεταξύ άλλων: Κων. Χρήστου, Γιαννούλης Βασίλη. Το 1901 ο Πάντος Γεωργίου ή Ρούσης κατασκεύασε την αμαξιτή οδό Αργυροκάστρου-Τεπελενιού, αλλά οι μουσουλμάνοι εργάτες του απαίτησαν τους μισθούς τους πρόωρα και σκότωσαν τον γιό του Διονύσιο. Το 1925 ο Β. Γιαννούλης είχε στο χωριό παντοπωλείο και ο Β. Στεργίου υποδηματοποιείο. Ο Βασ. Χρήστου (1905-1994) διακρίθηκε ως ιατρός ακτινολόγος στην Αθήνα και ως συγγραφέας ιατρικών και άλλων σχετικών με την επαρχία της Κόνιτσας, υπήρξε δε ευεργέτης του χωριού⁴⁴.

43. α) Σούρλας, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1941 173 επ., Τ. Χρήστου, ό.π. 127, Β. Χρήστου, ό.π., 181, β) Τ. Χρήστου, ό.π. 130 επ., Β. Χρήστου, ό.π., 183, γ) Ευθυμίου, ό.π. 272, δ) Ευθυμίου, ό.π. 287, ε) Φωνή της Ηπείρου, φ. της 7.2.1897 = Ασημοχωρίτικα, τχ 10/2004.

44. α) Κόνιτσα, τχ 89-90/1969 13, β) Ηπειρ. Εστία, τ. 1970 556, γ) Β. Χρήστου, ό.π. 165, 210, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1941 141, Τ. Χρήστου, ό.π., 90, δ) Φωνή της Ηπείρου, φ. της 26.1.1901 = Ασημοχωρίτικα, τχ 10/ 2010, ε) Ιγγλέσης, ό.π. 1191, στ) Β. Χρήστου, passim.

**Info
Center**

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΟΛΟΠΣΤΩΝ

ΤΜΗΜΑΤΑ:

✓ JUNIOR - ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ✓ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ECDL
✓ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ✓ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Υπεύθυνος Εκπαιδών: ΣΠΙΛΙΟΣ Ι. ΒΑΣΙΛΗΣ

Παικ. Εφαρμοσμένης Πληροφορικής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Κόνιτσα Πελοποννήσου 6

☎ 26550 22688 - κιν. 6973033013 e-mail: infocenter@otenet.gr

ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ
ΜΟΣΧΑΡΙΩΝ - ΑΡΝΙΩΝ - ΧΟΙΡΩΝ

ΝΤΕΜΟΣ ΘΩΜΑΣ

Καστανέα Κόνιτσας

Τηλ. 26550 31641- Κιν. 6974186238

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Αναγνωρισμένο Σωματείο

Εδρα: Κόνιτσα

Προς: Κους Μιχαήλ Παντούλα, Ευάγγελο Αργύρη, Αθανάσιο Οικονόμου, Κωνσταντίνο Τασιούλα και Σταύρο Καλογιάννη, βουλευτές Ιωαννίνων, Ιωάννινα

Σας είχαμε αποστείλει την από 9-9-2011 επιστολή μας διαμαρτυρόμενοι για την μη προώθηση του έργου «Αλλαγή του τρόπου άρδευσης στον κάμπο Κόνιτσας Νομού Ιωαννίνων». Από τότε καμιά απάντηση δεν είχαμε εκ μέρους σας.

Διαβάσαμε στο τοπικό μας περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» ότι ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε αναφορά του εξ υμών Κωνσταντίνου Τασιούλα απάντησε ότι το έργο δεν έχει απενταχθεί και ότι η προώθησή του προς δημοπράτηση θα εξαρτηθεί από τους πόρους που θα έχει στη διάθεσή του το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2007-2013.

Κρίνουμε την απάντηση ψηφοθηρική και υπνωτική, που παραπέμπει το θέμα στο αόριστο μέλλον και εφεξής «αδάπανα» μπορεί να ξαναδίνεται η ίδια.

Βρισκόμαστε στα τέλη του 2011 και απομένουν μόνο μπροστά μας δύο χρόνια για την υλοποίηση του προγράμματος. Το έργο αφορά την αγροτική ανάπτυξη ευρύτερης περιοχής και έχει εθνική σημασία, προπάντων αφού η χώρα μας εισάγει από το εξωτερικό το 65% των τροφίμων ή κατ' άλλους το 75% των τροφίμων, που έχουν σαν βάση σίγουρα τα αγροτικά προϊόντα. Το ΕΣΠΑ, σε περίοδο φτώχειας και πείνας, δεν προχωράει και είναι μικρή η απορροφητικότητα των κονδυλίων λόγω έλλειψης μελετών και παράλογα μένει η μελέτη του παραπάνω έργου στο ράφι. Ακούμε για υλοποίηση έργων ανάπλασης πάρκων σε αστικά κέντρα, κόστους εκατομμυρίων ευρώ, απαραίτητων βέβαια για την καλύτερευση της ζωής μεγάλων πληθυσμών, πλην όμως άκαιρων στις παρούσες συνθήκες που βιώνει η χώρα μας. Πάντοτε υπάρχουν πολιτικές, οικονομικές και αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Η από κοινού άσκηση της κυβερνητικής εξουσίας σας φορτώνει όλους σας με μεγάλες ευθύνες για τη μη πραγμάτωση του προαναφερθέντος σπουδαίου έργου.

Εμείς δεν πρόκειται να καθίσουμε βουβοί και με σταυρωμένα χέρια, γι' αυτό σας καλούμε να ενώσετε μαζί μας την φωνή σας. Οι καιροί ου μενετοί.

Κοινοποιείται : Δήμο Κόνιτσας

Κόνιτσα 24-11-2011

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ του Σωματείου
Σπύρος Γκότζος

Εισαγωγική ομιλία στη Χριστουγεννιάτικη Μουσική Εκδήλωση, 21 Δεκεμβρίου 2011

της ΤΣΟΥΒΑΛΗ-ΤΣΑΡΟΥΧΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ,
Προέδρου της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Κόνιτσας

Καλώς ορίσατε στη σημερινή μας
Εκδήλωση.

Πολλές φορές συνηθίζουμε να
μεμφιμοιρούμε με τον τόπο μας και να
λέμε πως η Κόνιτσα δεν έχει τίποτε.
Δεν έχει αυτό ή δεν έχει το άλλο.

Κι όμως η Κόνιτσα, πέρα απ'το,
πραγματικά, ευλογημένο φυσικό της
περιβάλλον και τα χωριά της με την
περίφημη ντόπια αρχιτεκτονική, διαθέ-
τει πολλά. Έχει ενεργό ανθρώπινο δυ-
ναμικό, έχει κοινωνικό ιστό, πλούσια
πολιτισμική κληρονομιά, ζωντανή μου-
σική παράδοση και σύγχρονο πολιτισμό
που ακουμπά στις ρίζες, αλλά που δέ-
χεται και αφομοιώνει τις νέες εξελίξεις.

Η Κόνιτσα εξακολουθεί να παράγει
πολιτισμό, γι' αυτό και διαθέτει τρεις χο-
ρωδίες: Την Βυζαντινή Χορωδία της Ι.
Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πρωγω-
νιανής και Κονίτσης, την Παιδική Χο-
ρωδία της Δημοτικής Μουσικής Σχολής
Κόνιτσας και τη Χορωδία Παραδοσια-
κής Μουσικής του Δήμου.

Διαθέτει Δημοτική Μουσική Σχολή
(Ωδείο), Τμήμα Αγιογραφίας, Τμήμα
Ζωγραφικής, χορευτικά τμήματα, όπως
του Συλλόγου Γυναικών, των Νέων, των
«Ντόπιων» Μαστοροχωρίων και των
άλλων χωριών, του Γυμνασίου και των
Λυκείων της Κόνιτσας.

Διαθέτει Δημόσια Βιβλιοθήκη με

πάνω από 50.000 τόμους, Κέντρο
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Κέντρο
Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών,
Κινηματογραφική Λέσχη κ.α.

Διαθέτει ντόπιους δημιουργούς και
ανθρώπους των τεχνών και των γραμ-
μάτων. Αδελφότητες και Σύλλογοι δρα-
στηριοποιούνται τόσο στη μικρή πόλη,
Κόνιτσα, όσο και στα χωριά και μο-
χθούν να κρατήσουν τον τόπο τους.

Η Κόνιτσα διαθέτει νέους δημιουρ-
γικούς και ενεργούς πολίτες.

Αποτέλεσμα της δημιουργικότητας
της κοινωνίας μας και της αγάπης για
τον τόπο και το συνάνθρωπο, είναι και
οι χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις του
Δήμου μας.

Τα Χριστούγεννα πάντα μας κάνουν
να αισθανόμαστε πιο γλυκά, πιο ζεστά,
πιο γαλήνια. Μας κάνουν να νιώθουμε
σαν παιδιά, μαλακώνουμε και θέλουμε
να εκφραστούμε με εκδηλώσεις χαράς,
επικοινωνίας, αλληλεγγύης, αθωότητας,
αγιότητας.

Στην Κόνιτσα οι χριστουγεννιάτικες
εκδηλώσεις άρχισαν από τις αρχές
Δεκεμβρίου με τις δραστηριότητες της
Δημόσιας Βιβλιοθήκης και του Κέντρου
Δημιουργικής Απασχόλησης για τα
παιδιά.

Ο Δήμος Κόνιτσας, σε συνεργασία
με τη Δημοτική Κοινότητα Κόνιτσας και

τον Εμποροεπαγγελματικό Σύλλογο, έχουν καταρτίσει ένα χριστουγεννιάτικο πρόγραμμα που έχει ως στόχο να τονώσει την ψυχική μας διάθεση, να προσφέρει βοήθεια σε εκείνους που έχουν ανάγκη, να τονώσει την κίνηση στην Κόνιτσα, αλλά προ πάντων να μας βοηθήσει να νιώσουμε μέσα στο κλίμα των ημερών.

Σ' αυτό ακριβώς στοχεύει και η σημερινή εκδήλωση. Να νιώσουμε κάτι από την αγιότητα των ημερών και τη θαλπωρή της λαϊκής μας παράδοσης.

Ευχαριστούμε την Ι. Μητρόπολη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτισης για τη συνδιοργάνωση της σημερινής βραδιάς. Ευχαριστούμε τον πατέρα Χερουβείμ, τον χοράρχη κ. Μπαρτζόπουλο και τα μέλη της Βυζαντινής Χορωδίας.

Ευχαριστούμε τη Δ/τρια της Παιδικής Χορωδίας της Μουσικής Σχολής (Ωδείου) Κόνιτσας, κ. Κωνσταντίνα Μήλια, και τα παιδιά που συμμετέχουν. Είναι μια χορωδία που άρχισε πριν ενάμιση μήνα με εντυπωσιακά αποτελέσματα, όπως θα διαπιστώσετε.

Ευχαριστούμε τα μέλη της Χορωδίας Παραδοσιακής Μουσικής του Δήμου μας και το δάσκαλο κ. Χρήστο Οικονόμου. Η χορωδία αυτή έχει μια αδιάκοπη πορεία από το 1995 και συνεχώς εξελίσσεται. Βέβαια είναι απαραίτητη η συμμετοχή και άλλων, και μάλιστα νέων, για να μεγαλώσει και να δυναμώσει το σχήμα.

Ευχαριστούμε το Τμήμα Αγιογρα-

φίας του Δήμου μας και τον δάσκαλο κ. Γιάννη Γκούτσο. Τα έργα των μαθητριών του τμήματος εκτίθενται στην είσοδο του Δημαρχείου και μας κάνουν να νιώθουμε καλύτερα το πνεύμα των ημερών. Ευχαριστούμε τον κ. Καλλιτέρνη, που παρέχει αίθουσα του Λυκείου και διευκολύνει τη λειτουργία του Τμήματος.

Ευχαριστούμε τα παιδιά του Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης και τις παιδαγωγούς τους για ό,τι ετοίμασαν για μας. Κατασκεύασαν όλα τα στολίδια για το χριστουγεννιάτικο δέντρο του Δημαρχείου, της Δημόσιας Βιβλιοθήκης και της Δημοτικής αγοράς.

Ευχαριστούμε ακόμη όσους συμβάλλουν στην υλοποίηση και των υπόλοιπων εκδηλώσεων του Δήμου και δεν αναφέρθηκαν: Το Σύλλογο «Τύμφη», τους εργαζομένους στον τομέα της καθημερινότητας, τις γυναίκες που θα μαγειρέψουν στα πλαίσια της υπαίθριας παραδοσιακής κουζίνας στις 29 Δεκεμβρίου την Κινηματογραφική Λέσχη και τέλος τους νέους και τις νέες της Κόνιτσας για τις μουσικές εκδηλώσεις και την υλοποίηση των δημιουργικών εργαστηρίων, που αρχίζουν στις 23 Δεκεμβρίου.

Τέλος ευχαριστούμε όλους εσάς, που αυτή τη βραδιά είστε μαζί μας.

Σας ευχόμαστε

**Χρόνια Πολλά
και
Ευτυχισμένο το 2012**

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Χριστούγεννα στην Κόνιτσα

Πρόγραμμα εκδηλώσεων

- 1-17/12/11: Τα παιδιά του ΚΔΑΠ ετοιμάζουν τα στολίδια των δέντρων
- 8/12/11: Ας αρχίσουν τα... Χριστούγεννα.
Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας, ώρα: 17.15
- 12/12/11: Προβολή DVD "Το νησί του Λουκανόρ" (DVD για τα δικαιώματα των παιδιών). Δημαρχείο, ώρα: 10.00
- 14-15/12/11: Ο πηλός παίρνει σχήματα...χριστουγεννιάτικα. Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας, ώρα: 10.00
- 16, 19-22/12/11: Διαβάζουμε παραμύθια- διακοσμούμε χριστουγεννιάτικα.
Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας, ώρα 10.00
- 20-23/12/11: Έκθεση έργων του Τμήματος Αγιογραφίας Δήμου Κόνιτσας
- 21/12/11: Μουσική Χριστουγεννιάτικη Εκδήλωση με τη Βυζαντινή Χορωδία της Ιεράς Μητροπόλεως, την Παιδική Χορωδία και την Παραδοσιακή Χορωδία του Δήμου Κόνιτσας. Δημαρχείο, ώρα 18.00

Εκδηλώσεις στη γιορτινή πλατεία της Κόνιτσας

- 23/12/11: Ανοίγει το δημιουργικό εργαστήριο του Αϊ Βασίλη, ώρα 11.00
- 24-31/12/11: Το εργαστήριο του Αϊ Βασίλη (θεατρικό, μουσικό, εικαστικό), ώρα 11-13.00
- 24/12/11: Χριστουγεννιάτικα Κάλαντα
- 27/12/11: Ζωντανή μουσική με το μουσικό σχήμα του Γυμνασίου και του Λυκείου Κόνιτσας, ώρα 19.00
- 28/12/2011: Οι νέοι των χορευτικών τμημάτων της Κόνιτσας χορεύουν παραδοσιακούς χορούς απ' όλη την Ελλάδα
- 29/12/11: Γευόμαστε Κονιτσιώτικα. Υπαίθρια παραδοσιακή κουζίνα.
Οι γυναίκες της Κόνιτσας μαγειρεύουν και διδάσκουν τους νέους την παραδοσιακή μαγειρική.
Κάλαντα και παραδοσιακά τραγούδια με τη Χορωδία Παραδοσιακής Μουσικής Δήμου Κόνιτσας, ώρα 11-13.00
- 31/12/2011: Βγαίνει ο Αϊ Βασίλης με το άρμα και τη συνοδεία του και μοιράζει δώρα στα παιδιά, ώρα 15.00

- 31/12/2011: «Πάει ο παλιός ο χρόνος...» στην πλατεία με φωτιές, μουσική και ζεστό κρασί, ώρα 24.00
- 1/1/12: Ο Αϊ Βασίλης μοιράζει δώρα στα παιδιά του Διστράτου και του Κεφαλοχωρίου

**Οργάνωση των εκδηλώσεων:
Δήμος Κόνιτσας, Δημοτική Κοινότητα Κόνιτσας
και ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος.**

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία:

- Την Ι. Μητρόπολη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης και τη Βυζαντινή Χορωδία
- Τη Χορωδία Παραδοσιακής Μουσικής και την Παιδική Χορωδία του Ωδείου Κόνιτσας
- Τη Δημόσια Βιβλιοθήκη
- Το Γυμνάσιο και το Λύκειο Κόνιτσας
- Το Σύλλογο «Τύμφη»
- Το Τμήμα Αγιογραφίας
- Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Κόνιτσας
- Τις γυναίκες και τους νέους της Κόνιτσας
- Ευχαριστούμε ακόμη την κινηματογραφική Λέσχη Κόνιτσας για τις στολές των παιδιών που ντύθηκαν καλικαντζαράκια

Ο Δήμος Κόνιτσας σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης, διοργάνωσε την Τετάρτη, 21 Δεκεμβρίου 2011, στις 6 το απόγευμα, στο Δημαρχείο,

Μουσική Χριστουγεννιάτικη Εκδήλωση

Πρόγραμμα

- Έναρξη 18.00 Βυζαντινή και Παραδοσιακή Χορωδία της Ι.Μητροπόλεως Δρυϊν. Πωγ. & Κονίτσης: Ύμνοι Χριστουγέννων και Κάλαντα με τη συνοδεία παραδοσιακών μουσικών οργάνων. Χοράρχης ο κ. Μπαρτζόπουλος Χρήστος
- 18.30-19.00 Παιδική χορωδία του Ωδείου Κόνιτσας: Τραγούδια των Χριστουγέννων Δ/ντρια η κ. Μήλια Κων/να
- 19.00-19.30 Χορωδία Παραδοσιακής Μουσικής, Δήμου Κόνιτσας: Χριστουγεννιάτικα Κάλαντα και παραδοσιακά τραγούδια Δάσκαλος χορωδίας ο κ. Οικονόμου Χρήστος

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΣΚΕΨΗΣ

στο Παλάτσο Βενέτσια της 15ης Οκτώβρη 1940
για την ιταλική εισβολή στην Ελλάδα

(Αναδημοσίευση από το βιβλίο του Σ. Βισκόντι Πράσκα
«ΕΓΩ ΕΙΣΕΒΑΛΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» Μεταφ. Ν. Κολόμπα σελ. 317-325)

Ο Μουσολίνι αφού εξηγεί στους παρευρισκομένους στρατηγούς του το σκοπό της συνάντησης δίνει το λόγο στον Τζακομόνι:

ΤΖΑΚΟΜΟΝΙ: Στην Αλβανία αναμένουν την ενέργεια με ανυπομονησία. Η χώρα έχει ξεσηκωθεί και οι κάτοικοι είναι γεμάτοι χαρά. Μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι ο ενθουσιασμός τους είναι τόσο ζωηρός, ώστε τον τελευταίο καιρό έχουν κάπως δυσαρεστηθεί επειδή η ενέργεια δεν έχει ακόμη εκδηλωθεί. Έχουμε προβλέψει, λαμβάνοντας τα απαραίτητα μέτρα, τον εφοδιασμό της χώρας με τρόφιμα. Υπάρχει ο κίνδυνος του «λιμένα του Δυρραχίου», υπό την έννοια ότι αν βομβαρδιστεί θα έχουμε δυσκολίες στους ανεφοδιασμούς. Το πρόβλημα των οδικών συγκοινωνιών έχει αισθητά βελτιωθεί και θα πρέπει να θεωρηθεί ως λυμένο.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Ποια είναι η γνώμη των Αλβανών για την κατάσταση στην Ελλάδα; Αυτό είναι ένα θέμα που πρέπει να γνωρίζουμε.

ΤΖΑΚΟΜΟΝΙ: Είναι πολύ δύσκολο να το διευκρινίσω. Η κοινή γνώμη είναι σε υπερβολικό βαθμό αδιάφορη. Είχαμε δημοσιεύσει (σκόπιμα) την

είδηση ότι είχε δολοφονηθεί με απάνθρωπο τρόπο η ανηψιά ενός γνωστού Αλβανού πατριώτη (από Έλληνες), αλλά έσπευσαν ν' απαντήσουν (οι Αλβανοί), διαψεύδοντας το γεγονός. Πάντως, από πληροφορίες οργάνων μας προκύπτει ότι, ενώ εδώ και δυο μήνες οι Έλληνες δεν φαίνονταν διατεθειμένοι να προβάλλουν σοβαρή αντίσταση, τώρα παρουσιάζονται αποφασισμένοι να αντιδράσουν στην ενέργειά μας. Ο μυστικός ραδιοφωνικός σταθμός που έχουμε εγκαταστήσει στο Αργυρόκαστρο, με τον οποίο αναπτύσσουμε μια δραστήρια προπαγάνδα, έχει αποκτήσει σεβαστό ακροατήριο, με συνέπεια να έχουμε επιτύχει ευνοϊκά αποτελέσματα. Πιστεύω ότι η ελληνική αντίδραση θα επηρεασθεί ποικιλοτρόπως και γι' αυτό η ενέργειά μας θα πρέπει να είναι ταχεία, αποφασιστική και επιβλητική, ταυτόχρονα δε και προσεκτική.

Μένει, εν συνεχεία, να υπολογίσουμε ποια βοήθεια είναι δυνατόν να παράσχουν οι Άγγλοι στην Ελλάδα από τη θάλασσα.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Αποκλείω με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο την αποστολή (από τους Άγγλους) στρατευμάτων.

Ακόμη και η Αεροπορία τους δεν έχει δυνάμεις αποτροπής.

ΤΖΑΚΟΜΟΝΙ: Η μοναδική ανησυχία θα μπορούσε να προκύψει από τη σταδιακή (και όχι ταχεία) κατάληψη της Ελλάδος, επειδή οι Άγγλοι, από τις εναπομείνασες βάσεις θα ήταν σε θέση να εξαπολύουν αεροπορικές επιθέσεις, τόσο κατά της νότιας Ιταλίας όσο και κατά της Αλβανίας. Η Ελληνική Αεροπορία διαθέτει 144 αεροσκάφη, γεγονός το οποίο δεν εμπνέει κάποια σοβαρή ανησυχία.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Ποια είναι η κατάσταση του ηθικού του Ελληνικού πληθυσμού;

ΤΖΑΚΟΜΟΝΙ: Φαίνεται ότι είναι σε πολύ χαμηλό επίπεδο.

ΤΣΙΑΝΟ: Παρουσιάζεται μια σαφής διαίρεση μεταξύ του πληθυσμού και μιας ηγετικής τάξεως πολιτικών και πλουτοκρατών. Η τελευταία, διατηρεί ζωντανό το πνεύμα της αντιστάσεως και την αγγλοφιλία στη χώρα. Αυτή είναι μια ελαχίστη τάξη ανθρώπων πολύ πλουσίων, ενώ η άλλη είναι αδιάφορη για όλα τα συμβαίνοντα, συμπεριλαμβανομένης και της (διαφαινομένης) εισβολής μας.

ΝΤΟΥΤΣΕ: (Καλεί τον Στρατηγό Βισκόντι Πράσκα να εκθέσει τη στρατιωτική κατάσταση).

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Έχουμε προπαρασκευάσει μια επιχείρηση κατά της Ηπείρου, η οποία θα είναι έτοιμη να διεξαχθεί στις 26 τρέχοντος και η οποία παρουσιάζει πολύ ευνοϊκές προοπτικές.

Η γεωγραφική διαμόρφωση της

Ηπείρου, δεν παρέχει τη δυνατότητα σε άλλες (επιπρόσθετες) Ελληνικές Δυνάμεις να παρέμβουν, επειδή από τη μια πλευρά είναι η θάλασσα και από την άλλη μια δυσπρόσιτη αλπική ζώνη (Πίνδος). Το επιλεγέν σχέδιο προβλέπει μια σειρά παραπλανητικών μέτρων των Ελληνικών Δυνάμεων -υπολογιζομένων περίπου στους 30.000 άνδρες- γεγονός το οποίο μας δίδει τη δυνατότητα καταλήψεως της Ηπείρου σε βραχύ χρονικό διάστημα, 10 έως 15 ημερών. Αυτή η επιχείρηση -η οποία δημιουργεί τις προϋποθέσεις να εκμηδενίσουμε όλες τις Ελληνικές Δυνάμεις- έχει προπαρασκευασθεί μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια και είναι τέλεια, όσο είναι ανθρωπίνως δυνατόν. Η επιτυχία της ενεργείας θα μας επιτρέψει να βελτιώσουμε τις θέσεις μας, θα μας παράσχει μια συνοριακή τοποθεσία πλέον ασφαλή και θα μας αποφέρει την κατοχή του λιμένα της Πρέβεζας, η οποία θα μεταβάλει πλήρως (επί τα βελτίω) την κατάστασή μας.

Αυτή είναι η πρώτη φάση των επιχειρήσεων μας, η οποία θα μας οδηγήσει σε ευνοϊκότερες θέσεις.

Εν τούτοις, η ενέργεια εξαρτάται από τις κλιματολογικές συνθήκες. Για μερικές εβδομάδες η εποχή των βροχών θα μπορούσε να μας προκαλέσει σοβαρές δυσχέρειες στην κατάληψη της Ηπείρου και της βάσεως της Πρέβεζας.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Η ημερομηνία ενάρξεως των επιχειρήσεων, δυνατόν να καθορισθεί ενωρίτερα, αλλά όχι αργότερα.

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Το ηθικό του στρατεύματος είναι υψηλότατο και ο ενθουσιασμός στον ανώτερο δυνατό βαθμό. Δεν έχω ποτέ παραπονεθεί για τη διαγωγή των στρατευμάτων στην Αλβανία. Η μοναδική εκδήλωση απειθαρχίας, την οποία διαπίστωσα είναι αυτή των Αξιωματικών και Οπλιτών, οι οποίοι διακατέχονται από αδημονία να προχωρήσουν και να πολεμήσουν.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Πόσες δυνάμεις διαθέτετε;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Περίπου 70.000 άνδρες και επί πλέον τα ειδικά Τάγματα.

Εν συγκρίσει με τις δυνάμεις του αντιπάλου που βρίσκονται στο μέτωπο - περίπου 30000 άνδρες - έχουμε μια υπεροχή (πάνω από) δύο προς ένα.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Και όσον αφορά στα μέσα: Άρματα, αμυντικές οργανώσεις κλπ. του εχθρού;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Η μοναδική ανησυχία έγκειται στην υποστήριξη την οποία θα μπορούσε να παράσχει στον αντίπαλο η Αγγλική Αεροπορία, αφού η Ελληνική για μένα δεν υφίσταται.

Όσον αφορά στο μέτωπο προς τη Θεσσαλονίκη, είναι ανάγκη να προβλέψουμε την ύπαρξη κάποιας εφεδρείας, λόγω των εποχιακών συνθηκών (που δυσκολεύουν τις μετακινήσεις δυνάμεων).

Θα πρέπει πάντως να δώσουμε προβάδισμα στην ενέργεια προς Ήπειρο.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Η ενέργεια προς Θεσσαλονίκη είναι σημαντική, γιατί είναι

ανάγκη να εμποδίσουμε τη μετατροπή της σε αγγλική βάση.

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Γι' αυτήν την ενέργεια, πάντως, χρειάζεται κάποιος χρόνος. Ο λιμένας αποβιβάσεως είναι το Δυρράχιο, το οποίο απέχει από τη Θεσσαλονίκη περίπου 300 χιλιόμετρα. Γι' αυτόν το λόγο απαιτείται χρόνος περίπου δύο μηνών.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Μολαταύτα, πρέπει να εμποδίσουμε τους Άγγλους να αποβιβασθούν στη Θεσσαλονίκη. Είναι σημαντικό και σ' αυτό το μέτωπο να στείλουμε δύο (επί πλέον) Μεραρχίες, επειδή έτσι θα μπορούσαμε να εφελκύσουμε τη συνδρομή των Βουλγάρων.

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Ακόμη, για να αρχίσουμε την πορεία προς την Αθήνα, απαραίτητη προϋπόθεση τυγχάνει η κατάληψη της Ηπείρου και του λιμένα της Πρέβεζας.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Και η κατάληψη των τριών νήσων Ζακύνθου, Κεφαλλονιάς και Κερκύρας.

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Βεβαίως.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Αυτές οι ενέργειες πρέπει να εξελιχθούν συγχρόνως. Γνωρίζετε ποιο είναι το ηθικό των Ελλήνων στρατιωτών;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Δεν είναι άνθρωποι που θα τους άρεσε να πολεμήσουν.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Τώρα, θα θέσω ένα ζήτημα ακόμη. Έχοντας καθορίσει την ημερομηνία, θα πρέπει να δούμε πώς θα παρουσιάσουμε τα προσχήματα γι' αυτήν την τελεσίδικα αποφασισθείσα

επιχείρησή μας. Μία δικαιολογία γενικού χαρακτήρα ανάγεται στο γεγονός ότι η Ελλάδα είναι σύμμαχος των εχθρών μας, οι οποίοι χρησιμοποιούν τις βάσεις της κλπ., αλλά μετά χρειάζεται να υπάρξει (εφευρεθεί) κάποιο επεισόδιο, με βάση το οποίο θα ισχυρισθούμε ότι εισβάλαμε για την επιβολή της τάξεως. Εάν αυτό το επεισόδιο μπορούμε να το σκηνοθετήσουμε, έχει καλώς, εάν όχι θα προσποιηθούμε ότι δημιουργήθηκε, οπότε είναι το ίδιο.

ΤΖΑΚΟΜΟΝΙ: Εγώ μπορώ να κάνω κάτι στα σύνορα, όπως επεισόδια μεταξύ κατοίκων της Τσαμουριάς (Θεσπρωτίας) και των ελληνικών αρχών.

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Έχομε προποθετήσει όπλα και χειροβομβίδες γαλλικής προελεύσεως (στο έδαφος μας), προκειμένου να επικαλεσθούμε μια (απρόκλητη) επίθεση.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Όλα αυτά έχουν μια αμελητέα αξία για μένα και συνιστούν μια κάποια συγκάλυψη. Μολταυτά είναι καλό αν μπορέσετε να τα δημιουργήσετε σε τρόπο ώστε να δοθεί αφορμή για το άναμμα του φιτιλιού.

ΤΣΙΑΝΟ: Πότε επιθυμείτε να λάβει χώρα το επεισόδιο;

ΝΤΟΥΤΣΕ: Στις 24 Οκτωβρίου.

ΤΣΙΑΝΟ: Στις 24 να είσθε βέβαιος ότι το επεισόδιο θα συμβεί.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Κανένας δεν θα πιστέψει σ' αυτήν τη μοιραία σύμπτωση, αλλά για μια δικαιολογία μεταφυσικού χαρακτήρα, μπορεί να λεχθεί ότι ήταν αναγκαία κατάληξη.

Εκείνο το οποίο επιβάλλεται σε επιχειρήσεις αυτού του είδους, είναι να δράσουμε με τη μέγιστη δυνατή ταχύτητα και αποφασιστικότητα, επειδή εδώ βρίσκεται το μυστικό της επιτυχίας, ακόμη και απέναντι σ' αυτούς, οι οποίοι θα μπορούσαν να εγγυηθούν (στους Έλληνες), εξωτερική βοήθεια (Άγγλοι).

Τώρα είναι ανάγκη να παρουσιάσουμε αυτό το άλλοθι σε τρόπο ώστε να μπορεί να λεχθεί: «Δεν μπορεί (τώρα) να γίνει τίποτε. Θέλετε να τρέξετε να βοηθήσετε αυτούς που είναι ήδη ηττημένοι;»

Αυτή είναι μια άποψη την οποία οι Τούρκοι θα μπορούσαν να διατυπώσουν και την οποία ακόμη και οι Άγγλοι θα εύρισκαν βολική.

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Η επιχείρηση (κατά της Ελλάδος) είναι προπαρασκευασμένη κατά τρόπο ώστε να δοθεί η εντύπωση μιας ραγδαίας ανατροπής σε λίγες ημέρες.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Αναλαμβάνω προσωπικά την ευθύνη σ' αυτήν την υπόθεση (της εισβολής στην Ελλάδα). Σας λέγω ότι δεν θα πρέπει να ανησυχήσετε υπερβολικά για τις απώλειες που ενδεχομένως θα υποστούμε, γιατί, από ανθρωπιστικής πλευράς ανησυχώ πολύ, ακόμη και για τη ζωή ενός στρατιώτη. Το λέγω αυτό, επειδή άλλες φορές ένας αρχηγός διστάζει εν όψει των σοβαρών απωλειών που εκτιμά ότι θα υποστεί.

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Διέταξα, τα Τάγματα να επιτίθενται πάντα, ακόμη και εναντίον μιας Μεραρχίας.

ΜΠΑΝΤΟΛΙΟ: Το θέμα (της εισβολής) έχει δύο σκέλη. Αφ' ενός μεν τις αντιδράσεις της Ελλάδος, αφ' ετέρου δε την αγγλική βοήθεια. Προσωπικά, συμφωνώ πλήρως με Εσάς, ότι είναι σχεδόν βέβαιος ο αποκλεισμός της περιπτώσεως αποβιβάσεως Αγγλικών ενισχύσεων. Αυτές, πρέπει να μας ανησυχεί πολύ περισσότερο ότι ενδέχεται να πραγματοποιηθούν στην Αίγυπτο, παρά στην Ελλάδα. Άλλωστε, στη Μεσόγειο τα στρατεύματά μας, μεταφερόμενα με πλοία, αισθάνονται ανασφάλεια. Γι' αυτό, η μόνη δυνατή βοήθεια στους Έλληνες είναι εκ μέρους της (Αγγλικής) Αεροπορίας.

Με αυτήν την εκδοχή, θα έπρεπε να υιοθετήσουμε τη δυνατότητα συμπτώσεως της ενεργείας κατά της Ελλάδος με εκείνη κατά της Μάρσα Ματρούχ (Αίγυπτος). Στην περίπτωση αυτή είναι πολύ δύσκολο (για τους Άγγλους) να περικόψουν αριθμό πτήσεων από το Θέατρο Πολέμου της Αιγύπτου επ' ωφελεία της Ελλάδος.

Αυτό, μπορούμε να το επιτύχουμε, επειδή στις 26 τρέχοντος (Οκτώβριος) και ο (Στρατάρχης) Γκρατσιάνι (στη Λιβύη) μπορεί να είναι έτοιμος (να επιτεθεί).

ΝΤΟΥΤΣΕ: Εγώ θα προτιμούσα να προηγηθεί για λίγες ημέρες η ενέργεια του Γκρατσιάνι. Επειδή, κατόπιν, το γεγονός της καταλήψεως της Μάρσα Ματρούχ, θα καταστήσει ακόμη πιο δύσκολη τη δυνατότητα παροχής (αγγλικής αεροπορικής) βοήθειας (στην Ελ-

λάδα), υπολογίζοντας ότι εμείς δεν θα σταματήσουμε εκεί (αλλά θα προχωρήσουμε προς ανατολάς).

Χάνοντας τη νευραλγική βάση της Αιγύπτου, ακόμη και αν η Αγγλία είναι σε θέση να συνεχίσει να ανθίσταται, η Βρετανική Αυτοκρατορία θα περιερχόταν σε απελπιστική κατάσταση. Οι Ινδίες διέρχονται μια κατάσταση αστάθειας και οι Άγγλοι δεν θα μπορούν πλέον να λάβουν βοήθεια από τη Νότια Αφρική δια μέσου της Ερυθράς θάλασσας. Προσθέτω και μια άποψη από πλευράς ηθικού, δηλαδή ότι αυτή η επιτυχία στην Αφρική θα ενίσχυε την επιθετική ορμή των στρατιωτών μας στην Αλβανία.

Ίδού, γιατί επιθυμώ ένα συγχρονισμό των δύο ενεργειών, με ένα ελαφρό προβάδισμα εκείνης της Αφρικής.

ΜΠΑΝΤΟΛΙΟ: Εξετάζοντας, τώρα, το ελληνικό πρόβλημα, επισημαίνω ότι η κατάληψη μόνο της Ηπείρου, δεν ικανοποιεί τα σχέδια μας. Δεν υπερβάλλω λέγοντας ότι επιδίωξή μας πρέπει να είναι η κατάληψη της Πελοποννήσου ακόμη και της Κρήτης, εάν επιθυμούμε την κατοχή ολόκληρης της Ελλάδος.

Η επιχείρηση κατά της Ηπείρου, την οποία μελέτησε (σχεδίασε) ο Βισκόντι Πράσκα, έχει καλώς". Αφού θα έχουμε εξασφαλίσει το αριστερό μας πλευρό (Δυτική Μακεδονία), οι δυνάμεις του αντιπάλου δεν θα πρέπει να μας δημιουργήσουν πολλές δυσκολίες. Έχουμε και την Αεροπορία...

ΝΤΟΥΤΣΕ: Εμείς θα διεξαγάγουμε τις επιχειρήσεις με την υποστήριξη του-

λάχιστον 400 αεροσκαφών, ικανών να αντιμετωπίσουν και ενδεχομένη παρεμβολή των Άγγλων.

ΜΠΑΝΤΟΛΙΟ: Επιβάλλεται να καταλάβουμε όλη την Ελλάδα, ώστε ν' αποβεί καρποφόρα η επιχείρηση. Γι' αυτόν το σκοπό αναγκαιούν περίπου 20 Μεραρχίες, ενώ στην Αλβανία έχουμε 9 και επί πλέον μία Ιππικού. Είναι προφανές ότι υπ' αυτές τις συνθήκες απαιτείται χρόνος τριών μηνών (για τη συγκέντρωση και μεταφορά τους).

ΡΟΑΤΤΑ: Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα προαναφερθέντα, μπορούμε να υπολογίζουμε σε μία δύναμη, ισοδύναμη με 11 Μεραρχίες. Για να μη σταματήσουμε με την κατάληψη μόνο της Ηπείρου, παρίσταται ανάγκη να εντείνουμε το ρυθμό της αποστολής στρατευμάτων. Αυτό, ακόμη και για να μη δώσουμε την εντύπωση ότι δεν έχουμε πλέον δυνάμεις για να συνεχίσουμε την προώθησή μας. Γι' αυτό ας εξετάσουμε ευθύς αμέσως το πρόβλημα της καταλήψεως ολόκληρης της Ελλάδος.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Έχοντας καθορίσει την έναρξη των επιχειρήσεων στις 26 τρέχοντος, προβλέπεται η κατάληψη της Ηπείρου να έχει συντελεσθεί περίπου στις 10-15 Νοεμβρίου. Μέχρι τότε, έχουμε ένα μήνα για την αποστολή νέων δυνάμεων.

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Η αποστολή επιπρόσθετων δυνάμεων εξαρτάται από την εξέλιξη του σχεδίου (επιχειρήσεων) και δεν μπορούν να αποσταλούν παρά μόνο αφού καταληφθεί η Ήπειρος.

Δεν θα πρόκειται για μια σαρωτική ενέργεια, αλλά για μια επιχείρηση ασφαλείας. Σ' αυτήν την εποχή δεν μπορούν να διεξαχθούν επιχειρήσεις, παρά μόνο στη νότια Ελλάδα.

Διατηρώντας το Δυρράχιο σαν βάση για να προωθηθούμε στη Θεσσαλονίκη, απαιτείται ένας μήνας για την αποστολή κάθε (νέας) Μεραρχίας.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Για να αποσαφηνίσουμε τις αρχές που τώρα αναπτύσσουμε, ερωτώ πώς βλέπετε την πορεία προς την Αθήνα, αφού θα έχει καταληφθεί η Ήπειρος;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Δεν βλέπω (να αντιμετωπίζουμε) πολλές δυσκολίες. Μία (πρόσθετη) δύναμη 5 ή 6 Μεραρχιών θα ήταν επαρκής.

ΜΠΑΝΤΟΛΙΟ: Θεωρώ πλέον επείγον το θέμα της πορείας προς την Αθήνα παρά προς τη Θεσσαλονίκη και για το λόγο ότι δεν φαίνεται ως πιθανή εκεί μια αποβίβαση αγγλικών δυνάμεων.

ΤΣΙΑΝΟ: Περισσότερο θεωρείται πιθανή μια επέμβαση των Βουλγάρων.

ΡΟΑΤΤΑ: Χρειάζεται μια άσκηση πιέσεως και προς αυτήν την πλευρά.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Εκτιμάτε ότι δύο (επιπλέον) Μεραρχίες (για την ενέργεια προς Θεσσαλονίκη) επαρκούν;

ΡΟΑΤΤΑ: Μάλιστα.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Τώρα, μου φαίνεται ότι οι σκέψεις μας αποκρυσταλλώνονται.

Ήτοι, επιχείρηση προς Ήπειρο-Θεσσαλονίκη. Παρακολούθηση των εξελίξεων σε περίπτωση επεμβάσεως των Βουλγάρων, την οποία βλέπω πι-

θανή. Πλήρης συμφωνία για την κατάληψη της Αθήνας.

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Κατόπιν, από την Αθήνα διαχωρίζουμε (στη μέση) την Ελλάδα και μπορούμε ακόμη να κατευθυνθούμε και προς τη Θεσσαλονίκη, κινούμενοι από την πρωτεύουσα.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Μετά την κατάληψη της Ηπείρου και μέχρι την Αθήνα, πόση απόσταση μεσολαβεί;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: 250 χιλιόμετρα, σ' ένα μετρίας καταστάσεως οδικό δίκτυο.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Ποια είναι η διαμόρφωση του εδάφους;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Ψηλοί λόφοι, τραχείς και γυμνοί.

ΡΟΑΤΤΑ: Αυτό είναι σωστό μέχρι ενός σημείου, γιατί προκύπτει ανάγκη να διασχίσουμε μια οροσειρά ύψους 2000 μ. (Παρουσιάζει στον Ντούτσε ένα στρατιωτικό χάρτη της περιοχής.)

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Είναι εδάφη στα οποία υπάρχει ένας αριθμός ημιονικών οδεύσεων.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Έχετε μελετήσει αυτά τα δρομολόγια;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Μάλιστα, αρκετές φορές.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Τώρα, ας δούμε δυο άλλα ζητήματα. Έχοντας καθορίσει όλα αυτά, πόσες επί πλέον Μεραρχίες απαιτούνται να στείλουμε στην Αλβανία για να καταλάβουμε όλη την περιοχή μέχρι την Αθήνα;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Σε ένα πρώτο χρόνο εκτιμάται ότι είναι αρκετές τρεις

(επί πλέον) ορεινές (αλπινιστών) Μεραρχίες, αν κι αυτό θα το καθορίσουν οι πραγματικές συνθήκες. Εκείνη την ώρα, αυτές οι δυνάμεις θα πρέπει να μπορούν να μεταφερθούν στο λιμένα της Άρτας (Πρέβεζα), μέσα σε μια νύχτα.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Άλλο ζήτημα. Ποια η συνεισφορά των Αλβανών τόσο σε τακτικό στρατό όσο και σε άτακτους, στους οποίους δίδω μεγάλη σημασία;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Για το θέμα αυτό, έχουμε καταρτίσει ανάλογο σχέδιο. Προτείνουμε την οργάνωση Συγκροτημάτων Ατακτων από 2500 έως 3000 άνδρες, στελεχωμένων με Αξιωματικούς μας.

ΤΖΑΚΟΜΟΝΙ: Οι αιτήσεις τους (για κατάταξη) είναι πάρα πολλές. Πολλούς Μουσουλμάνους δεν συμφέρει να τις υποβάλλουν για ν' αποφύγουν τις μεταξύ τους πράξεις αντεκδικήσεων.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Κατόπιν αυτών, έχετε συγκεκριμένο αριθμό ομάδων άτακτων που μπορείτε να συγκροτήσετε;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Όλα είναι οργανωμένα. Έχω ήδη στείλει σχετική διαταγή, επειδή θεωρώ ότι όλα είναι έτοιμα και τώρα ειδοποιούνται οι άνδρες (με ατομικές προσκλήσεις).

ΝΤΟΥΤΣΕ: Πώς θα τους εξοπλίσετε;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Με ελαφρά πολυβόλα και χειροβομβίδες.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Τώρα, μια άλλη πλευρά της καταστάσεως. Ποια μέτρα έχετε πάρει στα γιουγκοσλαβικά σύνορα;

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Έχουμε δύο

Μεραρχίες και ένα Τάγμα Καραμπινιέρων και Τελωνοφυλάκων. Στην ουσία, μια διακριτική κάλυψη.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Δεν πιστεύω ότι θα δεχθούμε επίθεση από αυτήν την πλευρά. Επίσης, τα Τμήματά μας καλύπτονται από τα αμυντικά έργα που έχουν ήδη κατασκευασθεί.

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Θα πρέπει επίσης να προστεθεί, ότι το έδαφος εκεί προσφέρεται για άμυνα. Μπορεί να σημειωθεί κάποια διείσδυση από δασώδεις περιοχές μικρών Τμημάτων, αλλά δεν υπάρχει κανένας φόβος, επειδή έχουμε τη γραμμή των συνόρων ενισχυμένη. Ανά 500 έως 600 μέτρα υπάρχει φυλάκιο Τελωνοφυλάκων.

ΤΖΑΚΟΜΟΝΙ: Στην Αλβανία θα ήταν επιθυμητή κάποια πρόσκληση κλάσεων (στρατευσίμων οπλιτών).

ΝΤΟΥΤΣΕ: Τι απόδοση θα έχει κάθε κλάση;

ΤΖΑΚΟΜΟΝΙ: Περίπου 7000 άνδρες.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Αυτό πρέπει να το δούμε με προσοχή. Είναι δυνάμεις τις οποίες, ενώ δε θα αγνοήσουμε ούτε θα παραγκωνίσουμε, εν τούτοις είναι απαραίτητο να μη θεωρηθεί ότι συνιστούν μια εξαιρετική συνεισφορά, για να μην πιστέψουν (οι Αλβανοί) ότι η Ήπειρος θα έχει κατακτηθεί απ' αυτούς. Μια ικανή συμμετοχή αλβανικών στοιχείων, η οποία δεν ενοχλεί τους κατοίκους, κρίνεται ως εποικοδομητική. Ας καλέσουμε δύο ή τρεις κλάσεις.

Επίσης, η αντιαεροπορική άμυνα

πρέπει να αποτελέσει θέμα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για μας, επειδή είναι ανάγκη ν' αποφύγουμε, στο μέτρο του δυνατού, τους βομβαρδισμούς της πετρελαϊκής ζώνης των αλβανικών πόλεων. Και κατ' επέκταση, λόγω ενδεχομένης απειλής, να βελτιώσουμε την αντιαεροπορική προστασία των πόλεων της Πούλιας. Επομένως, είναι ανάγκη να διαθέσουμε μέσα αντιαεροπορικής άμυνας σε σημαντικό αριθμό.

ΣΟΝΤΟΥ: Έχω ήδη διαθέσει και έχουν αποσταλεί 75 Σκόντα, παραληφθέντα από τη Γερμανία.

ΒΙΣΚΟΝΤΙ ΠΡΑΣΚΑ: Η αντιαεροπορική άμυνα των Τιράνων στηρίζεται σε δύο Μοίρες, ενώ σε όλη την Αλβανία είναι μόνο πέντε Μοίρες.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Αναγκαιούν για την Αλβανία, τουλάχιστον εκατό αντιαεροπορικά πυροβόλα, μονόκαννα, γιατί είναι ανάγκη να αποφύγουμε τους (εχθρικούς) βομβαρδισμούς με το φως της ημέρας. Στείλτε όλα τα πυροβόλα Σκόντα και Έρλικον.

ΣΟΝΤΟΥ: Δεν τα έχουμε ακόμη παραλάβει όλα. Μόλις φθάσουν θα τα στείλω.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Είναι ανάγκη να προσθέσουμε στην επίγεια αντιαεροπορική άμυνα και καταδιωκτικά αεροσκάφη. Ευτυχώς, διαθέτουμε ένα σημαντικό αριθμό. Στις 1 Οκτωβρίου ήταν στην Αλβανία 52 αεροσκάφη αμέσου χρησιμοποίησεως και 15 μετά από λίγο χρόνο. Δηλαδή στην ουσία 67 αεροσκάφη.

ΤΣΙΑΝΟ: Είναι υπό αναχώρηση και

το 74ο Σμήνος.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Μου φαίνεται ότι εξετάσαμε όλες τις πλευρές του προβλήματος.

ΜΠΑΝΤΑΙΟ: Οι λεπτομέρειες θα καθορισθούν από το Γενικό Επιτελείο.

ΝΤΟΥΤΣΕ: Ανακεφαλαιώνω¹⁵: Επιθετική ενέργεια στην Ήπειρο, παρακολούθηση της καταστάσεως και πίεση προς τη Θεσσαλονίκη (τομέα Κορυτσάς)

και σε ένα δεύτερο χρόνο, πορεία προς την Αθήνα.

Η σύσκεψη τελείωσε την 12.30.

(Αυτοδακτυλογραφήθηκε.)

Το παρόν κείμενο εγκρίθηκε από τον Ντούτσε στο Παλάτσο Βενέτσια την 16η Οκτωβρίου 1940-XVIII, την 14.00 ώρα.

Ο Γραμματέας
Αντισυνταγματάρχης ΤΡΟΜΠΕΤΤ

Νεραντζιά Α. Κολιού - Σαββίδου

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 80 - ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ
ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ: 2310.744.457-ΤΗΛ.ΟΙΚΙΑΣ: 2310.640.638
ΚΙΝ. 6945.33.50.33

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «Γίο Γεφύρι» Με 40 κλίνες,
εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκιγκ κλπ.
Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου
στην Κόνιτσα **Τηλ. 26550 23780**

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Διώροφη παραδοσιακή
οικία στην Α. Κόνιτσα

Πληροφορίες:

Τηλ. 210 2513601
6934167732

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 500 τ.μ.
στο κέντρο του Παλαιοσελίου
Κόνιτσας

Πληροφορίες:

Τηλ. 210 8034174
6909743384

Αντισταθείτε

Αντισταθείτε στη μιζέρια και την απογοήτευση.

Αντισταθείτε στη μοιροδατρία.

Αντισταθείτε στις γεύτικες υποσχέσεις

Αντισταθείτε στην ποδητική που ξεπουδάει τη χώρα.

Αντισταθείτε στο δαϊκισμό που προσβάδδει
βάνανσα τη νοσηροσύνη μας.

Αντισταθείτε στους καιροσκόπους και
καδοπηρωμένους καταμαράδες.

Αντισταθείτε στην υποκρισία των δήθεν
παιρωτών που μάχονται να σώσουν τη χώρα.

Αντισταθείτε σ' όδους αυτούς που κδέβουν
το γρωμί των παιδιών μας.

Αντισταθείτε σ' όδους αυτούς που μάχονται
ν' αυξήσουν τα κέρδη τους σε βάρος
των εργαζομένων.

Αντισταθείτε σ' όδους αυτούς που καθημερινά
μας σφίγγουν το βρόχο για να μας σώσουν.

Αντισταθείτε στα κόμματα που υπηρετούν τους τοκογλύφους.

Αντισταθείτε στους κδέφτες και τους γεύτες.

Ξεσκεπάστε και καταδικάστε τους!

Είναι αδίστακτοι

Η σωτηρία της πατρίδας δένε, όδοι ποδητικοί
και ποδητικάντηδες.

Ποιας Πατρίδας όμως;

Της αρπαχτής και των μιζαδόρων;

των εχόντων και κατεχόντων;

των βοδεμένων ιφακιών;

Της πδουτοκρατίας που προκαδεί

τους φτωχούς και τους ανέργους;

της χώρας που ξεπουδιέται;

Φιάνεια πια!

Οι πατριδοκάπηδοι θα κδηθούν
να δογοδοτήσουν.

Κατά τά έργα τους και η κρίση.

Χρίστος Απ. Ζάνης

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΗΓΕΤΗ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΟ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟ Γ. ΠΟΛΙΤΗ

Στο τελευταίο, έκτο διμηνιαίο τεύχος της «Κόνιτσας» για το 2011, δεν μπορεί κανείς να καταχωρίσει θέσεις και απόψεις αισιόδοξες για τον καινούριο χρόνο.

Η χρονιά που πέρασε καλλίτερα να μην είχε έρθει. Όχι βέβαια γιατί συγκρινόμενη με τις άλλες ήταν χειρότερη, αλλά γιατί παγίωσε την έλλειψη της ελπίδας, το τελευταίο αγαθό που έμεινε, όταν ανοίχτηκε το κουτί της Πανδώρας, κατά τον γνωστό μύθο. «Εξέλιπεν η πάσα ελπίς», θα έλεγε με την άρτια αρχαιοπρεπή του έκφραση ο Ε. Ροΐδης. Και όταν καθεί η “πάσα ελπίς” για τα άτομα και τους λαούς δεν απομένει τίποτε πλέον, παρά η αναμονή της καταστροφής.

Από το 1974, χρονιά που θεωρείται ορόσημο, για την πολιτική ζωή της Ελλάδας, άλλαξαν μερικές Κυβερνήσεις. Οι δυο οίκοι, που κυβέρνησαν την Ελλάδα, έγραψαν την ιστορία τους.

Θετική ή αρνητική δεν είναι εύκολο, ούτε επιτρεπτό να χαρακτηριστεί με μια κοντυλιά. Εκείνο πάντως, που μπορεί να γραφεί, είναι ότι οι Έλληνες καταψηφίσαντες την κληρονομική βασιλεία δεν μπόρεσαν παντελώς να απαλλαγούν απ’ αυτήν. Πώς πράγματι μπορεί να ερμηνευθεί το γεγονός, ότι από τα 10-11 εκατομμύρια πληθυσμού κατάλληλοι να μας κυβερνούν θεωρήθηκαν δυο-τρεις οικογένειες, είναι η επικράτη-

ση της οικογενειοκρατίας, που αλήθεια δεν διαφέρει πολύ της κληρονομικής δυναστείας, που απαλλαγίκαμε με το δημοψήφισμα του 1974. Είχαμε όμως Δημοκρατία, απαντούν οι καλόπιστοι. Και πράγματι, τα αγαθά του μοναδικού αυτού πολιτεύματος, τα γευτήκαμε ύστερα από την περίοδο της δικτατορικής επταετίας. Ποιος εκέφρων πολίτης μπορεί να το αρνηθεί αυτό;

Στην αρχαία Ελλάδα (ο πειρασμός ο επαγγελματικός δεν με αφήνει να μην ανατρέξω σ’ αυτήν) είχαμε την Σολώνεια και την Περικλεία Δημοκρατία. Για τον δημιουργό του χρυσού αιώνα, του Περικλή, όλοι οι ιστορικοί αποφάνθηκαν ότι ήταν εξαίρετος πολιτικός. Επηρεάστηκαν ίσως από τον Θουκυδίδη, τον ιστορικό του πελοποννησιακού πολέμου, που εκθειάζει χωρίς φειδώ τα ηγετικά του προσόντα.

Έφθασε μάλιστα στο σημείο να γράψει ότι το πολίτευμά του «εγίγνετο λόγω μεν Δημοκρατία, έργω δε υπό του πρώτου ανδρός αρχή». Στα πολλά, που αναφέρει για τον Περικλή ως τη μεγαλύτερη αρετή του θεωρεί το «αδωροδόκητον».

Και αναλύει ότι αυτό του ήταν αρκετό να συγκρατεί τα πλήθη. Διότι δεν απέκτησε τη δύναμη με αθέμιτα μέσα. (πώς μπορεί ένας ηγέτης να συγκρατήσει, να δαμάσει την οργή του λαού του, όταν πλανάται επάνω του η σκιά συμμετοχής του σε πλουτισμό με αθέμιτα μέσα;)

Όμως παρά τη μεγάλη φήμη που απέκτησε ασκώντας τα ύπατα πολιτικά αξιώματα, το πολιτικό του ήθος και ο πολιτικός του λόγος δεν τον καθιστούν ως παράδειγμα προς μίμηση.

Παράδειγμα πρέπει να αποτελεί και αυτή να διδάσκεται στα σχολεία είναι η Δημοκρατία του Σόλωνα.

Αν ο άνθρωπος στην εξελικτική του πορεία, θέλει και αναζητεί το τέλει πολίτευμα, για να συμβιώνει αρμονικά και δίκαια στις κοινωνίες, άλλο δρόμο δε θα βρει παρά αυτόν που οδηγεί στη Δημοκρατία του Σόλωνα. Το μυστικό της Σολώνειας Δημοκρατίας, το βάθρο στο οποίο στηρίζεται είναι η Δικαιοσύνη.

Οι πολίτες μιας τέτοιας Δημοκρατίας αγαπούν την πατρίδα τους και είναι περήφανοι γι' αυτήν. Συνεισφέρουν αγόγυστα, γιατί γνωρίζουν ότι οι νόμοι που θεσπίστηκαν δεν είναι μόνο για τους αδύναμους αλλά και για όλους εξ ίσου τους πολίτες.

Ούτε η παραγραφή των εγκλημάτων είχε θέση στη νομοθεσία του Σόλωνα. Η επιβεβαίωση αυτών των δημοκρατικών πολιτευμάτων φαίνεται ξεκάθαρα από τις συνέπειές των. Η Δημοκρατία του Σόλωνα έφερε τον μεγάλο θρίαμβο με τις νίκες των Ελλήνων κατά των Περ-

σών στο Μαραθώνα, στη Σαλαμίνα και στις Πλαταιές. Η δόξα της Ελλάδας και η οικονομική πολιτιστική ανάπτυξη, που ακολούθησε, ήταν συνέπεια και αποτέλεσμα της Δημοκρατίας. Από την πρώτη κληνομήσαμε δόξα ενώ από την άλλη τον εμφύλιο πολ/κό πόλεμο και την εγκαθίδρυση στην Αθήνα των τριάντα Τυράννων.

Πολλοί ισχυρίζονται, ότι η ιστορία επαναλαμβάνεται. Και δυστυχώς δικαιώνονται από την πολιτική, που άσκησαν οι νεότεροι πολιτικοί και από τις συνέπειές που ακολούθησαν. Δεν χρειάζεται να τις αναφέρουμε, γιατί απ' αυτές δοκιμάζεται σήμερα ο Ελληνικός Λαός. Των Ηγετών της μετεμφυλιακής περιόδου οι πολιτικές οδήγησαν πρώτον στην δικατορία της "χούντας" και δεύτερον στην οικονομική και ηθική κρίση, που ταπείνωσε όλους του Έλληνες. Φθάσαμε λοιπόν σε αδιέξοδο; Εξέλιπεν η πάσα ελπίς; Ας ευχηθούμε ο καινούριος χρόνος να φέρει στον πολύπαθο λαό, την ελπίδα που χάθηκε. Γιατί ο Θεός της Ελλάδας είναι μεγάλος και για τον υπερούσιο λαό του θα βοηθήσει να βρει αυτά που τόσο εύστοχα σημειώνει ο Παλαμάς: «Τι είχαμε, τι έχουμε και τι μας πρέπει».

ΠΕΤΡΟΣ ΑΘ. ΠΑΝΤΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Π. ΠΑΝΤΟΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΙ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ

- ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ
- ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΑ
- ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ • ΘΕΡΑΠΕΙΑ LASER
- ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΑ
- ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 77, Τ.Κ. 106 80 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 36 30 657, Κιν.: 6944 264 274
e-mail: pantosat@gmail.com

«θπ' τουν γκιρό τ' Κούρτπασια»

Πασκάλη Δ. Μανώλη

« ... Τώρα μου μαύρισ' ο ντουινιάς
δεν θέλω πεια να ζήσω.
Να δώσω τ' αμανέτι μου,
τα μάτια μου να κλείσω
Τι' γώ'μαι ο γέρο Κούρτ Πασάς
στον κόσμο ζακουσμένος
και τώρα απ' τον Αλή Πασά εβγήκα
'ντρομπιασμένος».

Χατζή Σεχρέτης

Αυτή η φράση θρύλος, η παροιμιώδης και δηλωτική - της αλησμόνητης γιαγιάς μου Πολυξένης - είναι ανεξίτηλα βαθιά χαραγμένη στη μνήμη μου· για σαράντα και πλέον χρόνια.

Ηχεί ακόμη η φωνή της στ' αυτιά μου και στο κάθε μου ερώτημα των παιδικών μου χρόνων.

- Γιαγιά, από πότε είναι αυτό...;

Να μου απαντά και να μου δηλώνει.

- Καμάρ' μου, τι τα χαλεύ'ς. Απ' τουν γκιρό τ' Κούρτπασια είναι.

Έτσι μου έδινε να κατανοήσω το πόσο παλιό και μακρινό ήταν αυτό για το οποίο την ρωτούσα.

Με τον δικό της τρόπο, ήθελε να μου «μολοήσει» και κάτι για το παρελθόν, ή μου έδειχνε τον δρόμο και την αρχή της ιστορίας του τόπου μας και των προγόνων μας;

Για να θυμάται αυτόν τον Κούρτ(η) Πασά - η γιαγιά μου που ήταν γεννημένη το 1896 - θα έπρεπε να ήταν κά-

ποιο σημαντικό πρόσωπο της εποχής του ή κάτι ιδιαίτερο και στενότερο θα τον συνέδεε με τον τόπο μας.

Με την απλότητα, την αγνότητα και την καλοσύνη που την διέκρινε μου πρόσφερε τον «μίτο της Αριάδνης» για να μπω στο λαβύρινθο που βρίσκεται μπροστά μου και να ερευνησω τα σκοτάδια του θρύλου. Μου έδωσε ένα μεγάλο κουβάρι νήματος που την αρχή την κρατούσαμε "αντάμα", του έδωσα μια κι αυτό άρχισε να ξετυλίγει μνήμες, ιστορίες, πρόσωπα.

Άρχισαν να εμφανίζονται πρόγονοι, προύχοντες, αγάδες, μπέηδες, πασάδες.

Η μυθική αυτή φράση ήταν το έναυσμα στο να αναζητήσω τα ίχνη της ιστορίας του τόπου μας και των προγόνων μας. Το έναυσμα στο να αρχίσω να ερευνώ αρχεία, βιβλιοθήκες, Χάμοντ, Χολαντ, Έντουαρτ Έβερειτ, Κοσμά Θεσπρωτό, Αθαν. Ψαλίδα, Γ. Γαζή, Ι. Λαμπρίδη, Π. Αραβαντινό, Άρς, Ε. Σούρλα, Αναστ. Ευθυμίου, κ.ά.

Έτσι, μετά από μακρόχρονη έρευνα, τα σκοτάδια του θρύλου άρχισαν να φωτίζονται, και ο μύθος να αποκτά σάρκα και οστά. Το σημερινό μου δημοσίευμα είναι ένα απόσπασμα της ευρύτερης εργασίας μου για την ιστορία του χωριού μου Λαγκάδα, κόπος πολλών χρόνων έρευνας και καταγραφής.

Ας ξετυλίξουμε, λοιπόν, τον μίτο του

θρύλου για να βαδίσουμε στα χνάρια της ιστορίας του τόπου μας και των ανθρώπων του. Των δικών μας ανθρώπων.

Την περίοδο της Τουρκοκρατίας οι μουσουλμανικές οικογένειες της Κόνιτσας διαιρούνταν σε κοινωνικές τάξεις. Η πρώτη και ανώτερη από αυτές ήταν των μεγαλύτερων και επιφανεστέρων μπένδων, απ' τους οποίους έβγαιναν και πασάδες.

Σε αυτήν την τάξη ανήκαν οι οικογένειες: του Ζεϊνέλ' μπέν, του Γιαγιά μπέν, του Σαϊ-μπεη ή Σαχίν-μπεη που το επώνυμό του ήταν Σίσκος, του Ελμάς μπέν, του Σουλεϊμάν μπέν, του Νταλή-μπέν του Κούρτ'-μπέν, κ.ά.

Περί τα μέσα του ΙΗ' αιώνα (1750) εν τη τοπαρχία του Μπερατίου διεδέχθη τον Μπαϊράμ Πασάν ο Ισμαήλ Πασάς, Βελιαμπίστης επιλεγόμενος· ούτος τέκνα μη έχων, αλλά μίαν μόνην αδελφήν, εξελέξατο εις γαμβρόν αυτής τον εκ Λιούσνης, χωρίου της Μουζουκιάς, Κούρτην Αχμέτ-μπέν Νταλή-μπέν προύχοντα της χώρας εκείνης. Τούτου οι πρόγονοι απώκησαν εκ της Ασίας (Κουρδιστάν) εις Αλβανίαν κατά του ΙΖ' αιώνα, και επωνομάσθη Κούρτης (Λύκος) συνεπεία νίκης, ην κατόρθωσεν εις μάχην τινα γενομένην εις Αλβανία. Έτσι μετ' ολίγων ετών διεδέχθη εις το Μπεράτι τον γυναικαδελφόν του ο ρηθείς Κούρτ' πασάς.

Διοικούντος του Κούρτ' πασιά εις το Μπεράτι, του εδόθη εν έτει 1760 και η επιστασία της οδοφυλακής κατά πάσαν

την Ήπειρον, Θεσσαλίαν και ανατολικήν και Δυτικήν Ελλάδα, να παρακολουθεί δε εκείνος την αδιάλειπτον εγκληματικήν διαγωγήν του Αλήμπεη Τεπελενιώτου (του μετέπειτα Αλή Πασά), τότε περιερχομένου και ληστεύοντος τους διαβάτας και τους ανισχύρους των ως άνω περιοχών.

Περί την ανωτέρω εποχήν (1760) ο ειρημένος Κούρτ Πασάς έχων ωραιότατην θυγατέρα Μαριέμ λεγομένην αφιέρωσεν εις την διάθεσιν αυτής, ίνα εκλέξη τον σύζυγόν της μεταξύ των δύο γαμβρών, οίτινες εζήτησαν αυτήν και εκρίθησαν άξιοι της τοιαύτης συγγενείας. Έσαν δε ούτοι ο Αλή Μπέης Τεπελενιώτης (Αλή Πασάς) και ο Ιμπραϊμ Μπέης Αυλωνίτης. Η νεάνις λοιπόν προτίμησε τον τελευταίον, ον και ανυπερθέτως έλαβεν εις σύζυγον. Ο δε Αλή Μπέης ένεκεν της τοιαύτης αποτυχίας του, μνησικακήσας κατά του Κούρτ Πασά... επειδή αρνήθηκε να του δώσει την κόρη του για γυναίκα του ήλθε σε ρήξη.

Κατά το έτος 1787 ο ειρημένος Κούρτ Πασάς, ο προ τοσούτων ετών σατραπεύων εις Μπεράτι, και επί πολλώ διασπύματι (το 1774 διορίστηκε από τον σουλτάνο γενικός δερβέναγας *derbendler basbugu*) διακατέχων και την εποπτείαν των διοδίων Ηπείρου και Θεσσαλίας, απεβίωσε καταλιπών υιόν τον Μεχμέτην Μπέη και εξ ετέρας γυναικός την θυγατέρα Μαριέμ, ην ο Ιμπραϊμ Μπέης Αυλωνίτης είχε σύζυγον ως ερρέθη.

Διάδοχος του Κούρτ Πασά ανεδείχθη εν πρώτοις ο ειρημένος Μεχμέτης λαβών τον τίτλον Πασά, αλλά μετά τρία

περίπου έτη, πολεμών αδιαλείπτως μετά του γαμβρού του, ηναγκάσθη υποχωρήσαι, και αφιέναι την Σατραπειάν, του Μπερατίου εις τον γαμβρόν του, όστις εντός ολίγου αναγνωρισθείς ως Πασάς νόμιμος παρά του Διβανίου διακατείχε την αρχήν εκείνην αδιάσειστον. Ο Κούρτ Πασάς φημίζετο ως χρηματίσας ανήρ λίαν δραστήριος, δίκαιος και επικίνδυνος προς τους Αρματολούς Χριστιανούς υπέρ πάντα άλλον προκάτοχόν του εις την εποπείαν των οδών.

Λέγεται δε ότι εκρημάτισε και δια τινα έτη διοικών και την επαρχίαν των Ιωαννίνων και πάσαν την Ήπειρον.

Ο Κούρτ Πασάς απεβίωσε τον Μάρτιο του 1787, η είδηση του θανάτου του έφτασε στην πρωτεύουσα στις 3 Απριλίου του ιδίου έτους, και την επομένη ο Αλή Πασάς διορίστηκε στη θέση του δερβέναγα· δεβερτζή πασάς, ο οποίος είχε ήδη αποκτήσει ισχυρούς προστάτες στην Κωνσταντινούπολη.

Επί τουρκοκρατίας και κατά τις

αρχές του 18ου αιώνα, η οικογένεια του Κουρτ Πασά ήταν μία από τις επιφανέστερες της Κόνιτσας. Ήταν συγγενής του Ζεϊνέλ Μπέη, οικογένεια εκ των ισχυροτέρων Μπέδων της Κόνιτσας, ο οποίος είχε πρόγονο Πασά. Ο Ζεϊνέλ Μπέης ήταν πατέρας της Χάμκως και παππούς από μητέρα του Αλη Πασά Τεπελενλή.

Παιδιά του Κούρτ Πασά ήταν ο Νεσιάτ μπέης, Μεχμέτ μπέης, και Χασάν μπέης, ο οποίος αργότερα έγινε πασάς που τον αναφέρει ο Μυστακίδης στον "Ήπειρωτικό Αστέρα" του 1904.

Γιος του Χασάν Πασά ήταν ο Ρακήπ μπέης. Ο Μεχμέτ είχε σύζυγο την Νουριέ και γυιό τον Ντεμίρ μπέη 1886-1920, είχε και μια κόρη την Ζεϊνέμπ.

Η οικογένεια αυτή είχε τσιφλίκι (δάσος) στην Μπλήσδιανη και νομίζω και άλλο προς τα μέρη των Γρεβενών. Ήταν τόσο πλούσιοι αυτοί οι μπέηδες, που οι χανούμισσες κάνανε το μπάνιο τους με γάλα.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Σπίτι με κατάστημα
στην Κ. Κόνιτσα

Πληροφορίες:

Τηλ. 210 8832307
κιν. 6932340475

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο υπό ένταξη,
2575 τ.μ. στον «ΜΠΕΡΚΟ»
(Α. Κόνιτσα). Τιμή 55.000 €

Πληροφορίες:

Τηλ. 210 6537333

ΔΗΜ. ΚΕΝΤΡ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας, σε συνεργασία με το Δήμο Κόνιτσας, διοργάνωσε τις ακόλουθες Χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις - δραστηριότητες για τους μικρούς της χρήστες:

8/12/2011: Ας αρχίσουν τα ... Χριστουγεννα (στολισμός του χριστουγεννιάτικου δέντρου της Βιβλιοθήκης από τα παιδιά του ΚΔΑΠ Κόνιτσας). Χώρος: Βιβλιοθήκη. Ώρα: 17.15

12/12/2011: Προβολή DVD «Το νησί του Λουκανόρ» (DVD για τα δικαιώματα των παιδιών, παραγωγής UNICEF. Για

τους μαθητές της Α΄ Β΄ και Γ΄ τάξης των δημοτικών σχολείων της Κόνιτσας). Χώρος: Αίθουσα εκδηλώσεων δημαρχείου. Ώρα: 10.00

14-15/12/2011: Ο πηλός παίρνει σχήματα... χριστουγεννιάτικα (κατασκευή στολιδιών από τους μαθητές των νηπιαγωγείων της Κόνιτσας). Χώρος: Βιβλιοθήκη. Ώρα 10.00

16, 19-22/12/2011: Διαβάζουμε παραμύθια-διακοσμούμε χριστουγεννιάτικα τη βιβλιοθήκη (για τα παιδιά της Δ΄ και Ε΄ τάξης των δημοτικών σχολείων της Κόνιτσας).

Χώρος: Βιβλιοθήκη. Ώρα 10.00.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΒΙΩΣΗΣ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΩΝ ΕΘΙΜΩΝ

Στις 30 Νοεμβρίου 2011 πραγματοποιήθηκε Έκτακτη Γενική Συνέλευση του Συλλόγου Αναβίωσης Κονιτσιώτικων Εθίμων στην αίθουσα του Δημαρχείου Κόνιτσας. Συμμετείχαν αρκετά μέλη τα οποία ενημερώθηκαν για την γενική κατάσταση του Συλλόγου (οικονομικά, δραστηριότητες κλπ).

Κατόπιν αποφασίσθηκε ομόφωνα η συγκρότηση 5μελούς Επιτροπής η οποία σύντομα θα καταμετρήσει και ταξινομήσει τα περιουσιακά στοιχεία του Συλλόγου, (οικονομικά αποκριάτικες στολές, παραδοσιακές ενδυμασίες και συναφή εξοπλισμό).

Θα εγγράψει νέα μέλη και θα προετοιμάσει τα προβλεπόμενα από το Καταστατικό του Συλλόγου για την διαδικασία διενέργειας εκλογών και ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην 5 μελή επιτροπή ορίστηκαν τα παρακάτω μέλη με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες.

- Τσαρούχης Ιωάννης: Πρόεδρος
- Βίνος Ευστάθιος: Γραμματέας
- Παγουριτζής Παναγιώτης: Ταμίας
- Ευαγγελίδης Ευάγγελος: Μέλος
- Μακάριος Γεώργιος: Μέλος

Σημείωση: Παρακαλούνται όσοι έχουν δανεισθεί διάφορες στολές στο παρελθόν από τον Σύλλογο να τις επιστρέψουν στην επιτροπή για την καταγραφή των στο μητρώο εξοπλισμού του Συλλόγου.

Οι Εμπορικοί Δρόμοι των Βαλκανίων κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Υδάτινοι και Χερσαίοι Δρόμοι

Ο γεωγραφικός όρος Βαλκάνια κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας (15ος-19ος αιώνας) περιλαμβάνει την Αλβανία, τη Βουλγαρία, την Ελλάδα, τον χώρο της Ανατολικής Θράκης έως και την Κωνσταντινούπολη, τη Γιουγκοσλαβία (χωρίς της Κροατία, την Δαλματία και την Σλοβενία) και τη Ρουμανία (χωρίς την Τρανσυλβανία).

Μέχρι και τα τέλη του 18ου αι. οι θαλάσσιες συγκοινωνίες αφορούν ως επί το πλείστον υδάτινες αρτηρίες που συνδέουν τα λιμάνια της Δυτικής Ευρώπης με τα αντίστοιχα των Βαλκανίων. Μόνο στις αρχές του 19ου σημειώνεται κάποια αύξηση στην επικοινωνία των βαλκανικών λιμανιών με εκείνα της Αδριατικής. Οι υδάτινοι δρόμοι αποτελούν καθ' όλη τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας ζήτημα διενέξεων μεταξύ των εμπλεκομένων κρατών και δεν είναι λίγες οι φορές που αυτοί αποκλείονται εν μέσω πολεμικών αναμετρήσεων. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό της Μαύρης Θάλασσας η οποία για πολλά χρόνια αποτελεί «Mare Clausum» έως τα τέλη του 18ου αιώνα όπου και υπογράφεται η «Συνθήκη του Πασσάροβιτς». Όσον αφορά το ποτάμιο οδικό δίκτυο, αυτό είναι σε γενικά πλαίσια περιορισμένο κυρίως λόγω της ανεπαρκούς υλικοτεχνικής υποδομής που χρειάζεται ώστε να καταστούν αυτοί αξιόπλοοι.

Τα διάφορα τμήματα της Βαλκανικής Χερσονήσου συνδέονται μεταξύ τους

αλλά και με τις κύριες κεντρικές Ευρωπαϊκές εμπορικές αρτηρίες με τέσσερεις κύριους οδικούς συγκοινωνιακούς άξονες κοινό γνώρισμα των οποίων είναι το ότι στον κορμό τους συμπεριλαμβάνεται η Κωνσταντινούπολη ή η Θεσσαλονίκη. Το υπόλοιπο περιφερειακό οδικό δίκτυο εξυπηρετεί ουσιαστικά τις ανάγκες των παρακείμενων περιοχών και συνδέει το ευρύτερο χερσαίο δίκτυο με τους διασκορπισμένους υδάτινους δρόμους. Ξεχωριστή σημασία αποκτούν οι οικισμοί που έχουν πρόσβαση σε υδάτινο πέρασμα ενώ παράλληλα καταλήγουν σε αυτούς κάποιες από τις σημαντικότερες οδικές αρτηρίες. Διακρίνονται διάφορες πόλεις της Βαλκανικής χερσονήσου οι οποίες αποτελούν είτε την αφετηρία είτε τα ενδιάμεσα στάδια του χερσαίου δικτύου με κύρια παραδείγματα αυτά της Κωνσταντινούπολης, της Θεσσαλονίκης, του Βελιγραδίου, της Φιλιππούπολης, των Ιωαννίνων και του Μοναστηρίου.

Οι κύριες οδικές αρτηρίες είναι αυτές που ενώνουν την Μολδαβία με την Κωνσταντινούπολη, την Κωσταντζα με το Πλοέτσι (κύριο λιμάνι της Βλαχίας), το Βελιγράδι με την Κωνσταντινούπολη και τέλος η τέταρτη που φέρει την ονομασία Μακεδόνικη και ξεκινάει από την Νις και καταλήγει στην Θεσσαλονίκη. Τα προϊόντα μεταφέρονται στα κύρια εμπορικά κέντρα κάνοντας χρήση αρχικά των βασικών οδικών αξόνων και εν συνεχεία των περιφερειακών δρόμων που είναι χαραγ-

μένοι σε ολόκληρη την χερσόνησο. Ένας περιφερειακός δρόμος υψηλής κινητικότητας είναι αυτός που ενώνει το Μοναστήρι με την Πάργα. Αυτοί οι δρόμοι από άποψη όγκου εμπορευμάτων και κίνησης επιβατών συναγωνίζονται τις κύριες οδικές αρτηρίες με τις οποίες άλλωστε τέμνονται σε διάφορα σημεία τους.

Ένας εναλλακτικός τρόπος μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων εμφανίζεται στα Βαλκάνια στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα. Πρόκειται για το σιδηροδρομικό δίκτυο το οποίο αρχικά τουλάχιστον ενώνει μόνο τις πιο σημαντικές από τις Βαλκανικές περιφέρειες.

Το γεγονός αυτό από μόνο του είναι αρκετό για να καταδείξει τον εσωτερικό αλλά και δευτερεύοντα ρόλο που διαδραματίζει το σιδηροδρομικό δίκτυο αρχικά στις εμπορικές συναλλαγές - μεταφορές. Δευτερεύοντα και συμπληρωματικό αλλά ιδιαίτερα σημαντικό διότι καθιστά ικανή την μεταφορά μεγάλου όγκου εμπορευμάτων σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, ο περιορισμός του δικτύου κυρίως στα βόρεια Βαλκάνια, η απομόνωσή του από το Ευρωπαϊκό δίκτυο καθώς και η κακή ποιότητα κατασκευής του είναι οι βασικοί παράγοντες για τους οποίους δεν αποτελεί το βασικό μέσο μαζικής μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων. Σε πολύ λίγες περιπτώσεις μπορεί να εντοπιστεί λιμάνι υψηλής κινητικότητας στο οποίο να μην καταλήγει τουλάχιστον μία σημαντική οδική αρτηρία. Αλλά και αντίστροφα παρατηρούμε πως οι χερσαίοι δρόμοι συνήθως καταλήγουν ή έχουν ως ενδιαμέσο σταθμό ένα σημαντικό λιμένα. Αυτό μπορεί να υποστηρίξει τον ισχυ-

ρισμό αρκετών περινηγτών πως μπορεί το δίκτυο μεταφορών να χαρακτηρίζεται ως μεσαιωνικό ωστόσο η χάραξή του είναι οργανωμένη και όχι αυθαίρετη.

Η τέλεση του διαμετακομιστικού εμπορίου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την **ασφάλεια** που παρέχει ο εκάστοτε εμπορικός δρόμος. Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας η αστυνόμευση των οδικών αλλά και των υδάτινων δικτύων βρίσκεται σε πρωτόγονη κατάσταση. Κάποιος έμπορος που θέλει να μεταφέρει τα εμπορεύματά του από ένα μέρος σε ένα άλλο λαμβάνει πάντα σοβαρά υπόψη του την ασφάλεια του δρόμου που θα χρησιμοποιήσει.

Ο Βαλκάνιος έμπορος της εποχής, μιμούμενος τον Ολλανδό έμπορο, οπλοφορεί με την ανοχή του κρατικού μηχανισμού ώστε να μπορεί να προστατέψει τα εμπορεύματά του από ενδεχόμενη επίθεση ληστών. Η ανασφάλεια που διακατέχει τον έμπορα - ταξιδιώτη της εποχής οφείλεται κυρίως στην ανεξέλεγκτη δράση των πειρατών και των κατά τόπους ληστών. Οι μεν πειρατές έχουν ως ορμητήρια τις Αλβανικές ακτές αλλά και τις ακτές του Αιγαίου, με κύριο παράδειγμα τα Κύθηρα, και λυμαίνονται τα περάσματα των υδάτινων δρόμων. Οι ληστές με κυρίαρχους τους Κιρκάσιους και τους Μωαμεθανούς Κιρτζαλήδες караδοκούν σε στενά περάσματα του χερσαίου οδικού δικτύου από τα οποία η διαφυγή είναι δύσκολη. Ωστόσο, οι ληστές-πειρατές συνεργάζονται συχνά με εμπόρους με τους οποίους ανταλλάσσουν τα κλοπιμαία με μετρητά ή άλλα υλικά αγαθά. **Με αυτό τον παράδοξο τρόπο λαμβάνουν και αυτοί μέρος σε αυτό που**

γενικά καλείται εμπορική δραστηριότητα.

Για την πλειονότητα των ληστών-πειρατών η παράνομη δράση τους εκτός του υλιστικού της χαρακτήρα, έχει πολλές φορές **και ιδεολογικό υπόβαθρο**, εκφράζοντας την άμεση αντίδρασή τους στην κεντρική εξουσία. Η ποινή που ορίζει η κεντρική εξουσία για τους δράστες (ληστές και πειρατές) είναι ιδιαίτερα αυστηρή καθώς πηγάζει από τον ισλαμικό νόμο. Χαρακτηριστικό είναι ότι έως και τον 16^ο αι., ο νόμος τιμωρούσε με παλούκωμα ή απαγχονισμό τους παραβάτες. Η κεντρική εξουσία στην προσπάθειά της να περιορίσει τα παραβατικά φαινόμενα, παραχωρεί ειδικά προνόμια στους έμπορους ταξιδιώτες και στους κατοίκους των κοινοτήτων από όπου διέρχονται οι χερσαίοι δρόμοι ούτως ώστε να συμβάλλουν και αυτοί στην εξολόθρευση των συμμοριών. Στα πλαίσια ενός ενιαίου κεντρικού συστήματος φρούρησης των δρόμων το οποίο ισχύει ήδη από τις απαρχές της Τουρκοκρατίας, προσλαμβάνονται χριστιανοί ραγιάδες ως στρατιωτική αστυνομία που τοποθετείται σε νευραλγικά σημεία των εμπορικών οδών. Ενδεικτικό της σημασίας του θεσμού αυτού είναι το ότι όσοι ασκούν σχετικά καθήκοντα και δεδομένων των ειδικών προνομίων που αυτοί έχουν, γρήγορα ανελίσσονταν στα υψηλότερα επίπεδα της κοινωνικής και οικονομικής πυραμίδας. Η τάξη αυτή σταδιακά αντικαθίσταται στα τέλη του 18ου αι. από μόνιμους και εποχικούς κρατικούς αστυνομικούς οι οποίοι διαμένουν σε μόνιμα φυλάκια τοποθετημένα σε κομβικά σημεία.

Από τον 17^ο αι., όπου έχουμε και τις πρώτες γραπτές μαρτυρίες, είναι προφα-

νές ότι η ποιότητα των δρόμων είναι τόσο κακή που πολλές φορές χρειάζεται να ανοιχτούν νέοι δρόμοι ή να γίνεται παράκαμψη αυτών μέσω άλλων παρακείμενων. Ο ελλαδικός χώρος, είναι αυτός που κρατά τα σκήπτρα της κακοτεχνίας του οδικού του δικτύου. Λίγη βροχή είναι αρκετή για να απομονώσει ολόκληρες περιοχές ενώ την ήδη επιβαρυσμένη κατάσταση επιτείνει ακόμη περισσότερο η γεωμορφολογία του εδάφους πάνω στην οποία προσκρούει ο κάθε προγραμματισμός για βελτίωση του οδικού δικτύου εξαιτίας του μεγάλου οικονομικού κόστους. **Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν και αξιομνημόνευτες κατασκευές όπως τα περίφημα πέτρινα γεφύρια αλλά και πλακόστρωτος δρόμος εξαιρετικής ποιότητας, η σημασία τους υποσκελίζεται από το υπόλοιπο κακό δίκτυο και την απουσία ειδικής μέριμνας για την συντήρησή τους. Μπορούμε να μιλήσουμε για βελτίωση της ποιότητας του οδικού δικτύου μόνο μετά τα μέσα του 19ου αι.** Η βελτίωση στην οποία αναφερόμαστε, έρχεται ως απόρροια της παράλληλης ανάπτυξης των υλικοτεχνικών μέσων που χρησιμοποιούνται για τέτοιου είδους εργασίες καθώς η χρήση μηχανημάτων αντικαθιστά τα ανθρώπινα και περιορισμένων δυνατοτήτων χέρια, (...συνεχίζεται).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: Arno Mehlan, *Οι εμπορικοί δρόμοι στα Βαλκάνια κατά την Τουρκοκρατία*, στο Σπ. Ασδραχάς (επιμ.), *Η οικονομική δομή των Βαλκανίων χωρών στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας 1ε'-1θ' αιώνας*, Εκδόσεις Μέλισσα, Αθήνα 1979.

Α. Ε. ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ

Ιστορικός Ερευνητής (MS.)-Εκπαιδευτικός

Όταν η παρουσία αποδεικνύεται από και με την απουσία

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Για ενάμιση περίπου μήνα στην Κόνιτσα δεν κυκλοφορούσαν εφημερίδες, περιοδικά κλπ. Ο Διονύσης Γκάσιος αποφάσισε μετά από πολλά χρόνια δουλειάς να σταματήσει να πρακτορεύει τον τύπο. Με την ευκαιρία αυτής της αναστάτωσης μάθαμε πόσα μικρά είναι τα κέρδη από την πώληση των εφημερίδων, πόσο κόπο απαιτεί η πρακτόρευση του τύπου και πόση «σκλαβιά», πόσο «δέσιμο» ημερήσια και χρονιατικά «κρύβει» αυτή η δραστηριότητα.

Σπουδαίος ο ρόλος του τύπου, παρά την λειτουργία της τηλεόρασης, του ραδιοφώνου, του internet, στην ενημέρωση, στον πολιτισμό, στον διάλογο, στην οικονομία, στην δημοκρατία.

Ο Διονύσης Γκάσιος, με την βοήθεια της

αχώριστης, στην ζωή και στην δουλειά γυναίκας του Ασημούλας, μη υπολογίζοντας κόπο και χρόνο, έστειλε ακόμη και στο τελευταίο χωριό με το λεωφορείο και μια εφημερίδα, ικανοποιώντας με ευχαρίστηση αιτήματα φιλοαναγνωστών.

Ο Διονύσης Γκάσιος επέλεξε φιλότιμα επί δεκαετίες κοινωνική αποστολή και την προσφορά του την κατανοήσαμε όταν ανακοίνωση στην τζαμαρία του μαγαζιού του ενημέρωνε τους εφημεριδοφάγους για το «τέρμα της».

Θα μας λείψει ο Διονύσης Γκάσιος, όπως και το θυμόσοφο κοινωνικό-πολιτικό σχόλιο που συνόδευε την παράδοση της κάθε εφημερίδας στον «πελάτη».

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Στις 26-9-2011 συγκλήθηκε στην Κόνιτσα η Γενική Συνέλευση των αντιπροσώπων των μελών της Ένωσης. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου Ιωάννης Χρήστου Ντασταμάνης ενημέρωσε τους αντιπροσώπους :

α) για την μετάβασή του στην Αθήνα και για τον αγώνα στην Ειδική Επιτροπή του Υπουργείου Εργασίας για την παραμονή του δασεργατικού επαγγέλματος στα Βαρέα και Ανθυγεινά Επαγγέλματα και για την αποδοχή των προτάσεών του από όλα τα μέλη της Επιτροπής, παρά την αντίθετη αρχική υπηρεσιακή εισήγηση

β) για την αναμενόμενη ψήφιση νέου νόμου για τους Δασικούς Συνεταιρισμούς και τις θέσεις της Ένωσης

γ) για την δυσκολία συνεργασίας της Ένωσης με τις δασικές αρχές της περιοχής μας

δ) για την δυστοκία των Δήμων να συντάξουν νέες διαχειριστικές μελέτες στα δημοτικά δάση και εξ αυτής στην έλλειψη δημοτικών δασικών λημμάτων

ε) για την δυσμενή θέση λόγω της οικονομικής κρίσης και της αδυναμίας να εργασθούν τα μέλη των Συνεταιρισμών

στ) για την οικονομική πορεία και τις οικονομικές υποχρεώσεις της Ένωσης.

Τέλος αποφασίσθηκε η διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη νέων οργάνων της Ένωσης στις 13 Νοεμβρίου 2011.

Για το Δ.Σ της Ένωσης
Ο Πρόεδρος
Ιωάννης Χ. Ντασταμάνης

Αγιογράφηση Αγίου Δημητρίου Μόλιστας

Δεν είχα σκοπό να γράψω αυτό το σημείωμα για την Εκκλησία του Αγίου Δημητρίου της Μόλιστας. Την αφορμή μου την έδωσε ο χωριανός μου Ζωγράφος - Αγιογράφος Δημήτριος Βασ. Γέγιος.

Τον έβλεπα τα τελευταία καλοκαίρια στο χωριό, σε ακανόνιστες ώρες, ν' ανοίγει μόνος του την Εκκλησία, ν' ανάβει τα καντήλια της και ν' ανεβαίνει τις σκαλωσιές, που ο ίδιος έχει στήσει μέσα στο Ναό και ν' ασχολείται υπομονετικά με την Αγιογράφησή του.

Συνομίλησα μαζί του γι' αυτό το θέμα και μου αποκάλυψε ότι τελείωσε την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών Αθηνών το 1989 και συγκεκριμένα το τμήμα Ζωγραφικής και στα Εργαστήρια της Σχολής παρακολούθησε, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, την Ξυλογλυπτική.

Μετάπειτα στην επαγγελματική του σταδιοδρομία ασχολήθηκε μόνο με την Αγιογραφία και τα καλοκαίρια πούναι πιο χαλαρά τα πράγματα έρχεται στο

χωριό και μαζί με τ' άλλα, καταπιάνεται με την Αγιογράφηση της Εκκλησίας του Αγίου Δημητρίου.

Οι λόγοι για τους οποίους επέλεξε την Εκκλησία του Αγίου Δημητρίου, γι' αυτή τη δουλειά, είναι ότι η εκκλησία αυτή είναι η πρώτη και η παλιότερη εκκλησία στην Μόλιστα. Έπειτα ο ίδιος φέρει το όνομα του Αγίου Δημητρίου κι αυτό έχει τη σημασία του και τέλος κατά τα έτη 2005-2006 συνέπεσε στην εκκλησία αυτή να γίνονται οι εργασίες των εσωτερικών επιχρισμάτων, οπότε είχε μπροστά του, ένα εντελώς ανακαινισμένο οικοδόμημα, έτοιμο να δεχθεί την Αγιογράφηση.

Το καλοκαίρι λοιπόν του 2006 άρχισε τις εργασίες προετοιμασίας (τρίψιμο, στοκάρισμα κλπ) και το 2007 ξεκίνησε την Αγιογράφηση η οποία συνεχίζεται με προοπτική να τελειώσει το καλοκαίρι του 2012.

Οι συνθέσεις της Αγιογράφησης κατά τον ίδιο είναι πάντοτε ανάλογες με τον διατιθέμενο χώρο.

Οποσδήποτε όμως στο επάνω διάζωμα του κυρίως Ναού η Αγιογράφηση αναφέρεται στη ζωή του Χριστού και στο κάτω διάζωμα αυτή έχει σχέση με τα πρόσωπα των Αγίων.

Στο Ιερό τα πράγματα είναι διαφορετικά, αφού εκεί η Αγιογράφηση αναφέρεται μόνο στο πρόσωπο της Παναγίας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η προμήθεια όλων των απαιτούμενων υλικών και λοιπών σύνεργων της Αγιογράφησης (Μπο-

γιές, πινέλα, σκαλωσιές, καβαλέτα κλπ) επιβαρύνει τον ίδιο, γιατί δεν δέχτηκε από κανένα κάποια οικονομική ή άλλου είδους συμβολή αν και υπήρξε σχετική πρόταση εκ μέρους του χωριού.

Αυτά με λίγα λόγια για την πορεία του έργου της Αγιογράφησης της Εκκλησίας του Αγίου Δημητρίου και για τον εκφραστή της.

Ας δούμε τώρα με λίγο παρατηρητικό μάτι αυτή καθ' αυτή την εκκλησία του Αγίου Δημητρίου, καθώς και μερικά άλλα στοιχεία που την απαρτίζουν.

Ο Άγιος Δημήτριος είναι μια μικρή σχετικά Εκκλησία, η οποία από άποψη εμφάνισης ή αισθητικής είναι ένα κτήριο πραγματικό κομψοτέχνημα (βλέπε φωτογραφία).

Βρίσκεται στο κέντρο του χωριού, σε μια υπερυψωμένη πλατεία η οποία αποτελεί συνέχεια της Κεντρικής Πλατείας του Αγίου Νικολάου.

Στις παρυφές του απ' τη μια μεριά φτάνει η κατάφυτη από πεύκα και έλατα τελευταία κορυφή - απόληξη του Σμόλικα (κλέφτης, Ανώνυμο, Τσιουμπάνι, Σταυρός-Τράφος) κι απ' την άλλη υπάρχει η απέραντη θέα προς το Σαραντάπορο και την επάνω απ' αυτήν, κορυφογραμμή (Νεμέρτσικα-Μαρία-Κάμενικ-Πύργος-Πάτωμα).

Στο μικρό πλακόστρωτο προαύλιό του και εκατέρωθεν της Σκάλας είναι φυτεμένα δύο ωραιότατα, ευθύβολα Έλατα, τα οποία χαρίζουν στην Εκκλησία και στο χώρο της, περισσή ομορφιά και μεγαλύτερη επιβλητικότητα.

Σε Αγκωνάρι της δεξιάς εξωτερικής

της πλευράς αναγράφεται ως έτος κτίσεως της Εκκλησίας το 1916.

Όμως όλοι στο χωριό γνωρίζουν ότι η Εκκλησία αυτή είναι πολύ παλιότερη, ότι είναι η πρώτη Εκκλησία της Μόλιστας και σύμφωνα με τις χρονολογίες που υπάρχουν σε εικόνες του Τέμπλου της, συνάγεται ότι είναι τουλάχιστον ενάμιση αιώνα προγενέστερη, ήτοι πρέπει να πρωτοκτίστηκε πριν από το 1760.

Λέγεται κι αυτό μεταφέρεται προφορικά από γενιά σε γενιά ότι στο χώρο της σημερινής Εκκλησίας υπήρχε Νεκροταφείο, ίσως το πρώτο Νεκροταφείο του χωριού.

Μάλιστα γεροντότεροι διηγούνται ότι κατά τη διάρκεια εργασιών, διαμόρφωσης του περιβόλου της, βρέθηκαν ανθρώπινα οστά, κυρίως, των άνω και κάτω άκρων και σε μέγεθος πολύ μεγαλύτερο των κανονικών γεγονός που μαρτυράει ότι όχι μόνο εκεί ήταν παλιό Νεκροταφείο αλλά και ότι οι πρόγονοί μας ήταν ευρωστότεροι και ιδιαίτερα γεροδεμένοι.

Μετάπειτα, χωρίς να είναι εξακριβωμένο πότε, το Νεκροταφείο μεταφέρθηκε στο χώρο που βρίσκεται στην επάνω πλευρά της Κεντρικής Εκκλησίας του Αγίου Νικολάου για να ξαναμεταφερθεί αργότερα και οριστικά πλέον, έξω από το χωριό, στη σημερινή θέση της αγίας Παρασκευής.

Στο δεξιό Αναλόγιο της Εκκλησίας του Αγίου Δημητρίου και σ' ένα κατάμαυρο εξωτερικώς και μεγάλου μεγέθους βιβλίο που επιγράφεται «ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ» και που έχει τυπωθεί στη Βενετία το 1862 ανα-

γράφεται, σε εσωτερική σελίδα, η χρονολογία ανάληψης των ιερατικών του καθηκόντων του Παπα Νικόλα Χρ. Γέγιου, ο οποίος διαδέχθηκε τον Δ. Μπουλούλη (5 Οκτωβρίου 1917).

Επίσης στο Ιερό του Ναού υπάρχει μία ξύλινη αυτοσχέδια Πολυθρόνα πολύ παλιά, άνω των εκατό ετών, που χρησίμευε προφανώς, στην ξεκούραση των γερόντων Ιερέων.

Όσον αφορά το τέμπλο της Εκκλησίας, ένα κομμάτι του στην Ωραία Πύλη και στο Σταυρό, πάνω απ' αυτήν, είναι παλιό και αγιογραφήθηκε το 1782. Το υπόλοιπο, δεξιά και αριστερά του Σταυρού, είναι προσθήκη μεταγενέστερη.

Σημειώνεται ότι τόσο το πολύ παλιό και άφθαστης ξυλογλυπτικής τεχνικής τέμπλο της Κεντρικής Εκκλησίας του Αγίου Νικολάου όσο και αυτό του Αγίου Δημητρίου, έχουν φωτογραφηθεί και καταγραφεί λεπτομερώς από Αρχαιολόγο της Αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, για ευνόητους λόγους.

Επίσης μια και γίνεται κουβέντα για τις Εκκλησίες του χωριού, αυτό τον καιρό πλακοστρώνεται η Στέγη της Κεντρικής Εκκλησίας του Αγίου Νικολάου, με καφετίζουσες γκρίζες πλάκες που προέρχονται από την Αλβανία. Το έργο χρηματοδοτήθηκε κατά 65% από την Περιφέρεια Ηπείρου και κατά 35% από το Υπουργείο Πολιτισμού. Η πίστωση του έργου συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. και χωρίς την έκπτωση ανέρχεται στις 150.000 ευρώ. Η κατακύρωσή του έγινε στην εταιρεία ΜΑΧ, που αποτελείται από τους Μηχανικούς Χαλούλο, Χου-

λιάρα και Μαχαιρά με έδρα τα Γιάννενα.

Υπεργολαβικώς το έργο το οποίο άρχισε να εκτελείται εδώ κι ένα τρίμητο περίπου, το ανέλαβε εξαμελές συνεργείο Μαστόρων της πέτρας με πρωτόμαστορα τον Ηρακλή Μάντη. Όλοι τους κατάγονται από τη Βόρειο Ήπειρο και συγκεκριμένα απ' το χωριό Βαλοβίστα, πούναι δίπλα στη Μολυβδοσκεπάση.

Η επίβλεψη του έργου βέβαια, γίνεται τακτικότερα, απ' τους Μηχανικούς της Εταιρίας και από αρμόδιους της Περιφέρειας Ηπείρου.

Όπως μας λέει ο Μηχανικός Αντρέας Χουλιάρας, η Σκεπή της Εκκλησίας, χωρίς να περιλαμβάνεται το Στέγαστρο (το Χαγιάτι), έχει εμβαδόν πάνω από 300 τμ. και η πλάκα που χρειάστηκε, κάλυψε περισσότερα από 1.800 τ.μ. Αυτό συμβαίνει μόνο στην πλακόστρωση, γιατί υπάρχει επικάλυψη της μιας πλάκας με την άλλη και διότι υπάρχει μεγάλη φθορά κατά το πελέκημά της.

Πάντως αυτό καθαυτό το έργο της Στέγης της Εκκλησίας έχει τελειώσει και απομένουν μόνο οι αντίστοιχες εργασίες στο χαγιάτι, το οποίο θα διατηρήσει την πρότερη μορφή του.

Όλα τα παραπάνω είναι καλά και άγια κι όλα έχουν την αξία τους. Όμως το βασικό πρόβλημα της ερήμωσης των χωριών μας, όχι μόνο παραμένει άλυτο, αλλά χρόνο με τον χρόνο επιδεινώνεται κιόλας.

Για τα πανέμοφρα πέτρινα χωριά μας και το μοναδικό περιβάλλον τους, η αντίθεση στο μεγαλείο της. Κρίμα....

Μόλιστα

Δημήτρης Παπαλάμπρος

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Ο Σύλλογος «ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΩΝ» προσκαλεί χωριανούς και φίλους του χωριού να καταθέσουν κλειστή, μη δεσμευτική (για το Σύλλογο), προσφορά για τη λειτουργία του καταστήματος του Συλλόγου στο χωριό κατά την τριετία 2012-2014. Το τίμημα να αναφέρεται σε ετήσια βάση.

- Οι προσφορές να αποσταλούν εσώκλειστες σε φάκελο ως τις 31-3-2012 και με συστημένη επιστολή προς το πρόεδρο του Συλλόγου στη διεύθυνση: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 19 Τ.Κ. 17343 ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. Οι προσφορές θα ανοιχθούν και θα πρωτοκολληθούν σε συνεδρίαση του Δ.Σ. του Συλλόγου που θα γίνει την Κυριακή 8-4-2012 στις 11.00 το πρωί στην ίδια διεύθυνση.

- Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τα τηλέφωνα 2109702078, 2106549230, 2109718901.

- Οι όροι και οι προϋποθέσεις της μίσθωσης θα συζητηθούν με όσους επιλεγούν από το Δ.Σ. μετά το άνοιγμα των προσφορών.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ

ΕΔΡΑ: ΚΟΝΙΤΣΑ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Μετά από έγγραφα διαβήματα-αιτήματα στις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες κλπ. ο Δασάρχης Κόνιτσας μας ενημέρωσε ότι άρχισε την διαδικασία απαγόρευσης κυκλοφορίας τροχοφόρων στην διαδρομή από Πέτρινη Γέφυρα μέχρι το Φράγμα, πλην των περιπτώσεων επισκευής του φράγματος. Θεωρούμε την απαγόρευση αναγκαία για την διαφύλαξη της καράδρας ως θαύματος της φύσης, πολύ περισσότερο τώρα που υλοποιείται το δημοτικό έργο της ανάπλασης του μονοπατιού από την Πέτρινη Γέφυρα μέχρι την Ιερά Μονή Στομίου.

Κόνιτσα 30-11-2011

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
Σπύρος Γκότζος

ΑΡΕΤΗΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ-ΚΕΛΑΪΔΗ

«ΤΥΧΑΙΑ ΘΡΑΥΣΜΑΤΑ»

«Τυχαία θραύσματα» επιγράφει την ποιητική της συλλογή, που κυκλοφόρησε το 2010, η Αρετή Παπαχρήστου-Κελαϊδή. Μέσα σ' αυτά ο υποψιασμένος αναγνώστης θα συναντήσει θραύσματα της προσωπικής του περιπέτειας, σ' αυτή τη διαδρομή που λέγεται ζωή.

Στιγμές θα μπορούσε να πει κάποιος άλλος, που ακινητούν το χρόνο και τον ξεπερνούν. Στιγμές - θραύσματα, που σαν προβολείς εκτυφλωτικοί εξουδετερώνουν, την φυσική μας όραση και μας μεταφέρουν στους ουραμούς ή στα τάρταρα.

«Ονομάζω τα ποιήματά μου «Τυχαία θραύσματα», γράφει η ίδια, «έχοντας κατά νου αναμετρήσεις διάφορες στο διάβα του ψυχολογικού χρόνου.

Πάνω σε αποτυπώματα που αγγίζουμε ή που θα θέλαμε να αγγίξουμε...»

Η συλλογή περιλαμβάνει 44 Ποιήματα, που κατανέμονται σε 4 ενότητες:

α) Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ (11)

β) ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ (12)

γ) Η ΑΠΟΥΣΙΑ (11) και

δ) Η ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ (10)

Στη συνέχεια προθέτουμε αποσπάσματα (θραύσματα) ποιημάτων της συλλογής με τη σκέψη ότι μια πρώτη επαφή με την ποίηση της Αρετής Παπαχρήστου-Κελαϊδή μπορεί να είναι η αφορμή για ένα ευρύτερο ενδιαφέρον μερικών έστω αναγνωστών του περιοδικού μας.

• *Λίγο πριν αναχώρησες...*

*σ' αυτά τα λίγα πριν κομμάτια χρόνου,
ήμαστε χαροκόποι στις εφόδους
των παθών*

ύστερα η συμπύκνωση...

χιλιάδες στιγμές

*κήρυκες θεοφόροι για μια απλή
διαβεβαίωση*

«πάρε μαζί σου το κύμα

σα φεύγεις,

όσο για τα έξι περισσότερα

θα σου γράφω εγώ τα νέα τους»...

(Αναχώρηση, σελ. 19)

Όμορφα είναι τα ψηλά δέντρα

με τη σκιά να ξεπερνά το μπόϊ

τ' απόκρυφα απογεύματα

για να προσφέρουν κλίση όμορφα

είναι κι αυτά

χωρίς ένα βιασμό στα γεγονότα,

μόνο, μια απλή συμμετοχή

για τη γαλάζια ιεροτελεστία

της αναχώρησης...

(Επανάληψη, σελ. 21)

- Χρόνια τώρα

λογαριάζαμε το ταξίδι

στον κύκλο των συναπών πόνων

Η ανάγκη

πυρωμένο μαστίγιο

απάντηση σε πρόωρες ερωτήσεις

στο χρόνο που

θύμνες ξεγελαστικά παγιδεύουν

το άγγιγμα του κορμιού

στα πεθαμένα σεντόνια

της εφιαλτικής ζέστης

(Το κάλεσμα, σελ. 34)

- Γλιστρούσε στις παλάμες

κάθε βράδυ

η σιωπηλή σου απουσία ζωντανή

στον παγωμένο ύπνο, τα σώματα

ξεχνούσαν να μετρούν τους χρόνους

Αδιάκριτη η παρουσία σου

διέγραφε το παιχνίδι της ομίχλης

μέσα σε όνειρα απαντοχής...

(Απουσία, σελ. 39)

- Δεν είναι που σε περίμενα

αλλά που φάνηκαν τόσο μικρές οι ώρες

φευγαλέο μειδίαμα

της ματαιότητας να περιμένω...

(Συνάντηση, σελ. 44)

- Όταν τολμήσουμε να τα πούμε όλα
θάχουμε κιόλας καθεί...

τυχαία θραύσματα

Μεσ' στο πυρετικό μου τέλμα

μπορείτε ακόμα να κωρέσετε

στα μάτια μου

Έτσι μονάχα για ένα δάκρυ

περιπλάνησης,

«Τυχαία θραύσματα»

(Τέλος, σελ. 62)

Ι.Τ.

Έκθεση ξυλογλυπτικής

Έκθεση ξυλογλυπτικής λειτούργησε στο χώρο του Κ.Α.Π.Η. Κόνιτσας στις 21-25/11/11 από τον συνταξιούχο Θεόδωρο Κήτα.

Την έκθεση επισκέφτηκαν αρκετοί Κονιτσιώτες θαυμάζοντας τις καλλιτεχνι-

κές δημιουργίες του συνταξιούχου κυρ. Θεόδωρου που χρησιμοποιεί το χρόνο του δίνοντας μορφή στα άψυχα ξύλα.

Τι να πρωτοθαυμάσεις! Γέμισε η αίθουσα από ξύλινα ομοιώματα πουλιών, φιδιών, εντόμων κλπ.

Αξίζουν συγχαρητήρια στον κ. Θεόδωρο που δε χάνει το χρόνο του άσκοπο αλλά τον γεμίζει δημιουργικά.

Πιστεύουμε ότι σε συνεννόηση με το Δήμο ή άλλον φορέα θα πρέπει να επαναλάβει την έκθεση το καλοκαίρι ώστε να θαυμάσει τα καλλιτεχνήματά του περισσότερος κόσμος.

Σ.Τ.

Κάπου υπάρχει ένα σπίτι...

... μακριά, πολύ μακριά, μέσα στη μνήμη.

Με τη βαριά του εξώθυρα, του σαρακιού βασίλειο και τους σταυρούς απ' τ' αγιοκέρι της Ανάστασης στη γρέντα.

Με τα πεζούλια πέτρινα μες στον ασβέστη, όπου αργά το δείλι, ευλαβικά καθότανε η βάβω, μες στην ποδιά της ξεσπυρίζοντας καρπούς, φιλεύοντας μ' αυτούς τα σχολιαρόπαιδα της στρατάς.

Ωρες καθόσουν στην αυλή του, κάτω απ' το φως των αστεριών, δρόμους χαράζοντας στο νου σου.

Τα παραθύρια ορθάνοιχτα στο φως με τις ευωδιασμένες γλάστρες στο περβάζι και τον καπνό αναθρόσκοντα απ' το ψηλό το μπουχαρί...

Κάτω απ' την πέτρινη σκεπή του φτιάχναν φωλιά τα χελιδόνια και το φαί ευώδιαζε στου μαγειριού τη θράκα...

Με το τρεμόσβημα της λάμπας που «ζωγράφιζε» σκιές σχημάτων το ταβάνι, κι έφερνε ο αγέρας χαιρετίσματα απ' τα ξένα, μέσ' απ' τις χαραμάδες του.

Ξωμάχοι διάβαιναν στη στρατά την ώρα του εσπερινού, που εσήμαινε απόμακρα η καμπάνα...

Κάπου υπάρχει ένα σπίτι. Το σπίτι σου είναι το παλιό. Εκεί παιδί στ' αλφαβητάρι, δειλά συλλάβιζες τον κόσμο χαράζοντας στην πλάκα τις πρώτες λέξεις της ψυχής σου, δίπλα απ' την πύρα του τζακιού που σ' αποκοίμιζε απαλά στη χώρα του παραμυθιού...

Κάπου υπάρχει ένα σπίτι, κι είναι το σπίτι το δικό σου. Να μη γκρεμίσει ο καιρός όσα εκεί έχεις ζήσει...

... σε περιμένει να τ' ανοίξεις.

ΤΑΣΟΣ ΚΑΝΑΤΣΗΣ

Η Γιορτή της 28ης Οκτωβρίου στον Αμάραντο (αντίκρυ στην Μαριά)

Ιδιαίτερη η φετεινή επέτειος. Έλαμψε το δάκρυ, η χαρά στην γιορτή Αμαράντου με την παρουσία του ανθρώπου που συμμετείχε. Έζησε και εξιστορεί τις πικρές και ένδοξες ιστορίες του Ελληνο-Ιταλικού πολέμου 40-41 στα βουνά της Μαρίας του Καμενίκου και της Μπάρμπας που ανήκουν στον Αμάραντο.

Στην φωτογραφία ο γέροντας είναι ο Κώστας Κούκης 90 χρονών σήμερα που κάθε ματιά του προς τις πλαγιές των βου-

νών αυτών έφερνε δάκρυα και αναμνήσεις.

Στα λόγια του προέδρου της Κοινότητας ο μπάρμπα Κώστας δρόσιζε με τα δάκρυά του τα μάγουλα όλων που βρισκόμαστε εκεί και δρόσιζε και τα ονόματα των πεσόντων που αναγράφονται στην επιτύμβιο λίθο του Ηρώου του χωριού.

Δάκρυα χαράς, δάκρυα μνήμης, δάκρυα συγχώρεσης και φιλιά με όλους τους χωριανούς, νέες, νέους, γερόντισσες και γερόντους.

Βέβαια η εκδήλωση ήταν για την μνήμη εκείνων που έφυγαν και αγαπούσαν το χωριό και την Πατρίδα.

Δεν ήταν απόντες αυτοί που γράφονται στον λίθο γιατί ήταν στις αναμνήσεις μας.

Απόντες ήταν άλλοι που δεν έπρεπε. Μπάρμπα Κώστα και του χρόνου.

**Ο Πρόεδρος
Παναγιώτης Χαρ. Κωστάκης**

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Χ. ΝΤΑΦΛΗΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ - ΚΟΝΙΤΣΑ
ΤΗΛ. 26550 22884

ΒΑΣΩ Ζ. ΠΑΝΤΑΖΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Αφοί Διογενίδη 4
11473 - Αθήνα
Τηλ.: 210 6445895

Καλοκαιριάτικες εκδηλώσεις στις Πάδες - το Αρχοντοχώρι του Σμόλικα - κάτω από την Αυγουστιάτικη Πανσέληνο

Γράφει ο Συν/ρχης ε.α. Βόσιος Ε. Βασίλειος

Ο Αύγουστος για τον ελληνισμό είναι ο μήνας της Παναγίας, καθώς τιμάται η κοίμηση και η μετάστασή της από τη γη στον ουρανό.

Τα πανηγύρια του δεκαπενταύγουστου με την πανώρια πανσέληνο έχουν μεγαλοπρέπεια και λαμβάνουν χώρα παράλληλα κοινωνικά δρώμενα με τη συμμετοχή πλήθους κόσμου.

Είναι φανερό περισσότερο από κάθε άλλο πρόσωπο ο λαός μας τιμά την Παναγία την οποία επικαλείται σε κάθε δυσκολία της ζωής του.

ΠΑΔΕΣ το αρχοντοχώρι της Λάκκας Αώου χτισμένο με περίσσεια ομορφιά και χάρη εκεί ψηλά γατζωμένο σαν αετοφωλιά στους πρόποδες του Σμόλικα. Σπίτια χτισμένα από παδιώτικα χέρια ειδικά από τους Βαϊνάδες και τους

Μεσσήδες, αλλά και από άλλες κομπανίες από τα Μαστοροχώρια αλλά και άλλων μαστόρων του Ελευθέρου, μεταξύ αυτών και του αείμνηστου πατέρα μου Ευαγγέλου Βόσιου. Πέτρινα σπίτια διώροφα-τριώροφα διακοσμημένα στο περιβάλλον του χωριού, που πριν τη γερμανική καταστροφή η τεχνοτροπία τους ήταν όμοια με αυτή των Ζαγοροχωρίων.

Το χωριό στέκει καμαρωτό, το δεύτερο κατά σειρά βλαχοχώρι στον οδικό άξονα Κόνιτσα - Δίστρατο-Βασιλίτσα, κάτω από τη μυθική δρακόλιμνη με τον Αλπικό Τρίωνα, λούζοντας τα πόδια του κάτω βαθιά στη χαράδρα του Αώου με τα παγωμένα νερά του, όπου στο στένεμά της και στην απέναντι όχθη βρίσκεται η μονή Στομίου σκαρφαλωμένη σε ένα βράχο μέσα στον εθνικό

δρυμό, στο όνομα της «Παναγίας του Αώου» μία από τις πολλές ονομασίες που της έδωσε ο λαός μας.

Σύμφωνα με την παράδοση η μονή βρισκόταν αρχικά στο Παλαιομονάστηρο και είχε χτισθεί το 1412. Τα κελιά και τα υπόστεγα κάνκαν από τους

Γερμανούς το 1943 όπως και τα χωριά της Λάκκας Αώου με μεγάλη σφοδρότητα. Εκεί στην Παναγία του Αώου μόνασε για τρία χρόνια η νέα μορφή της ορθοδοξίας με την οσιακή ζωή, μακαριστός Γέροντας Παΐσιος από τα Φάρασα της Μ. Ασίας και μετέπειτα κάτοικος Κόνιτσας από την ανταλλαγή των πληθυσμών του 1922 μετά την Μικρασιατική καταστροφή.

Πάδες, τόπος γραφικός, θελκτικός όπου οι μελωδίες των πουλιών και ο μυρωμένος αγέρας δίνουν αυτή την εποχή μια ξεχωριστή νότα στο γκρίζο περιβάλλον που ζούμε. Εκεί ψηλά στα 1200 μέτρα πραγματοποιήθηκαν και φέτος οι καθιερωμένες εκδηλώσεις από τον δραστήριο πολιτιστικό και ορειβατικό σύλλογο Παδιωτών «Ο ΣΜΟΛΙΚΑΣ»

Οι εκδηλώσεις του δεκαπενταύγουστου προς τιμή της Παναγίας, άρχισαν στις 13 Αυγούστου με το 1^ο πανελλήνιο αντάμωμα νέων των χωριών της Λάκκας Αώου στη θέση «Πανταλεξάρχου» του Σμόλικα με διανυκτέρευση σε σκηνάκια, φαγητό και σουβλάκια προσφορά του συλλόγου σε όλους τους παρευρεθέντες.

Την επομένη 14 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε ανάβαση στη Δρακόλιμνη και στην κορυφή του Σμόλικα με τη συνοδεία έμπειρων ορειβατών μελών του συλλόγου.

Εκεί ψηλά όλα ήταν διαφορετικά, μαγευτικά, τα αστέρια αστραφτερά, η πανσέληνος του Αυγούστου φώτιζε την περιοχή σαν μέρα, μια εξαίσια μυρωδιά

αναδυόταν από τα αγριολούλουδα, ανάμεικτη από το χλωρό χορτάρι και τις φτέρες λόγω της υγρασίας που επικρατούσε στην περιοχή. Μια άλλη εικόνα, αγνή, ήσυχη, ήρεμη σε έκανε να αισθάνεσαι σε άλλον κόσμο, σε μία ανόθευτη ομορφιά, σου έκοβε την ανάσα σε μια περιοχή ορεινή γαντζωμένη στις δασόφυτες πλαγιές του Σμόλικα από έλατα, ρόμπολα και πεύκα.

Ήταν γεγονός το 1^ο πανελλήνιο αντάμωμα των χωριών της Λάκκας Αώου, η εκδήλωση αγκαλιάστηκε από όλους και είχε μεγάλη επιτυχία, πρόθεση του συλλόγου είναι να συνεχισθεί και να γίνει θεσμός.

Το απόγευμα της ίδια μέρας έλαβε χώρα μέγας κατανυκτικός εσπερινός με αρτοκλασία και περιφορά της εικόνας, τις δε βραδινές και μεταμεσονύκτιες ώρες έγινε παραδοσιακό γλέντι στην πλατεία του χωριού.

Στις 15 Αυγούστου ανήμερα έγινε πρωινή θεία λειτουργία στον ιερό ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, που δεσπόζει στην πλατεία του χωριού (1784) με την εικόνα της Παναγίας της Βρεφοκρατούσας (16ος -17ος αι.).

Μεσημβρινές ώρες 16 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε γενική συνέλευση του συλλόγου με συζήτηση διαφόρων θεμάτων που αφορούσαν τον σύλλογο, απολογισμό του έργου και αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου διοικητικού συμβουλίου που ως γνωστόν εκλέχθηκε εκ νέου παμψηφεί ο νυν πρόεδρος. Στη συνέχεια ανοιχτή συνέλευση των κα-

τοίκων του χωριού για τα προβλήματά τους με ομιλία - τοποθέτηση του προέδρου κ. Σίμου Νικολάου και τις απογευματινές ώρες έλαβαν χώρα αθλητικές εκδηλώσεις και διάφορα παιχνίδια και το βράδυ λαϊκή-νεανική συναυλία στην ταβέρνα «ΑΝΑΣΑ ΤΟΥ ΟΝΤΑ».

Οι εκδηλώσεις κορυφώθηκαν με την επίσημη γιορτή στις 17 Αυγούστου. Το πρωί τελέσθηκε θεία λειτουργία στην εκκλησία της κοιμήσεως της Θεοτόκου προεξάρχοντας του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κκ. Ανδρέα άξιου ποιμενάρχη και συνεχιστή του έργου του Μακαριστού Σεβαστιανού «πατέρα των Βορειοηπειρωτών» συμπαραστατούμενος από τον βοηθό του Αρχιμανδρίτη ιεροκήρυκα πατέρα Ιωήλ, τον πατέρα Σεραφείμ και τον πατέρα Νικηφόρο της Ιεράς Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου, αδελφό του προέδρου του συλλόγου ο οποίος κήρυξε και τον λόγο του Θεού.

Μετά το τέλος της λειτουργίας τιμήθηκαν όλοι οι ιεροψάλτες του χωριού που προσέφεραν τις υπηρεσίες τους στο διάβα του χρόνου στην τοπική εκκλησία, μεταξύ αυτών τιμήθηκε και ο Παδιώτης αρχιψάλτης κ. Αλκιβιάδης Λιούσκας καλλίφωνος ψάλτης του Ιερού Ναού Πέτρου και Παύλου της Λάρισας.

Μετά την απόλυση κάτω ακριβώς από την εκκλησία στον κεντρικό δρόμο του χωριού που οδηγεί στα Άρματα, έγιναν τα αποκαλυπτήρια της επιτοίχιας πλάκας σε ανάμνηση της καταστροφής του χωριού από τα χιτλερικά στρατεύματα κατοχής, από τον Μητροπολίτη

μας και τον Δήμαρχο Κόνιτσας, ακολούθησε ομιλία από τον πρόεδρο του συλλόγου κ. Νικόδημο Κοντογιάννη και κατάθεση στεφάνων.

"Μετά την παράθεση των ιστορικών γεγονότων, στη συνέχεια του προγράμματος των εκδηλώσεων ακολούθησε δεξίωση στον προαύλιο χώρο του Ναού της Παναγίας, την οποία τίμησαν με την παρουσία τους ο Μητροπολίτης μας κκ Ανδρέας, ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Γαργάλας, οι Δημοτικοί σύμβουλοι κ. Παπασπύρου (Αντισπράττης εα), κ. Εξαρχου, κ. Νιτσιάκος, ο δραστήριος πρόεδρος του πανελληνίου συλλόγου βλάχων κ. Μαγειρίας, ο καθηγητής δερματολογίας κ. Νούτσης Κων/νος, ο οποίος είναι διευθυντής της Δερματολογικής κλινικής του Νοσοκομείου «Ευαγγελισμός» από τα Μαστοροχώρια, ο κ. Θωμάς Γκότσος, τέως διευθυντής του Τελωνίου Πειραιώς, πολλοί ιερωμένοι και πλήθος κόσμου από τα χωριά της Λάκκας Αώου και της Κόνιτσας.

Παράλληλα με της εκδηλώσεις από εφέτος λειτούργησε δίπλα από την εκκλησία έκθεση με είδη λαϊκής τέχνης, είδη τοπικών τροφίμων, ποτών και κεντημάτων.

Αξίζουν συγχαρητήρια στον ακούραστο και άξιο πρόεδρο του συλλόγου κ Νικόδημο Κοντογιάννη και στο διοικητικό συμβούλιο καθώς και σε όλους τους απανταχού Παδιώτες οι οποίοι συνετέλεσαν στην πραγματοποίηση αυτών των επιτυχημένων εκδηλώσεων.

Από όλα τα παραπάνω που έλαβαν

χώρα θα κρατήσω βαθιά χαραγμένα στη μνήμη μου αυτά που έγραφε στο πρόγραμμα που μου έστειλε ο φίλος πρόεδρος μαζί με την τιμητική πρόσκληση. «Όπως βλέπεις συγχωριανέ μου το χωριό όλο ΖΕΙ και κάποιες ιδιαίτερες στιγμές μένουν σε όλους μας ΑΞΕΧΑΣΤΕΣ. Πριν κρίνεις και δικαιολογημένα, ΣΚΕΨΟΥ πως κάποιοι έβαλαν σκοπό της ζωής τους να μην αφήσουν τον τόπο να σβήσει. ΣΚΕΨΟΥ πως άλλοι χάνουν από το χρόνο τους νάρθουν στα βράχια αυτά να τα ζωντανέψουν. ΣΚΕΨΟΥ εσύ τι κάνεις ή τι έκανες για τον τόπο αυτό και αποφάσισε: ΘΑ ΕΙΣΑΙ ΘΕΑΤΗΣ-ΚΡΙΤΗΣ Ή ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ-ΕΡΓΑΤΗΣ ΣΤΟΝ ΚΟΙΝΟ ΣΚΟΠΟ ΜΑΣ.»

Τα παραπάνω ας αποτελέσουν παράδειγμα προς μίμηση για όλα τα χωριά μας, που θέλουν να προσφέρουν στο τόπο τους, στον πολιτισμό, στην παράδοση και στην ιστορία τους, ιδιαίτερα σήμερα που βρισκόμαστε σε μία κρίσιμη καμπή και οι Έλληνες δεν έχουμε απέναντι μας κάποιο στρατό, αλλά έναν αόρατο εχθρό των παγκόσμιων τοκογλύφων που δεν μπορεί να ηττηθεί με όπλα και άρματα.

Η έξοδος από την κρίση μπορεί να επιτευχθεί μόνο από την αφύπνιση και την έγερση από το λήθαργο της αδιαφορίας. Η πολιτική και πνευματική ηγεσία και ο πρώτος πολίτης της χώρας τίθενται προ των ευθυνών των και κυρίως οι κυβερνώντες να έρθουν στο ύψος

των περιστάσεων όπως επιτάσσει η ιστορία για να εμπνεύσουν το λαό, γιατί η πατρίδα κινδυνεύει και χρειάζεται μια πανεθνική προσπάθεια διάσωσης της τιμής και της αξιοπρέπειας της χώρας μας, οι οποίοι κατά κανόνα φάνηκαν ανάξιοι της μεγάλης τιμής να εκπροσωπούν ένα λαό με τεράστια πολιτισμική και ιστορική κληρονομιά.

Η σημερινή οικονομική κρίση μπορεί να ξεπερασθεί στο μέλλον, οι απώλειες όμως σε ζητήματα εθνικής κυριαρχίας δεν επανορθώνονται.

Τελειώνοντας θέλω να κλείσω με ένα μέρος από ένα άρθρο «ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΗΓΕΤΗΣ» που έγραψε σε έγκριτη εφημερίδα ο πολυγραφότατος σεβαστός μου Αρχιμανδρίτης π. Ιωήλ Κωνσταντάρης βοηθός του Μητροπολίτου μας και ιεροκήρυκας της Ιεράς Μητροπόλεως μας. «Πέρα από όλα τα άλλα σήμερα έχουμε και πτώχευση ηγετικών μορφών, είτε υπάρχουν τα πρόσωπα αυτά, αλλά εμποδίζονται από γνωστούς - άγνωστους παράγοντες να ανέλθουν στα ύψα αξιώματα των κρατικών και εκκλησιαστικών κορυφών, είτε όσοι διαθέτουν χαρίσματα και δυνατότητες κάνουν προς το παρόν μία «πολιτική σιωπής» αναμένοντας την κατάλληλη στιγμή, όποια και αν είναι η αιτία το αποτέλεσμα είναι να θρηνούμε για την έλλειψη στα κοινά και ιδίως στις κορυφές, των χαρισματικών προσωπικοτήτων».

Ευχαριστώ για την φιλοξενία

ΓΙΟΡΤΗ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ ΣΤΗ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ

Λεφτά ΔΕΝ υπάρχουν.

Αυτό είναι γνωστό σε όλους. Αυτό όμως που αποδείχτηκε στο χωριό μας, στο τριήμερο 11-13 Νοεμβρίου 2011 είναι ότι δεν χρειάζεται πάντα να υπάρχουν λεφτά για να γίνει μια πετυχημένη εκδήλωση όπως η φετινή «ΓΙΟΡΤΗ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ». Άλλα πράγματα χρειάζονται κυρίως. Βούληση, διάθεση για προσφορά και συντροφικότητα, έμπνευση και ιδέες, καλή πρόθεση και βέβαια επιδίωξη αποστασιοποίησης από τη σημερινή ζοφερή πραγματικότητα που κυριαρχεί στην καθημερινότητά μας.

Όλα αυτά υπήρχαν στο μέγιστο βαθμό, σε όλους αυτούς που βρέθηκαν το πράγματι κρύο Σαββατοκύριακο του Νοέμβρη στη Βούρμπιανη, για να βράσουμε για 4η συνεχόμενη χρονιά τα τσίπουρα του Πολιτιστικού Συλλόγου. Φίλοι απ' όλα τα μέρη της Ελλάδας- Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Γιάννενα, Άρτα, Αγρίνιο, Κρήτη, Μακεδονία, Θράκη, Θεσσαλία - και φυσικά συνδημότες μας, πιστοί στο ραντεβού μας απολάυσουμε τη φιλοξενία, την παράδοση, τη μουσική, το χορό και την αξεπέραστη τοπική κουζίνα της Μαστοροχωρίτικης γης.

Από την Παρασκευή το πρωί το χωριό ήταν μια κυψέλη. Το γήπεδο του μπάσκετ, όπου φιλοξενήθηκε η εκδήλωση, μεταμορφώθηκε σε χώρο έτοιμο να εξυπηρετήσει περισσότερα από 200 άτομα. Ουσιαστική η συνδρομή του 583

Τ.Π. Κόνιτσας που μας διέθεσε στρατιωτικές σκηνές για τη στέγαση των θαμώνων. Θερμότερες οι ευχαριστίες μας στο Διοικητή του και στο ένστολο προσωπικό που συνέδραμε στην εγκατάστασή τους. Με τη βοήθεια του Δήμου Κόνιτσας που διέθεσε κατάλληλο μεταφορικό μέσο και ανθρώπινο δυναμικό, μεταφέρθηκαν πάγκοι και καθίσματα όχι μόνο από τη Βούρμπιανη αλλά και από το Σύλλογο Ασημοχωρίου τους οποίους και ευχαριστούμε. Ήταν πραγματικά απόλαυση να παρακολουθεί κανείς την ανέγερση των ικριωμάτων του στέγαστρου. Καθοριστική για μια ακόμη φορά η συμβολή του Τάκη Σδούκου από το Κεφαλοχώρι που μεσολάβησε επίσης και μας προμήθευσε και με το θερμαντικό μανιτάρι του καφενείου τους. Θα ήταν παράλειψή μας να μην τον ευχαριστήσουμε από καρδιάς. Ντόπιοι και επισκέπτες, μικροί και μεγάλοι ανασκουμπωμένοι φρόντιζαν ώστε όλα να είναι έτοιμα στην ώρα τους. Καμία γκρίνια, κανένα παράπονο. Μόνο ενθουσιασμός και δουλειά. Κι όταν στα διαλείμματα της δουλειάς, ερχόταν η ζεστή πίτα και το τσίπουρο από τις άξιες νοικοκυρές του χωριού, ο μόχθος γινόταν, στιγμιαία έστω απόλαυση και η κούραση προσδοκία για το αποτέλεσμα.

Το βράδυ της Παρασκευής, η ατμόσφαιρα δεν είχε τίποτα να ζηλέψει από το Δεκαπενταύγουστο. Ο ξενώνας γε-

μάτος, τα καφενεία της Σοφίας, του Γιώργου και του Τόλη δεν προλάβαιναν να ψήνουν, να τηγανίζουν και να εξυπηρετούν τους πελάτες τους, προσφέροντας απίθανες γεύσεις και αγνές παραδοσιακές δημιουργίες.

Αλήθεια! Σκέφτηκε κανείς τι ανάσα είναι αυτές οι εκδηλώσεις οι χειμωνιάτικες, για τους ακρίτες συμπατριώτες μας. Ανάσα οικονομική, ανάσα κοινωνική. Νιώθουν, ότι, όχι μόνον δεν είναι μόνοι τους, αλλά και ότι αν κι αυτοί το επιθυμούν, πολλά μπορούν να γίνουν, ακόμα και στις δυσκολότερες συγκυρίες, ώστε τα χωριά μας από μαύρες τρύπες στο χάρτη, να γίνουν κύπαρα διαφύλαξης της τοπικής παράδοσης και του πολιτισμού.

Ακόμα και ο καιρός αποφάσισε να συμπαρασταθεί. Κράτησε τις βροχές για την υπόλοιπη Ελλάδα και επιφύλαξε για μας κρύο, αλλά ήλιο λαμπερό. Κι όταν κάποια στιγμή το μεσημέρι του Σαββάτου ο ήλιος σκοτίστηκε, δεν ήταν από τα σύννεφα αλλά από τον καπνό που ανέθρωσκε από τις ψησταριές. Η σπονδή στο μεγαλείο της Ηπειρωτικής Γης συνοδεύτηκε από την τσίκνα του οβελία και από τον ήχο του κλαρίνου των Χαλκιάδων. Παρέες συναγμένες στη δική τους μυσταγωγία. Ο χορός βαρύς μα οι

καρδιές όλων ανάλαφρες.

Το βράδυ του Σαββάτου ήταν η κορύφωση. Το καινούριο τσίπουρο νέκταρ, στάλαζε από το καζάνι που ευγενικά κάθε χρόνο παραχωρεί ο Γιάννης ο Τσούτσιος από τη Λαγκάδα που τον ευχαριστούμε ιδιαίτερα. Οι δίσκοι με τα εδέσματα-αμβροσία, όλα προσφορά συγχωριανών και φίλων πηγαινοέρχονταν, η λαϊκή ορχήστρα δε σταμάτησε να δονεί την ατμόσφαιρα με τις μελωδίες της, οι χορευτές ακούραστοι. Κι όταν επήλθε η κόπωση και το κρύο είχε αρχίσει να διαπερνά τα κόκαλα, προσφέρθηκε και το βάλσαμο-γίδα βραστή μαγειρεμένη εξαιρετικά από τη Βιολέτα.

Στις τέσσερις το πρωί φύγαν οι τελευταίοι. Οι πιο πολλοί όμως είναι ακόμα εκεί, νοερά βέβαια.

Όλοι μετρούμε τις μέρες μέχρι του χρόνου. Κι αν τα πράγματα είναι δύσκολα, μας ενθαρρύνει η κουβέντα του ανώνυμου Βουρμπιανίτη που σε μια έκρηξη ειλικρίνειας ευχήθηκε «να είναι καλά ο Σύλλογος, να μας φέρνει χαρά και ζωή».

ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΗΜΑΡΑΤΟΥ

ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ

Πέρασαν κιόλας δεκατέσσερα χρόνια από την έναρξη της απονομής του «ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΥ ΕΠΑΘΛΟΥ», που και φέτος έγινε στο Δημαρχιακό Μέγαρο της Κόνιτσας, αμέσως μετά την Θεία Λειτουργία της Κυριακής στις 11 Δεκεμβρίου 2011.

Ως γνωστόν πρόκειται για ένα ετήσιο τιμητικό έπαθλο που συνοδεύεται από μια εφ' άπαξ τραπεζική επιταγή δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ΕΥΡΩ και που απονέμεται στον φοιτητή η φοιτήτρια που πέτυχε την μεγαλύτερη βαθμολογία στις εισαγωγικές εξετάσεις στις Ανώτατες Σχολές (ΑΕΙ) της Ελληνικής Επικράτειας του έτους της απονομής, με τη βασική προϋπόθεση ότι ένας τουλάχιστον από τους γονείς του παραμένει εγγεγραμμένος στα Μητρώα του Δήμου Κόνιτσας. Το εν

λόγω έπαθλο καθιερώθηκε με συμβολαιογραφική πράξη και όλων των μέχρι σήμερα θεσμοθετημένων τροποποιήσεων, από τον Δρα Πολιτικό Μηχανικό Δημήτριο Κωνστ. Κούσιο, στη μνήμη της μητέρας του Εριφίλης Οικονομίδου-Κουσίου, που γεννήθηκε και έζησε όλα τα μαθητικά της χρόνια στην Κόνιτσα και παρέμεινε –παρά τις αναγκαστικές μακρόχρονες απουσίες της στην Ρουμανία, στην Αγγλία, στο Βέλγιο– μέχρι τον θάνατό της, τον Ιανουάριο του 1997, λάτρης της γενέτειρας της.

Η απονομή του εν λόγω Επάθλου γίνεται μετά από ομόφωνη απόφαση της καθορισμένης 3μελούς Επιτροπής, ή απόεξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο ενός εκάστου.

Η μοναδική φέτος υποψήφια ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΗΤΑ του Γεωργίου και

της Θεολογίας, συγκέντρωσε σύνολο μορίων εισαγωγής 19.084 (!) και με σειρά προτίμησης 001 και γενικό βαθμό πρόσβασης 19.03 πέτυχε -με σειρά επιτυχίας 36- στην Ανωτάτη Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Η απονομή του «ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΥ ΕΠΑΘΛΟΥ», που όπως προαναφέρθηκε, έγινε στο Δημαρχιακό Μέγαρο της Κόνιτσας, παρουσία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Δριύνουπόλεως Πωγωνιανής & Κονίτσης κ. Ανδρέα, του Δημάρχου Κονίτσης κ. Παναγιώτη Βασ. Γαργάλα, του Αθλοθέτη κ. Δ.Κ.Κουσίου, Καθηγητών του Λυκείου Κονίτσης, των γονέων, παππούδων και φίλων της τιμωμένης Αφροδίτης ΚΗΤΑ, που όλοι έσπευσαν να την συγχαρούν στη φιλική δεξίωση που παρέθεσε ο Δήμος με τη φροντίδα της ακούραστης και αναντικατάστατης κ. Αμαλίας Κύρκου. Την σύντομη εισαγωγή του Αθλοθέτη του κ. Δ.Κ.Κουσίου με την απονομή του Επάθλου, ακολούθησε μία ενθαρρυντική ομιλία του Δημάρχου κ. Παναγιώτη Β. Γαργάλα για τη συνέχεια της ετήσιας εκδήλωσης και αμέσως μετά μια συγκινητική παρέμβαση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Δριύνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Ανδρέα, για την καθιέρωση του Επάθλου. Στη συνέχεια, η τιμώμενη Δις Αφροδίτη Κήτα ευχαρίστησε την τριμελή Επιτροπή, αλλά και όλους τους παρισταμένους, για την τιμή που τις έγινε και δέχθηκε τις ειλικρινείς ευχές

όλων για μία λαμπρή σταδιοδρομία.

Είναι πλέον ευτυχώς διαπιστωμένο γεγονός ότι η μελετηρή νεολαία της περιοχής μας έδωσε τα τελευταία χρόνια αρκετούς υποψήφιους σε πανελλαδική εμβέλεια, για να επιλεγεί ο καλύτερος κάθε χρονιά στα τελευταία 14 χρόνια.

Ας δούμε όμως και φέτος, βάσει πρόσφατων στοιχείων του Αθλοθέτη, που βρίσκονται σήμερα οι αξιόλογοι αυτοί εκπρόσωποι της τοπικής νεολαίας μας, που αποτελούν πλέον μία πολυάριθμη ομάδα με κοινό τους χαρακτηριστικό το ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ:

- **Θωμάς Ευαγγέλου ΓΑΖΩΝΑΣ** (απονομή 1998-1999) –Απεφοίτησε το 2003 από Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΑΣΟΕ), υπηρέτησε ως Έφεδρος Ανθ/λος Υλικού, απέκτησε Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών, έχοντας εκπονήσει σημαντική ακαδημαϊκή έρευνα σε θέματα χρηματοοικονομικών αγορών. Διετέλεσε στέλεχος της Εταιρείας ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. μέχρι το 2009 και έκτοτε εργάζεται στην Ελληνική Τουριστική Εταιρεία Α.Ξ.Τ.Ε.

– Τηλ. Επικοινωνίας:210-27.71.724, κινητό:6937-30.85.77

e-mail : tomasgaz@yahoo.gr .

- **Δημήτριος Αποστόλου ΝΑΚΟΣ** (απονομή 1999-2000) -Απεφοίτησε το 2003 από τη Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ) αλλά και από το τμήμα Οικονομικών και Νομικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπι-

στημίου Θεσσαλονίκης. Ορκίστηκε ως μόνιμος αξιωματικός Οικονομικού του πολεμικού Ναυτικού, προήχθη σύντομα σε διάφορες επιτελικές θέσεις και σήμερα, με τον βαθμό του υποπλοιάρχου, υπηρετεί στο Γενικό Επιτελείο Ναυτικού ως Διευθυντής Ε Κλάδου (Εφοδιασμού) και παράλληλα ως Αξιωματικός Δικαστικών Υποθέσεων του Επιτελείου-οικονομικός επιτελής. Γιός του αγαπητού μας Παπα-Νάκου παντρεύτηκε τον Απρίλιο του 2011 την Γεωργία Πελεκάνου.

- Τηλ. Επικοινωνίας: 26550- 22624
κινητό: 6972 77.86.43

e-mail : jimnak2004@yahoo.gr .

- **Χρυσουγή Κων/νου ΓΑΖΩΝΑ** (απονομή 2000-2001) -- Απεφοίτησε το 2004 από το τμήμα Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και τον ίδιο χρόνο εισήχθη στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, από το 2005 διορίστηκε Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας στην Αιτωλοακαρνανία και από το 2006 διδάσκει στο 1ο Δημοτικό Σχολείο Κόνιτσας όπου και υπηρετεί μέχρι σήμερα διδάσκοντας την Αγγλική Γλώσσα, έχοντας όμως υπηρετήσει δύο χρόνια στα ακριτικά σχολεία Κυπρίνου και Δικαίων. Τον Ιούνιο του 2008 παντρεύτηκε τον Αξιωματικό του Ελληνικού Στρατού Μιχαήλ Μπάρμπα και τον Ιανουάριο του 2011 απέκτησε μία κόρη.

- Τηλ. Επικοινωνίας: 26550-23009 e-

mail : gazwnachrysavgi@yahoo.gr.

- **Αθανάσιος Νικολ. ΝΙΚΟΛΑΚ Ο ΠΟΥΛΟΣ** (απονομή 2001-2002) - Γιός της αλυσμόνητς μας Ρέας, περάτωσε τις σπουδές του στην Πολυτεχνική Σχολή Μηχανικών ηλεκτρονικών υπολογιστών και Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πατρών και σήμερα εκπονεί την Διδακτορική του Διατριβή στην εν λόγω Σχολή, ενώ κατά την διάρκεια των σπουδών του έχει εργαστεί 28 μήνες στο Κέντρο Τηλεφωνικής Εξυπηρέτησης του ΟΤΕ αλλά και ως κειμενογράφος/σεναριογράφος σε δημιουργικό τομέα διαφημιστικών εταιρειών. Εδώ και 2 χρόνια, εργάζεται ως ερευνητής στο Ε.Α.Ι.Τ.Υ (Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών), με αντικείμενο έρευνας τη στοχαστική μοντελοποίηση και ποσοτική ανάλυση της απόδοσης υπολογιστικών πληροφοριακών συστημάτων και δικτύων. Επίσης, τελεί επικουρικό έργο σε δύο προπτυχιακά (Αρχές Γλωσσών Προγραμματισμού Μεταφραστών, Τεχνικές Εκτίμησης Υπολογιστικών Συστημάτων) και ένα μεταπτυχιακό μάθημα (Ανάλυση Απόδοσης Πληροφοριακών Συστημάτων).

- Τηλ. Επικοινωνίας: 2610-344233,
κινητό: 6973-65.53.20.

e-mail : nikolako@ceid.upatras.gr.

- **Σοφία Αριστείδη ΡΑΠΤΗ** (απονομή 2002-2003) – Απεφοίτησε από τη από τη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Τμήμα

Σ.Σ.Α.Σ.), λαμβάνοντας με την αποφοίτησή της, το έτος 2006, το βαθμό του ανθυπολοχαγού του Στρατολογικού Σώματος και τοποθετούμενη, εντεύθεν, στη Στρατολογική Υπηρεσία Λάρισας. Σήμερα, φέρει το βαθμό του υπολοχαγού του Στρατολογικού Σώματος και υπηρετεί στην αντίστοιχη υπηρεσία των Αθηνών. Από το έτος 2009 είναι παντρεμένη με τον Δικηγόρο, Κωνσταντίνο Δ. Στατήρη, διατηρώντας την οικογενειακή τους εστία στη Λάρισα

Τηλ. Επικοινωνίας: 26510-67913, κινητό 6947-99.35.10.

- **Βασιλική Πανταζή ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ** (απονομή 2003-2004) – Το 2003 εισήχθη στη Νομική Σχολή Θεσσαλονίκης απ' όπου απεφοίτησε το 2008. Στη συνέχεια, μετά από την απαιτούμενη 18-μηνιαία πρακτική άσκηση, έλαβε την άδεια ασκήσεως του επαγγέλματος και από το 2010 ασκεί το επάγγελμα του Δικηγόρου, σαν ελεύθερη επαγγελματίας στα Ιωάννινα. Είναι Μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Ιωαννίνων και κατέχει δύο διπλώματα ξένων γλωσσών (Αγγλικής και Γερμανικής), ενώ παράλληλα συνεργάζεται με δικηγορικά γραφεία στα Ιωάννινα και στη Θεσσαλονίκη.

-Τηλ. Επικοινωνίας: 26510 678913, κινητό 6947 99.35.10.

e-mail: vgiannopouloulive.com

- **Στεφανία Ευαγγέλου ΜΑΚΑΡΙΟΥ** (απονομή 2004-2005) – Τον Ιούλιο του 2010 αποφοίτησε- μετά από πάμπολλες διακρίσεις και υποτροφίες- από την

Ιατρική Σχολή με βαθμό Άριστα 8.94 (και μάλιστα ανέγνωσε την Καθομολόγηση Πτυχιούχου κατά την ορκωμοσία των φοιτητών Ιατρικής ως η πρώτη κατά σειρά βαθμολογίας αποφοιτήσασα). Από τις 3/11/2010, εκπονεί Διδακτορική Διατριβή με θέμα: «Συσχέτιση βιταμίνης D με παράγοντες κινδύνου για καρδιαγγειακή νόσο σε εφήβους και ενήλικες και πιθανές επιπτώσεις στο μεταβολισμό της από την χρήση υπολιπιδαιμικών φαρμάκων», στον τομέα Υγείας του Παιδιού και στον τομέα Παθολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ως επιστημονική συνεργάτης του Ιατρείου Λιπιδίων του ΠΠΓΝ Ιωαννίνων. Έχει κάνει ήδη πολλές δημοσιεύσεις σε Ελληνικά και ξένα περιοδικά και κατέχει δύο διπλώματα ξένων γλωσσών (Αγγλικής και Γερμανικής).

-Τηλ. Επικοινωνίας: 6972-24.69.21. e-mail : makarioustefania@yahoo.com.

- **Μαρία Σπυρίδωνος ΤΣΟΓΚΑ** (απονομή 2005-2006) - Απεφοίτησε από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 2010 και εργάζεται ως ασκούμενη δικηγόρος στο γραφείο του κ. Ζήση Κωνσταντίνου, ενώ παράλληλα φοιτά στο Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ποινικού Δικαίου. Είναι κάτοχος πτυχίων δύο ξένων γλωσσών (Αγγλικής και Γερμανικής).

Τηλ. Επικοινωνίας: 210-6438517 η/και 2410-28373, κινητό 6947-56.69.18., email:tsogkamaria@hotmail.com.

- **Ηλίας Σταύρου ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΛΑΣ**
(απονομή 2006-2007) – Εισήχθη στη
Φαρμακευτική Σχολή του Πανεπι-
στημίου Αθηνών και ευρίσκεται στο 5ο
και τελευταίο έτος της Σχολής, ενώ έχει
ήδη περατώσει την απαιτούμενη 12-
μηνη πρακτική σε ανοικτό φαρμακείο
και φαρμακείο νοσοκομείου. Είναι
κάτοχος πτυχίων δύο ξένων γλωσσών
(Αγγλικής και Γερμανικής).

Τηλ. Επικοινωνίας: 210-6131400 ,
κινητό 6945-65.91.29.

e-mail: liakouou@yahoo.com

- **Απόστολος Νικ. ΖΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ**
(απονομή 2007-2008)- Εξακολουθεί να
φοιτά στην Ανωτάτη Σχολή Πολιτικών
Μηχανικών του Εθνικού Μετσοβείου
Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π.). και έχει ήδη
συμμετάσχει σε εκπαιδευτικά σεμινάρια
καθώς και σε πρόγραμμα ΙΑΕΣΤΕ
(Παν/μιο Σεφιλντ-Μεγ. Βρετανία) Είναι
κάτοχος πτυχίων δύο ξένων γλωσσών
(Αγγλικής και Γερμανικής).

Τηλ. Επικοινωνίας: 210-612.23.00,
κινητό 6945-36 .26.77.,

e-mail: arziak@windowslive.com.

- **Ραφαήλ Άγγελος ΕΖΝΕΠΙΔΗΣ**
(απονομή 2007-2008)- Εξακολουθεί να
φοιτά στην Ανωτάτη Σχολή Μηχανο-
λόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσο-
βείου Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π.) και είναι
κάτοχος F.C.E. από τα Παν/μια του
Cambridge και του Michigan.

Τηλ. Επικοινωνίας : 26550-22093,
κινητό 6982-72 .18.65.,

e-mail: angel.mech@hotmail.com.

-**Παναγιώτα Κων/νου ΖΩΤΟΥ**
(απονομή 2009-2010) – Εξακολουθεί να
φοιτά στο 3ο έτος της Ανωτάτης Σχολής
Παιδαγωγικής Εκπαίδευσης του Καποδι-
στριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και
κατέχει δύο πτυχία ξένων γλωσσών
(Αγγλικής και Γαλλικής) καθώς και το
πτυχίο Αρμονίας στη θεωρία του πιάνου

Τηλ: 210-7717.804,

κιν: 6979-30.85.93,

e-mail:panazw@hotmail.com.

-**Νικόδημος Γεωρ. ΚΑΛΛΙΝΤΕΡΗΣ**
(απονομή 2010-2011) – Πέτυχε στη
Νομική Σχολή του Παν/μίου Θράκης
απ' όπου μετεγράφη -και φοιτά- στην
Νομική Σχολή του Αριστοτελείου
Παν/μίου Θεσσαλονίκης. Γιός του γνω-
στού Λυκειάρχη της Κόνιτσας και όντας
πολύ επιμελής ο ίδιος, έτυχε πολλές
διακρίσεις στα μαθητικά του χρόνια,
απέκτησε πτυχία στην Αγγλική και
Γερμανική γλώσσα, ενώ παράλληλα
ασχολήθηκε με την ευρωπαϊκή και
βυζαντινή μουσική.

Τηλ: 26550-23054, κιν : 6989-
27.86.95.

e-mail:nikodim@gmail.com.

-**Αφροδίτη Γεωργίου ΚΗΤΑ.**
(απονομή 2011-2012). Πρωτοετής
πλέον στην Ανωτάτη Σχολή Ηλεκτρο-
λόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπο-
λογιστών του Αριστοτελείου Πανεπι-
στημίου Θεσσαλονίκης με γενικό
βαθμό πρόσβασης 19.03. και έχει ήδη
πτυχίο αγγλικής γλώσσας.

Τηλ : 26550-23.103

e-mail:afrokita @auth.gr.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ήπιος ξεκίνησε ο φετινός Νοέμβρης διευκολύνοντας και τους καλαμποποαραγωγούς για τη συγκομιδή στον κάμπο της Κόνιτσας.

- Στις 9/11, στα πλαίσια του Εθν. Προγράμματος Προσυμπτωματικού ελέγχου του καρκίνου της μήτρας, κινητή μονάδα ενημέρωσης ήρθε στο χώρο του Κ. Υγείας για ενημέρωση και διανομή εντύπου υλικού.

- Στις 27/11 έγινε στην αίθουσα του Δημαρχείου ομιλία απο διαβητολόγους καθηγητές με τον συμπατριώτη μας για-

τρό Σταύρο Μπούσμπουλα για το ζαχαρώδη διαβήτη. Την ομιλία παρακολούθησαν πολλοί Κονιτσιώτες.

Ευχαριστούμε το φίλο Σταύρο που δεν ξεχνά την πατρίδα.

- Βροχή στα πεδινά και χιόνια στα ορεινά είχαμε στις 7/12.

- Στις 11/12 έγινε στην αίθουσα του Δημαρχείου η απονομή του Εριφίλειου επάθλου στη μνήμη της μητέρας του Δημ. Κούσιου. Ο κ. Κούσιος απονέμει κάθε χρόνο το έπαθλο, που συνοδεύεται από

ένα σεβαστό χρηματικό πόσο, στον μαθητή που εισάγεται στις πανελλήνιες εξετάσεις με άριστα. Φέτος το παρέλαβε η μαθήτριά Αφροδίτη Κήτα του Γεωργίου. Αξιέπαινη η προσφορά του κ. Κούσιου και μακάρι να τον μιμηθούν και άλλοι.

- Τα Χριστούγεννα γιορτάστηκαν με λίγο χιόνι στην Κόνιτσα και αρκετό στα χωριά.

- Παραμονή της Πρωτοχρονιάς «ο Αϊ Βασίλης» με τη βοήθεια του εμπορεπαγγελματικού Συλλόγου μοίρασε δωράκια στα μικρά παιδιά που συγκεντρώθηκαν στην Κεντρική Πλατεία.

- Ο Σύνδεσμος Βούρμπιανης Αθηνών προγραμμάτισε το κόψιμο της πίτας να γίνει στο ξενοδοχείο STANLEY την Κυριακή 15/1/12.

- Οι φορείς της Αετομηλίτσας σας προσκαλούμε στην εκδήλωση κοπής της πίτας για το 2012, που θα γίνει το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 και ώρα 1:30 το μεσημέρι στον ξενώνα (δίπλα του καταφυγίου).

- Η Ζάρρου Βικτωρία στους Βαλκανικούς αγώνες KARATE που έγιναν στη Λάρνακα Κύπρου 23-25 Σεπτεμβρίου 2011 ανέβηκε στο δεύτερο σκαλί του βάθρου (ασημένιο μετάλλιο) στην κατηγορία κορασίδων +40 κιλά στο αγωνιστικό KARATE.

- Ο Ιωάννης Μαλάμης συγχαίρει την εγγονή του Μαρία-Αλεξάνδρα Μαλάμη που πρόσφατα ορκίσθηκε πτυχιούχος της Νομικής Αθηνών και τις εύχεται ολόψυχα την καλύτερη διάκριση στο πεδίο της Νομικής Επιστήμης.

Σ' ένα κήπο - περιβόλι με Τον κυρ. Σωτήρη

Β. Τσιαλιαμάνης

α. Για επαγγελματικούς λόγους βρέθηκα στο σπίτι του Σωτήρη Καλλιντέρη στην Αειόπειρα Κόνιτσας. Με εντυπωσίασε ο μεγάλος παραδεισένιος κήπος του, που ήταν φυτεμένος με όλα τα ζαρζαβατικά και κάθε είδους καρποφόρα δένδρα με όλες τις ποικιλίες καρπών. Διατηρεί και μικρό φυτώριο απ' αυτά και σε κάθε δενδρύλλιο κρεμόταν ενημερωτική επιστημονική πινακίδα. Μεγάλο φυτώριο έχει σε κτήμα του στον κάμπο του Σανναβού. Τα δενδρύλλια τα εμπορεύεται στην περιοχή μας. Ο κήπος είναι σε τεχνητά και τεχνικά ανισοϋψή επίπεδα με διαδρόμους πεντακάθαρους. Στο βάθος συγκεντρώνει όλες τις άχρηστες πρασινάδες και τις κάνει «κομπόστ». Δίπλα σωρός από χωνεμένη κοπριά. Το χώμα αργιλώδες και φερτό και από την πολύ περιποιημένη καλλιέργεια δεν είχε ούτε ένα πετραδάκι. Χωρίς, ιδιαίτερη ματιά, φαινόταν ζυμωμένο με τον πολυετή ιδρώτα του **84 ετούς** Σωτήρη, που δεν τον ξέρει το «καφενείο». Κάθισα στο χαγιάτι του σπιτιού του και μου αφηγήθηκε τον αγροτικό του βίο. Γη και ζωή ένα. Χωράφι και χρόνος το ίδιο. Μικρός «το δέμας», με μάτια που έβγαζαν σπίθες, με μυαλό κοφτερό, με καρδιά σαν τον «μπαξέ» του και μνήμη ακμαία. Χρόνια πολλά με αυτοκίνητο-κλούβα και με την πιστή

σύντροφό του περιφερόταν την Ελλάδα και μάζευαν από κάμπους και βουνά βότανα, τα οποία μετά από επεξεργασία, πουλούσαν από το μαγαζί τού γιου τους στην Αθήνα. Αρχιζαν την δουλειά μόλις ξημέρωνε και τέλειωναν όταν βράδιαζε και μετά ταξίδευαν και την άλλη μέρα το ίδιο κοπιαστικό πρόγραμμα. Γνώριζε, ο απόφοιτος του δημοτικού σχολείου, όλα τα βότανα της ελληνικής χλωρίδας και τις αρρώστιες που θεράπευε το καθένα, ή σε πρόσμειξη με άλλα. Η φύση είναι το μεγαλύτερο φαρμακείο. Το μεράκι του τον έκανε κηπουρό, δενδροκαλλιεργητή, βοτανολόγο. Μιλούσε με σεβασμό για την αγιασμένη γη, που πότισε με τον τίμιο ιδρώτα του και αυτή του ανταπέδωσε πλούσια τους καρπούς της, αποκαλύπτοντας και όλα τα μυστικά της. Φεύγοντας με φίληψε με ώριμα κόκκινα σύκα και πρώιμα μεγάλα κυδώνια.

β. Στο μικρό ταξίδι μέχρι τα Γιάννενα το ανοιχτό ραδιόφωνο ενημέρωνε μελαγχολικά για την κρίση. Μια κρίση που καθημερινά βαθαίνει και κανένας δεν μπορεί να προβλέψει τι τέξεται η επιούσα. Η πατρίδα σε πανικό. Ακούω ότι λίγοι, και με τίτλους με παράξενη ξενική ονομασία στα χέρια τους, εάν πτωχέσουμε επίσημα και με «βούλα» θα πλουτίσουν, στοιχηματίζοντας για το συμφέ-

ρον τους στον αφανισμό μας. Η είδηση του ραδιόφωνου, αυτούς τους παλιάνθρωπους, μια χούφτα αγανακτισμένοι στην Νέα Υόρκη, στην οδό της παγκόσμιας απληστίας «ΓΟΥΟΛ ΣΤΡΙΤ», καταριόταν αυτή την εβδομάδα, φωνάζοντας «οι τραπεζίτες είναι όλοι ναζί» και «πάνω από τα κέρδη οι άνθρωποι». Τι ωραίο κόσμο το παγκόσμιο κυρίαρχο πολιτικοοικονομικό σύστημα πλάθει για τα παιδιά μας.... Να πλουτίζουν οι λίγοι με το θάνατο των πολλών. Στην πλειοψηφία μας παρακολουθούμε την κρίση, υπνωτισμένοι, σαν ακρόαμα και θέαμα, που αφορά άλλους, πολύ μακρινούς, περιοριζόμενοι σε ατέλειωτες συζητήσεις και ας κουρσεύει την αξιοπρέπειά μας και ας λιγοστεύει την ζωή μας. Η κρίση που έφερε τον λιμό (την πείνα) δεν ήρθε ούτε από πόλεμο, ούτε από σεισμό, ούτε από πλημμύρα, ούτε από λοιμό (από αρρώστια), ούτε από άλλη φυσική καταστροφή. Δεν είναι φυσικό φαινόμενο. Είναι ανθρωπογενής, παθογενής. Την προκάλεσαμε με την αμυαλωσιά μας και την ακαρδία μας. Από την στερημένη γενιά των πατεράδων μας που ίδρωσε για τον «επιούσιο άρτο» και δημιουργούσε και για τους κληρονόμους, στην δική μας χορτάτη γενιά που με δανεικά από το εξωτερικό, που νομίζαμε ότι είναι και αγύριστα, μόνο κατανάλωνε, τρώγοντας και το μέλλον των παιδιών μας. Κανένας σχεδιασμός για το «αύριο». Βιώσαμε το «φάγομεν, πίομεν, αύριον γαρ αποθνήσκομεν». Κοινωνία σε αποσύνθεση. Κράτος ολιγαρχικό, πολιτικάντικο και ά-

πραγο. Διοίκηση σπάταλη στους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους και τεμπέλικη. «Ηγεσία» που ζεύτηκε το κάρρο από πίσω. Η ύπαιθρος εγκαταλείφθηκε. Τα χωριά ερήμωσαν. Ούτε χωράφια, ούτε κοπάδια. Τα αστικά κέντρα κοσμοπλημμυρισμένα, αλλά ακατοίκητα, σκαρφάλωσαν στα γύρω βουνά με πολυκατοικίες –μιναρέδες. Η ισόγεια πόλη γέμισε καφετέριες και καφεενεία. Η παραγωγή αγαθών λιγόστεψε. Τα περισσότερα αγαθά, βιομηχανικά, βιοτεχνικά, αγροτικά, κτηνοτροφικά, τα εισάγουμε, ξανασιτέλλοντας πάλι έξω τα δανεικά. Από πενταετία στην Κόνιτσα ήρθε και κινέζικο μαγαζί..... Περιορισθήκαμε σε παραγωγή υπηρεσιών που εξυπηρετούν την καλοπέραση. Εξορίσαμε τα «θρησκευτικά» γιατί μας ενοχλούσε η θεία εντολή «εν τω ιδρώτι του προσώπου σου φαγείν τον άρτον σου». Υιοθετήσαμε την αρχή «με δανεικά και φαϊ μόνο παντεσπάνι». Τα «δανεικά» είναι η «κοινωνική μας αμαρτία», ο «απαγορευμένος καρπός» που χάψαμε και αυτά (τα δανεικά) φέρανε την νέο-κατοχή.

Αν δεν γίνουμε «κυρ-Σωτήρηδες» σωτηρία δεν υπάρχει, το μέλλον μας είναι βραχύβιο και οδυνηρό. Συνέχεια δεν θα έχουμε. Η με ανθρώπινο ιδρώτα ποτισμένη γη σώζει. Η ύπαιθρος είναι η σπονδυλική στήλη της χώρας. Η αγροτοκτηνοτροφική παραγωγή είναι η βάση της οικονομίας.

Καλό μήνα. Ο Οκτώβριος είναι και μήνας του δενδροφυτεύματος.

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Το «Αγριολούλουδο του Γράμμου»

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Ο δρόμος με οδήγησε στις 17-11-2011 να επισκεφθώ το ξενοδοχείο «Αγριολούλουδο του Γράμμου». Είναι κτισμένο σε μια ωραιότατη θέση, στους πρόποδες του Γράμμου, σε υψόμετρο 1350 μέτρα, κάτω από την κορυφή των «2520» μέτρων, λίγα χιλιόμετρα καλό χωματόδρομο πιο πέρα από το χωριό Πληκάτι.

Το έκτισε ο περαματιώτης Γιώργος Μπακατσούλας και λειτουργεί εδώ και περίπου ένα χρόνο. Γνώρισε τα Μαστοροχώρια μας και τον Γράμμο στις φυσιολατρικές του εκδρομές και στις κυνηγετικές του εξορμήσεις. Έκτισε πρώτα σπίτι στο Πληκάτι και μετά πραγματοποίησε την ξενοδοχειακή επένδυση στο Γράμμο, σε έκταση 15 περίπου στρεμμάτων, που του επιτρέπουν να φιλοξενήσει οποιοδήποτε ορεινή δραστηριότητα. Άφησε προσοδοφόρα δουλειά κεντρικού εστιατορίου στο Πέραμα Ιωαννίνων για να πραγματοποιήσει το όνειρο της ζωής του, όπως μου είπε, να ζήσει **μέσα** στο βουνό, **στην «πυκνοκατοικημένη ερημιά»**, στα δένδρα, στο πράσινο, στην ηρεμία των ορέων, παρέα με τα άγρια ζώα, πίνοντας κρυσταλλένιο νερό από την πηγή, ακούγοντας τον θόρυβο των αέρηδων, τρώγοντας τα φρούτα της φύσης και μυρίζοντας τα **αγριολούλουδα**. Τις δυνατότητες αυτές προσφέρει αφειδώς και στους άλλους, που έχουν αυτή την ωραία «τρέλλα» του βουνού. Τον ακολούθησε και η γυναί-

κα του και αργότερα θα έρθει και η κόρη του, μόλις τελειώσει τις σπουδές της στα Γιάννενα.

Το πετρόκτιστο ξενοδοχειακό συγκρότημα, τριών αστέρων, αποτελούμενο από το κεντρικό κτίριο με αίθουσα υποδοχής-εστιατορίου-καφετέριας και κοινόχρηστους χώρους, πλαισιώνεται από άλλα έξι πετρόκτιστα κτίρια, που το καθένα έχει δύο μεγάλους πολυτελείς ξενώνες –κοιτώνες, που είναι όλοι εξοπλισμένοι με τζάκια και όλα τα σύγχρονα «κομφόρ» των αστικών ξενοδοχείων. Ο προαύλιος χώρος πλακοστρωμένος και στο βάθος η ψησταριά περιμένουν τους καλοκαιρινούς επισκέπτες. Όλα τα κτίσματα εσωτερικά έχουν όμορφη ξύλινη επένδυση. Ωραία σχεδιασμένη τοποθέτηση του συγκροτήματος, φιλική στο φυσικό του περιβάλλον, κτισμένου με μαστοριά με τα αγαθά της πλάσης, την πέτρα και το ξύλο. Τι άλλο καλύτερο θα γινόταν στα Μαστοροχώρια μας. Μεγάλη του όμως η προσφορά και στα Μαστοροχώρια, αφού είναι στο τέλος της διαδρομής των. Δεν έχει να ζηλέψει τίποτε το συγκρότημα από τα σαλέ της Ελβετίας και της Αυστρίας.

Αυλή του συγκροτήματος, περιβάλλον χώρος του, είναι ολόκληρος ο Γράμμος. Εκεί που κάποτε αλληλοσφαχτήκαμε. Με σεβασμό στους νεκρούς, μπορεί ο ορεινός όγκος του Γράμμου να αποτελέσει πεδίο ιστορικού τουρισμού και το «Αγριολούλουδο του Γράμμου» είναι στην βάση του μαρτυρικού βουνού. Οι κο-

ρυφές και οι πλαγιές του ορεινού όγκου που καλύπτει γενικά την περιοχή μας είναι και σελίδες του ελληνοϊταλικού πολέμου. Η υποδομή αυτού του εγχειρήματος δεν απαιτεί τίποτε περισσότερο από μονοπάτια, σήμανση και πινακίδες με ιστορικό περιεχόμενο.

Η διαδρομή από την Κόνιτσα μέχρι το «Αγριολούλουδο του Γράμμου» είναι καταπληκτική αυτή την εποχή. Η φθινοπωρινή πολύχρωμη φύση ανυπέρβλητη. Επιστρέφοντας μέσα στο σκοτάδι μάς παρηγορούσαν τα θαμπά φώτα των λίγων κατοικημένων σπιτιών των χωριών μας. Ευτυχώς στην ίδια διαδρομή υπάρχουν ξενώνες και στην Βούρμπιανη και στην Πυρσόγιαννη, που δίνουν ζωή στα εγκαταλειμμένα χωριά μας.

Η οικονομική κρίση είναι βαθιά και θα είναι μακρόχρονη. Ποτέ το Κράτος μας δεν είχε σχέδιο ολοκληρωμένης ανάπτυξης για ολόκληρη την χώρα μας. «Ό,τι κατεβάσει η κούτρα μας», «κάνοντας και βλέποντας» «αύριο δεν ξέρουμε αν θα είμαστε» και «τι φέρνει ψήφους» ήταν οι «αρχές του». Κατά τις αρχές αυτές πορευτήκαμε οι πολλοί. Η ραχοκοκαλιά της χώρας είναι η ύπαιθρος. Λύνοντας προβλήματα της επαρχίας λύνεις προβλήματα και των αστικών κέντρων. Υπάρχουν πολλοί με οικονομική ευχέρεια στα αστικά κέντρα που θα ήθελαν να έχουν δεύτερη κατοικία στο βουνό για πολλούς λόγους. Κοντά σε οικισμούς, αλλά και σε άλλα επιλεγμένα σημεία, όπως δίπλα στο «Αγριολούλουδο του Γράμμου», που έχουν τις βασικές

υποδομές δρόμου, νερού και ρεύματος, μπορούν με μικρό κόστος και γρήγορα να «χαραχθούν» οικοδομήσιμοι χώροι και να διανεμηθούν οικόπεδα δωρεάν ή με μικρό τίμημα (που θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά εκεί) σε ενδιαφερόμενους φίλους του βουνού και της φύσης, με την μόνη υποχρέωση να κτίσουν σε προσδιορισμένο μικρό χρόνο κατοικίες ή και άλλες εγκαταστάσεις φιλικές προς το ορεινό περιβάλλον. Υπάρχουν τέτοια παραδείγματα και στην χώρα μας. Γνωρίζω τις δυσκολίες από τους αναχρονιστικούς νόμους μας, που δήθεν προστατεύουν τα δάση μας. Αυτός που επιλέγει να ζήσει μέσα στο δάσος (όχι απλώς δίπλα) είναι ο καλύτερος προστάτης του. Γνωρίζω και την γραφειοκρατία μας, την συντηρητική μας νοοτροπία, τον ξενοφοβισμό μας, τον τρόπο για αυτό που δεν ξέρουμε και δεν χωράει στο μυαλό μας. Δεν μπορούμε να σκεφτόμαστε και να ενεργούμε, πολίτες και Πολιτεία, όπως «χθες», γιατί το «χτες» έφερε το τραγικό «σήμερα».

Έφυγα από το «Αγριολούλουδο του Γράμμου» με ένα βάζο γλυκό από κράνα. Ο νοικοκύρης του ετοίμαζε δίπλα από το αναμμένο τζάκι μαρμελάδα από βολβούς από αγριοτριαντάφυλλα. Στο ράφι είχε διάφορα βότανα από το βουνό. Μια μικρή βιβλιοθήκη για την περιοχή, την πανίδα και την χλωρίδα ήταν κάτω από τα βάζα του γλυκού.

Στο χέρι μας είναι να ανθίσουν στην περιοχή μας και άλλα «Αγριολούλουδα».

ΓΙΟΡΤΗ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ Μολυβδοσκεπάστη 21/11/2011

Η Ομιλία του Αντιδημάρχου Κόνιτσας κ. Κώστα Παγανιά.

Αιδεσιμότητα, κ. Δήμαρχε, κ. Πρόεδρε της Τοπικής Κοινότητας, Στρατηγέ και λοιποί εκπρόσωποι των Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας, Χρόνια Πολλά.

Στις 21 Νοεμβρίου, ημέρα της Παναγιάς, γιορτάζουν οι Ένοπλες Δυνάμεις της Ελλάδας.

Η αποστολή και διαρκής επιδίωξη των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, είναι η δημιουργία ενός περιβάλλοντος ασφάλειας, σταθερότητας και ειρήνης.

Μόνο σε ένα περιβάλλον ασφάλειας, αλλά και περιφερειακής συνεργασίας, είναι δυνατή η νηφάλια και ανεμπόδιση ενασχόληση του ελληνικού λαού με παραγωγικές και δημιουργικές δραστηριότητες.

Με βάση αυτή την επιδίωξη, οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, αναπόσπαστο κομμάτι της Ελληνικής Κοινωνίας, ζούν, αγωνιούν και αγωνίζονται, προς όφελος αυτής της Κοινωνίας και προς όφελος του Ελληνισμού γενικότερα.

Επιπλέον, οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, εκφράζοντας τη διαρκή επιθυμία για Ειρήνη και σταθερότητα της Ελληνικής Κοινωνίας, δρουν και σπεύδουν προς συμπαράσταση και προς όφελος των ελλήνων, οπουδήποτε και οποτεδήποτε.

Με αυτό τον τρόπο οι Ένοπλες Δυ-

νάμεις, μαζί με τους άλλους συντελεστές ισχύος της χώρας, ανταποκρίνονται στις προκλήσεις και αναδεικνύουν την Ελλάδα σε μία όαση ισχύος, ασφάλειας, ευημερίας και σταθερότητας.

Συνεισφέρουν πρωταγωνιστικά σε τομείς όπως της οικονομίας, της ασφάλειας και σταθερότητας, με τη διατήρηση υψηλής επιχειρησιακής ικανότητας με την κοινωνική προσφορά των Ε.Ε.Δ. και με την προστασία του περιβάλλοντος.

Ωστόσο, οι Ε.Δ., πέρα από την προστασία των εθνικών συμφερόντων μέσω της αποτροπής, συμμετέχουν ενεργά στην προαγωγή της ειρήνης και της ασφάλειας στην περιοχή μας, αλλά και σε άλλες περιοχές του πλανήτη.

Στις σύγχρονες προκλήσεις ασφάλειας που αναδύονται στο σημερινό γεωπολιτικό περιβάλλον, οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, διαθέτοντας υψηλό βαθμό ετοιμότητας, ευκινησίας και προσαρμοστικότητας, αναλαμβάνουν με επιτυχία την εκτέλεση αποστολών για την υπεράσπιση της ειρήνης, κερδίζοντας τον σεβασμό των συμμάχων προβάλλοντας την χώρα διεθνώς, μέσω της αμυντικής διπλωματίας.

Σε μια περίοδο που η χώρα μας δίνει έναν πολυεπίπεδο και διαρκή αγώνα στα εθνικά ζητήματα και τώρα τελευταία σε οικονομικά ζητήματα, οι ΕΕΔ, με το όραμα και την διορατικότητα των στελεχών τους, με την αγόγγυστη προσπά-

θεια των στρατευμένων νέων μας και την συμπαράσταση όλου του Ελληνικού λαού, βρίσκονται ανάμεσα στους κυριότερους συντελεστές για την πραγμάτωση των στόχων της Ελλάδας.

21η Νοέμβρη Ημέρα της Παναγιάς, γιορτάζουν οι Ε.Δ. γιορτάζει η Ελλάδα μας.

Ο Δήμος Κόνιτσας με την ευκαιρία της γιορτής των Ε.Δ. τιμά σήμερα και την Διπαλίτσα. Τη Διπαλίτσα που καταστράφηκε ολοκληρωτικά περί το 1675, βρισκόμενη μέσα στη δίνη της διαμάχης δύο Τουρκοαλβανών φυλών και στην προσπάθεια των Καραμουραταίων να πάρουν τον έλεγχο του παζαριού από τους Λαλιάτες.

Τότε οι άρχοντες της Διπαλίτσας, ο Δήμαρχος, ο Επίσκοπος και οι κάτοικοι, εκδιωγμένοι ομαδικά αναχώρησαν για τις χώρες της Βλαχιάς. Ο πλούτος της περιοχής συγκεντρώθηκε από τους Τούρκους της μεσαριάς, οι οποίοι καταδυναστεύουν από εκεί όλη την περιοχή.

Τον Μάρτιο του 1913 ο Ελληνικός Στρατός με τους απελευθερωτικούς αγώνες καταστρέφει τη Μεσσαριά και απελευθερώνει τη Διπαλίτσα, στην οποία κατοικούσαν λιγοστοί κάτοικοι. Ερείπια παντού. Σώζονταν μόνο εκκλησίες που χρησίμευαν για Σχολεία.

Το 1919 αναγνωρίζεται ως Κοινότητα Διπαλίτσας και το 1929 μετονομάζεται σε Μολυβδοσκεπάστη.

Στη νεώτερη ιστορία η παρουσία της Μολυβδοσκεπάστης υπήρξε ηρωική. Μολυβδοσκεπεαστινοί πολεμούν και

θυσιάζονται στη Μικρά Ασία.

Το 1940 το χωριό πάλι δοκιμάζεται. Δέχεται πρώτο την επίθεση των Ιταλών.

Η αντεπίθεση του Ελληνικού στρατού, μετά το Καλπάκι θα συναντήσει τα ελληνικά στρατεύματα να αντιστέκονται στην Μολυβδοσκεπάστη. Η κατατρόπωση των Ιταλών στις 21/11/1940, ημέρα που γιορτάζει η Παναγιά, από εδώ από την Μολυβδοσκεπάστη θα σημάνει την έναρξη του έτους της Αλβανίας.

Οι πολεμιστές στρατιώτες που έλαβαν μέρος στη μάχη αυτή, θεωρούν και έτσι είναι, καθοριστική την θετική και ευλογημένη επέμβαση της Παναγιάς που τη μέρα αυτή γιόρταζε τα εισόδια της.

Ο Αγώνας των Διπαλιτσιωτών δεν σταματάει.

Ακολουθεί η Εθνική αντίσταση και το ολοκαύτωμα του Ιούλη του '43.

Το χωριό καίγεται, πολλοί κάτοικοι εκτελούνται.

Αυτή την ηρωική διαδρομή των Μολυβδοσκεπεαστινών γιορτάζουμε σήμερα μαζί με τις Ένοπλες Δυνάμεις σ' αυτόν τον ηρωικό τόπο, εδώ στη Διπαλίτσα.

Τιμή και δόξα στους νεκρούς
Ζήτω οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις.

ΚΟΝΙΤΣΑ

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Μνήμη Μητροπολίτη Σεβαστιανού Κόνιτσα 12-12-2011

ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ & ΒΑΣΙΛΗ ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗ

Συμπληρώνονται 17 χρόνια φέτος από την εκδημία στις 12-12-1994 του Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης Σεβαστιανού. Ήταν καθηγητής μας στα λυκειακά μας χρόνια. Η πέννα λυγίζει κάτω από το βάρος της ζωής και του έργου του ασιδίμου Ιεράρχη και αισθάνεται φτωχή και εγκαταλείπει την γραφή. Γι αυτό ας τον θυμηθούμε διαβάζοντας τα δικά του τελευταία λόγια στην ασκητική, λιτή, απέρριπτη, ιδιόγραφη διαθήκη του.

Σύντομος ιδιόχειρος Διαθήκη μου.

Κατόπιν της κλονισθείσης υγείας μου και επειδή η εκ του κόσμου τούτου ώρα της εξόδου μου είναι άδηλος, γράφω ιδίαις χερσί τήν Διαθήκην μου, ήτις αποτελεί και τήν τελευταίαν μου βούλησιν:

α) Ευγνωμονώ εξ όλης ψυχής και καρδίας τόν Άγιον Θεόν, διότι, καίτοι ανάξιον όντα από πάσης απόψεως, μέ ετίμησε ποικιλοτρόπως, αξιώσας με μάλιστα και του ανωτάτου αξιώματος της Αρχιερωσύνης. Ας είναι ευλογημένον και δοξασμένον τό Πανάγιον Όνμά Του εις τούς αιώνας των αιώνων.

β) Ευχαριστώ επίσης τήν Αδελφότητα Θεολόγων «Σωτήρ», τήν μητέρα και τροφόν μου, εις τά σπλάγχνα της οποίας εγαλουχήθην πνευματικώς, διά τήν όλην της πνευματικήν βοήθειαν και στοργήν πρός τό πρόσωπόν μου, μάλιστα δέ κατά τας ημέρας της ασθενείας μου.

γ) Ευχαριστώ από τά βάθη της ψυχής μου τούς πολυτίμους συνεργάτας, πού μου εκάρισε ο Θεός εις τήν Επαρχίαν μου, τόσον τούς κληρικούς, όσον και τούς λαϊκούς, καθώς επίσης και τας ευσεβεστάτας συνεργάτιδας εις τό έργον της Ιεραποστολής, των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, του Ραδιοφωνικού Σταθμού κ.λ.π. Ιδιαίτερα θά ήθελα νά αναφερθώ εις τήν θυσίαν

και τήν αυταπάρνησιν πού έδειξαν οι αρχιμ. π. Ανδρέας Τρεμπέλας, π. Θεόδωρος Διαμάντης, π. Κοσμάς Σιώζος, π. Νικόλαος Χατζηνικολάου, π. Χριστόδουλος Δεληγιάννης, πρωτοπρεσβύτερος και ψυχή της Ιεράς Μητροπόλεως, ο διάκονος Ιωήλ Κωνσάνταρος, ως και ο εκλεκτός μας οδηγός Λεωνίδας Νικολάου.

Όλοι οι ανωτέρω τα εθυσίασαν όλα και ήλθαν διά νά μείνουν κοντά μου και νά εργασθούν μετά πάσης αυταπαρνήσεως και αφοσιώσεως εις τό πρόσωπόν μου. Τό αυτό έπραξαν και αι εκλεκταί μας συνεργάτιδες καθηγήτριες, διδασκάλισσες κ.λ.π.

Ο Κύριος νά τούς ευλογήση όλους και νά ανταμείψη επί γης και εν ουρανοίς τήν θυσίαν τους αυτήν και αυταπάρνησιν.

δ) Θά ήτο παράλειψις νά μήν ευχαριστήσω και όλους τούς ιερείς της Επαρχίας μου και τόν πιστόν λαόν της, και διά τήν αγάπην τους τήν θερμήν, αλλά και διά τήν ακούραστον και ολοπρόθυμον συμπαράστασίν τους στίς δύσκολες ημέρες πού επεράσαμε.

ε) Πολλήν δέ ευγνωμοσύνην αισθάνομαι και πρός τούς εκλεκτούς συνεργάτας του Πανελληνίου Συνδέσμου Βορειοπρωτοπρωτικού Αγώνος (ΠΑ.ΣΥ.Β.Α.), καθώς και πρός τά ηρωικά παλληκάρια της Σ.Φ.Ε.Β.Α., μέ τήν συνεργασίαν των οποίων εβοηθήσαμε εις τήν

προώθησιν του Βορ/κού θέματος.

στ) Τί δέ νά ειπω διά τούς προσφιλείς μου αδελφούς καί πονεμένους Βορειοπειρώτες, τούς οποίους τόσο πολύ ηγάπησα καί ηγωνίσθην μέ όλες μου τίς δυνάμεις, διά τά δικαιώματά τους ; Λυπούμαι μόνον πικρά, διότι τό επίσημον κράτος δέν έδειξε τό αρμόζον ενδιαφέρον, οπότε τά πράγματα θά ήσαν σήμερα πολύ καλύτερα εις τήν πολυπαθή Β. Ήπειρον. Πάντως, παρακαλώ τούς αδελφούς Βορειοπειρώτες νά μείνουν στόν τόπο τους καί νά συνεχίσουν ενωμένοι καί μονοιασμένοι τόν Αγώνα τους διά τήν ανάκτησιν των δικαιωμάτων τους. «Ισχύς εν τη ενώσει». Εγώ δέ ταπεινώς θά προσεύχωμαι υπέρ του Λυτρωμού των.

z) Η θητεία μου εις Ιωάννινα ως Ιεροκήρυκος αποτελεί τήν ωραιότεραν εποχήν της ζωής μου. Ευχαριστώ φίλους, συνεργάτας καθώς καί όλον τόν Γενναίον Ηπειρωτικόν λαόν διά τήν αγάπην τους καί τήν εκτίμησίν τους.

η) Ζητώ, τώρα, συγγνώμην από όλους, όσους ελύπησα η επίκρανα καθ' οιονδήποτε τρόπον. Παρέχω δέ καί εγώ τήν εξ όλης ψυχής καί καρδίας μου συγχώρησιν εις όσους, άθελά τους, μέ ελύπησαν καί μάλιστα εξ αιτίας του εθνικού θέματος της Β. Ηπείρου. Τώρα, ασφαλώς, όπως εξελίχθησαν τά πράγματα, όλοι, υποθέτω, θά αντελήφθησαν τήν αγνότητα των προθέσεών μου.

θ) Περιουσιακά στοιχεία: Περιουσίαν ατομικήν κινητήν ή ακίνητον δέν έχω νά αφήσω. Ούτε εκκληρονόμησα, ούτε απέκτησα

μέ τήν Ιερωσύνην μου. Ό, τι χρήματα ευρεθούν εις τό γραφείον μου, γνωρίζουν οι στενοί μου συνεργάται, ότι ανήκουν εις φιλανθρωπικούς σκοπούς.

ι) Ορίζω, τέλος, τριμελή επιτροπήν εκ των αρχιμανδριτών Θεοδώρου Μπεράτη, Ανδρέου Τρεμπέλα καί Κοσμά Σιώζου, όπως ρυθμίσουν κατά τήν κρίσιν τους τά προωπικά μου είδη, ήτοι άμφια, βιβλία, κ.λ.π. Παρακαλώ νά δοθούν ως ενθύμιον εις όλους τούς συνεργάτας μας. Από τά άμφια, βιβλία κ.λ.π. τινά νά μείνουν καί εις τήν Ιεράν Μητρόπολιν.

ια) Στούς κατά σάρκα συγγενείς μου αφήνω τήν ευχήν μου καί τήν αγάπην μου. Νά είναι μέ τόν Χριστόν πάντοτε. Τούς ευχαριστώ δέ, διότι ουδέν πρόσκομμά μοι εδημιούργησαν καί τήν περίοδον της Ιερατείας μου.

ιβ) Η νεκρώσιμος ακολουθία μου νά ψαλή, παρακαλώ, εις τόν Ιερόν Ναόν του Αγίου Κοσμά του Αιωλού, εν Κονίτση.

Η δέ ταφή μου νά λάβη χώραν εις τήν Ιεράν Μονήν Μολυβδοσκεπάστου εντός του Περιβόλου της Μονής.

Ταύτα είχα νά διατυπώσω εν συντομία.

Καί τώρα, Σύ Κύριέ μου, Κύριε, τόν οποίον, παρά τήν εν γένει αμαρτωλότητά μου, Σέ ηγάπησα, Γενού Ίλεως εις τήν αμαρτωλήν μου ψυχήν καί αξιώσόν με μετά του ευγνώμονος ληστού της επουρανίου σου Βασιλείας. Αμήν.

Εν Κονίτση τη 27η Αυγούστου 1994

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΛΙΝΤΕΡΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ

*Αναπληρωτής Δ/ντής Α' Ορθοπαιδικής Κλινικής "ΥΓΕΙΑ".
τ. Επιμελητής ST. MARIEN HOSPITAL - BORKEN ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΜΕΣΣΟΓΕΙΩΝ 421Α
ΠΛ. ΑΠΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΤΗΛ. 210 6390049, FAX: 210 6019549
ΚΙΝ.: 6944 511802
e-mail: p.kallinteris@hygeia.gr

ΟΙΚΙΑ: ΤΗΛ.: 210 6645647
ΥΓΕΙΑ: " 210 6867000

ΗΛΙΑΣ Β. ΚΟΥΚΕΣΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.

Σ. ΜΑΝΑΡΗ 2
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τ.Κ. 453 33

ΤΗΛ.: 26510 77585
ΚΙΝ.: 6932 430093
e-mail: ikoyk@otenet.gr

Ήσουν και τι δεν ήσουν

Γεωργία Αδ. Πορφυριάδη

Πατέρα μου, φίλε μου, αδελφέ μου παδικάρι μου, φως μου καμάρι μου κι απιέ μου.

Ήσουν ο ήλιος η σεδήνη η ανοιχτή δάδασσα κι η απέραντη αγκαλιά της

ήσουν το κρύο και το γάργαρο νερό του κάθε διασμένου

ήσουν το γαδάξιο τ' ουρανού, το πράσινο όλης της γης και το κόκκινο,

το κατακόκκινο χρώμα της Ίεσιής σου καρδιάς ήταν αχώρητο.

Ήσουν ο φίδος των πουδιών των παιδιών και όλων όσων μεσ' τις φδέβες τους
κόκκινο αίμα κυδούσε.

Ήσουν το δημάρι μου το δάσος μου με τις πυκνές φυδδωσιές

ήσουν η ακροποταμιά στη Ίαχδώρου που κάναμε σιάση για κοδασιό.

Ήσουν ο ορειβάτης που σκαρφαδήσαμε στο βουνό για να βγούμε στην άκρη του δρόμου.

Ήσουν το κυκδάμινο του Αη Βδάση που με δέος κατέδεσες στην οεπιτή του εικόνα.

Ήσουν στην Αγία Ανάδηνη εκείνος που τον άριο σου έδωσες στα μικρά τα παιδάκια
πούρδαν και σε χαιρέτησαν και συ φιδήντας τα τους έδειξες την απέραντή σου στοργή.

Ήσουν το γέδιο το χάδι ο καθός κι ο μεσιός σου ο δόγος, το τραγούδι

και τα συκαδισιά σου βήματα στους χορούς του σπιτιού μας.

Ήσουν και τι δεν ήσουν, άξιος τίμιος σωσιός πράος και τώρα

που πετάς σ' αδδαργινά μονοπάτια, σμίξε με τους δικούς μας

τις προσευχές και κάνε μαζί τους ευχές που να μπορούν να φτιάσουν

και σε μας κι έτσι όδοι μαζί να ενωθούμε σε μια αγκαλιά

Να μη χωριστούμε ποτέ ξανά

Υ.Γ. Στη μνήμη των γονιών μου προσφέρω 100 € στο Γηροκομείο Κόνιτσας, 10 στην Μονή
Σιομίου και 10 στη Μονή Νικάνορα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στις 19/7 ο Γιώργος Κυρτζόγλου και η Παναγιώτα απόκτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι.

- Στις 16/9 ο Ιωάννης Μάϊπας και η Φωτεινή Σκόρδου απόκτησαν αγοράκι στα Γιάννινα.

- Στη Θεσ/νίκη ο Χρήστος και η Χαρά Γκόγκου απόκτησαν αγοράκι στις 7/11.

- Ο Κων/νος Τόρης και η Μαργαρίτα Γιαννάκη στην Κόνιτσα απόκτησαν κοριτσάκι στις 7/11/11.

- Στις 24/11 ο Γεώργιος Ντόνας και η Ανδρονίκη Στέφου απόκτησαν αγοράκι.

- Ο Δημήτριος Σπανός και η Τατιάνα Σιώλη στις 24/11 απόκτησαν αγόρι.

- Στις 6/12 ο Κων/νος και η Νικολέτα Μαλάμη απόκτησαν στα Γιάννινα κοριτσάκι.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ:

Στις 4/9 βαπτίστηκε στην Καλλιθέα η Βικτωρία Γεωργίου Ντίνου.

- Στις 30/10 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα η Μαρία Τάσιου του Στέργιου.

ΓΑΜΟΙ:

Στις 27/10 έγιναν στην Θεσ/νίκη οι γάμοι του Ιωάννη Μήγιου και της Κωνσταντίνας Τσουκανέλη με γλέντι και παραδοσιακή μουσική.

- Στις 24/11 έγιναν στο Δημαρχείο Κηφισιάς (Αθήνα) οι γάμοι του γιατρού Ιωάννη Παπαχρήστου από τον Πύργο Κόνιτσας και της οδοντιάτρου Καλλιόπης Περακάκη.

- Στις 15/12 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Γεωργίου Πίσπα και της Ιλεάνας-Ανδρομάχης Κυριάκη.

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ:

Την 1/11 ο Γεώργιος Γκιώκας στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό του Βούρμπιανη

- Στις 3/11 η Κωνσταντα Καλαμπόκη, ετών 93, στην Κόνιτσα.

- Στις 3/11 η Αγγελική Τσιαλιαμάνη, ετών 75, στην Κόνιτσα.

- Στις 4/11 ο Κων/νος Χαλούλος, ετών 78, στην Κόνιτσα.

- Στις 5/11 η Πανωραία Μπούνα, ετών 77, στην Κόνιτσα.

- Στις 8/11 η Αντιγόνη Μακαρίου, ετών 92, στην Κόνιτσα.

- Στις 11/11 η Σταυρούλα Μακρυγιάννη, ετών 84, στην Αγ. Παρασκευή.

- Στις 14/11 η Αναστασία Ζαχαροπούλου, ετών, 97, στην Κόνιτσα.

- Στις 17/11 η Αντιγόνη Σκορδά, ετών 89, στην Κόνιτσα.

- Στις 25/11 ο Ευθύμιος Τιμοθέτου, ετών 73, στο Μοναστήρι.

- Στις 10/12 ο Κων/νος Λάππας, ετών 82 στην Ηλιόρραχη.

- Στις 11/12 η Ουρανία Γκίνη, ετών 85 στο Μπουραζάνι.

- Στις 17/12 ο Βασίλειος Γκόρτζος, ετών 91, στην Κλειδωνιά.

ΜΝΗΜΕΣ

Στη μνήμη του πατέρα της Χαρίλαου Πρωτοσύγγελου και του συζύγου της Επαμεινώνδα Κοκοβέ, η Ανθούλα Κοκοβέ προσφέρει στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 50 ευρώ.

- Στις 30-10-2010 τελέσθηκε στον ερό Ναό Αγίου Κων/νου και Ελένης του Κεφαλοχωρίου Κόνιτσας το ετήσιο μνημόσυνο του αποβιώσαντος στις 27-10-2010 ΓΕΩΡΓΙΟΥ Μ. ΠΑΠΠΑ.

Στην επιμνημόσυνη δέηση και στο Τρισάγιο παραβρέθηκαν εκτός των οικείων του και πλήθος κόσμου από χωριανούς, συγγενείς και φίλους τους οποίους η οικογένειά του ευχαριστεί έναν προς έναν χωριστά γιατί όλοι τους έδειξαν ότι πράγματι τον τιμούν και τον ενθυμούνται.

Στη μνήμη του, η οποία θα είναι πράγματι αιώνια και ζωντανή, η σύζυγός του και τα παιδιά τους αφιερώνουν στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ το ποσό των είκοσι ευρώ.

- Στη μνήμη της Αριστέας Γκούντα που έφυγε από τη ζωή στις 1/9 στην Καλλιθέα, ο γιος της Γιώργης προσφέρει στο περιοδικό μας 30 ευρώ.

- Στη μνήμη της Άννας Μεσσή που έφυγε από τη ζωή στις 12/11, η οικογένεια Δημ. Μεσσή προσφέρει στο περιοδικό μας 20 ευρώ.

- Ο Παν. Ζαχαρόπουλος, στη μνήμη της μητέρας του Αναστασίας που έφυγε από τη ζωή στις 14/11 προσφέρει στο περιοδικό μας 20 ευρώ.

- «Εις μνημόσυνον αιώνιον» Αντιγόνης Β. Μακαρίου, ο Πολιτιστ. Σύλλογος Μολιστινών «Η ΜΟΛΙΣΤΑ», αντί στεφάνου κατέθεσε χρηματικό ποσό υπερ του Ναού Αγ. Νικολάου. **Ν.Λ.**

- Ο Γιώργος Κρυστάλλης και τα παιδιά του, στη μνήμη της συζύγου του Σοφίας, που απεβίωσε στις 8/11/2001, του αδελφού του Κώστα που απεβίωσε στις 28/2/2003, της αδελφής του Αγγελικής Τσιαλιαμάνη που απεβίωσε στις 3/11/11, του γαμπρού του Δημ. Κυρολίβανου που απεβίωσε στις 8/1/10, του γαμπρού του Ιωάνν. Τσιαλιαμάνη που απεβίωσε στις 24/10/10, προσφέρουν στο εξωκκλήσι «κόκκινης Παναγίας» το ποσό των 100 ευρώ και στο περιοδικό μας 20 ευρώ.

- Στη μνήμη του Αθανασίου Θώμου από το Δίστρατο, συμπληρώνοντας στις 21/1/2 ένα χρόνο από τότε που έφυγε από κοντά μας, η σύζυγός του

Σοφία, τα παιδιά του Γιάννης, Ελευθερία Σφήκα, Φραγκίτσα Αλεξίου και τα εγγόνια του, προσφέρουν στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 100 ευρώ.

† ΑΠΕΒΙΩΣΕ Η ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ ΘΩΜΑ ΓΡΕΝΤΖΙΟΥ

Απεβίωσε στο Παλαιοσέλλι την 18η Οκτωβρίου 2011 η Γιαννούλα, χήρα του Θωμά Γρέντζιου, η οποία τον Αύγουστο 2011 είχε συμπληρώσει τα 104 χρόνια της

ηλικίας της, ως γεννηθείσα το έτος 1907, όπως ο αδελφός της και η ίδια ομολογούσε. Το 1948 ως ανταρτόπληκτη στα Γιάννινα, την εγγράψανε στην ταυτότητά της κατ' εικασίαν ως γεννηθείσα το 1911, όπως και άλλες γυναίκες από το χωριό τότε. Εξ άλλου η ίδια μολογούσε ότι στο τέλος του 1912 επικειμένης της πώσεως των Ιωαννίνων, οι Τούρκοι ήρθαν από την Κόνιτσα να καταστρέψουν τα χωριά και ο κόσμος έφυγε προς την ποταμιά, έξι χλμ.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

† ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΔΟΒΑΣ

Έφυγε από τη ζωή στα 81 του χρόνια ο χωριανός μου Θεοφάνης Δόβας. Η κηδεία του έγινε στις 26-9-2011 στη Μόλιστα και ήταν πάνδημη, δεδομένου, ότι οποιαδήποτε κοινωνική ή πολιτιστική εκδήλωση κι αν γίνει σ' ένα από τα τρία διπλανά χωριά την παρακολουθούν ανέκαθεν σύσσωμοι οι κάτοικοί τους.

κάτω και η ίδια ακολούθησε πεζοπορία την μητέρα της Αριστέα, η οποία είχε τον μικρότερο αδελφόν της στην κούνια φορτωμένη.

Είχε αποκτήσει δέκα παιδιά, από τα οποία πέντε επιζούν σήμερα. Άφησε δέκα εγγόνια, δέκα εννέα δισέγγονα και ένα τρισέγγονο.

Παρ' όλον τον φόρτον της ηλικίας της, δεν ενόχλησε καθόλου την οικογένειά της μέχρι τα τελευταία, αλλά αντιθέτως βοηθούσε στα οικογενειακά, όπου μπορούσε καθώς και την αυτοσυντήρησή της.

Επίσης διάβαζε ότι δήποτε χωρίς βοηθητικά γυαλιά.

Το μνημονικό της ήταν άριστο μέχρι την ώρα που απεβίωσε.

Ήταν η Μητέρα μου!

ΠΟΥΛΙΟΣ ΓΡΕΝΤΖΙΟΣ

Το σημείο που τονίζεται ιδιαίτερα στη συγκεκριμένη κηδεία είναι ότι στο τέλος της και κατά την ώρα της ταφής εν μέσω ιδιαίτερης γενικής συγκίνησης, το Συγκρότημα του Θανάση Χριστόπουλου έπαιξε, ύστερα από επιθυμία του μακαρίτη, διάφορα μοιρολόγια: «τη Μαργιόλα» το, «τι θα κάνω τώρα», καθώς και το τσάμικο «βαρέθηκα την ξενιτιά», που το χόρευε πάντοτε με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τρόπο και μεράκι ο εκλιπών.

Νωρίτερα τον κατευόδωσα με τα

παρακάτω λόγια περιληπτικά. «Χωριανέ, Ξάδελφε, Φίλε, Αδελφέ Φάνη».

Με πολύ μεγάλη θλίψη σε ξεπροβοδώ αυτή τη στιγμή στο αιώνιο ταξίδι σου από το χωριό σου τη Μόλιστα όπου γεννήθηκες και μεγάλωσες. Το χωριό που τόσο πολύ αγάπησες σ' όλη σου τη ζωή και στο οποίο σήμερα γύρισες χωρίς ζωή.

Στα παιδικά σου χρόνια είχες την τύχη ν' αντιμετωπίσεις όχι μόνο τη φτώχεια και τις και τις κουκουχίες της, αλλά και τις συνεχείς πολεμικές εντάσεις της Κατοχής, των Ιταλογερμανών και του Εμφυλίου.

Εκτός αυτών εσύ Φάνη είχες, και μια άλλη αγιάτρευτη πληγή, την πληγή της ορφάνιας, γιατί από μικρό παιδί έμεινες ορφανός από πατέρα σ' εκείνα τα σκληρά και πέτρινα χρόνια.

Μικρότερος εγώ βέβαια σε θυμάμαι στη 10ετία του 50, μαζί με τους συνομηλίκους σου, να βγαίνετε τις κρύες χειμωνιάτικες μέρες στα προσήλια της Αγίας Βαρβάρας και μετά τις κουβέντες, τα αστεία και τα παιχνίδια, να κάνετε τις ζαβολιές σας, καπνίζοντας χελιδρονιές και διώχνοντας εμάς τους μικρότερους για να μη σας μαρτυρήσουμε.

Τα ίδια κάνατε κι όταν κυλούσατε εκείνες τις ασήκωτες κοιτρώνες στο Σιούμο, ή όταν διεξάγατε εκείνους τους ανόητους παιδικούς πετροπόλεμους με αντίπαλο τα συνομήλικα παιδιά του Γανναδιού.

Αργότερα, μεγαλύτερο σε θυμάμαι Μάγειρα στην Αστυνομία, για να εξα-

σφαλίσεις τον επιούσιο κι ύστερα υποχρεωτικά στα ΤΕΑ όπου μαζί με άλλους χωριανούς, συγκροτούσατε ομάδες για να φυλάγετε στόχους και καρτέρια και να διηγείστε μετέπειτα στο Μεσοχώρι ένα σωρό περιπέτειες, γκάφες και κατορθώματα.

Μετά, όπως όλοι μας, έφυγες απ' το χωριό και ευτυχώς που σε φώτισε ο Θεός και πήγες στην Επαγγελματική Σχολή της Λέρου, η οποία σούδωσε τα εφόδια για μόνιμη εργασία στην ΕΥΔΑΠ στην Αθήνα.

Στην Αθήνα σ' έβλεπα τακτικά κι όποτε ανταμώναμε στο Κέντρο καθόμασταν, απολαμβάναμε το ουζάκι μας και κάναμε χρονικές αναδρομές για το χωριό και τις ιστορίες του.

Δεν άφηνες καλοκαίρι για καλοκαίρι που να μην έλθεις στο χωριό για μήνες. Το αγαπούσες πολύ Φάνη το χωριό, αλλά κι αυτό σε εκτιμούσε γιατί ήσουν τίμιος, ήπιος, δεν πείραζες άνθρωπο κι ήσουν πάντοτε ομιλητικός, ευχάριστος.

Στη ζωή σου πρόκοψες, έκανες οικογένεια, άφησες πίσω σου τέσσερες λεβέντες, που κι αυτοί με τη σειρά τους έκαναν δικές τους οικογένειες και σου χάρισαν εγγόνια.

Ο καλός Θεός στα δύσκολα χρόνια της Τρίτης ηλικίας, δεν σε τυράννησε, ούτε και σε πέταξε στα Γηροκομεία και τους οίκους Ευγηρίας.

Ήσουν μέχρι και την τελευταία σου στιγμή στο σπίτι σου, στην Ουρανία σου και στα παιδιά σου κι έτσι με την αγάπη και την φροντίδα των δικών σου αν-

θρώπων έφυγες από το μάταιο τούτο κόσμο.

Καλό σου ταξίδι Φάνη μου.

Το Μολιστινό χώμα που σε λίγο θα σε σκεπάσει ας είναι ελαφρύ. Χθες το απόγευμα, μόλις μαθεύτηκε η κακή είδηση, μου τηλεφώνησε από την Αθήνα, ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας Γιάννης Λέτσιος και με παρακάλεσε να πω δυο λόγια στη Μνήμη σου, που έτσι κι αλλιώς θα έλεγα. Μου'πε επίσης ότι ο Σύλλογος αντί για στεφάνι θα προσφέρει 50 ευρώ στον Άγιο Νικόλαο. Το ίδιο θα κάνω κι εγώ προσφέροντας 20 ευρώ στο περιοδικό μας που θα καταγράψει την ιστορία σου.

Φάνη εκτός των οικείων σου, σήμερα πενθούμε όλοι μας.

Σήμερα η Μόλιστα φτώχυνε, μίκρυνε. Λιγοστέψαμε πολύ πλέον γιατί ένα-ένα απ' τα δικά της παιδιά φεύγουν, την εγκαταλείπουν...

Αιωνία σου η Μνήμη αδελφέ μου
Θεοφάνη Δόβα

Μόλιστα

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΣ

† ANNA ΜΕΣΣΗ ΕΤΩΝ 81

Έφυγε από κοντά μας η ANNA, η σύζυγος - μητέρα - ξαδέλφη σαν κεραυνός εν αιθρία τις 12-11-2011. Άφησε πίσω της τον αγαπητό σύζυγο, εξά-

δελφο, ΘΑΝΑΣΗ, τα παιδιά της που με τόση αγάπη ανάθρεψε και τους συμπαράσταθηκε στην ζωή τους, στα καθημερινά τους προβλήματα, τον ΒΑΣΙΛΗ και την ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ και όλους εμάς που πάντα η αγάπη της ήταν διάχυτη. Ήταν μια σπάνια γυναίκα, η αγάπη της διάχυτη, μιλούσε σ' όλους με αγάπη και πάντα στο τηλέφωνο που μιλούσα μαζί της μου έδινε την εντύπωση πως εκτιμούσε τους συγγενείς και φίλους. Άννα έφυγες και άφησες μεγάλο κενό στον σύζυγο - παιδιά, ξαδέλφια, πατριώτες και φίλους. Ήσουν καλή μ' όλους και εκεί που πήγες μόνο φίλους με αγάπη θα συναντήσεις. Αιωνία σου η μνήμη αγαπητή ξαδέλφη στην καινούργια κατάσταση στην Αιωνιότητα. Ο Θεός ας αναπαύσει την ψυχή σου. Είναι τόσο τρομερό, τόσο μεγάλη η λύπη μας που κανείς απ' εμάς τους δικούς σου, δεν μπορεί να πιστέψει ότι η Άννα δεν βρίσκεται πια ανάμεσά μας και δεν θα ξαναμιλήσουμε στο τηλέφωνο. Αντίο αγαπητή ξαδέλφη, πήγες σε μια ξεχωριστή κατάσταση, ας είναι ελαφρύ το χώμα που σε σκεπάζει. Ο Θεός ας παρηγορήσει σύζυγο - παιδιά, κουνιάδους, ξαδέλφια, φίλους. Στο καλό αγαπημένη ξαδέλφη και πάντα με αγάπη θα σε θυμόμαστε. Αιωνία η μνήμη σου. ΗΣΟΥΝ ΚΥΡΙΑ μ' όλη τη σημασία της λέξης και έφυγες ΚΥΡΙΑ - Αιωνία η μνήμη ξαδέλφη

Τελευταίος χαιρετισμός στις 13-11-2011 στο Ραντάτ
της Αλβανίας σε αδικοχαμένο, από θανατηφόρο ατύχημα στο
Μάζι Κόνιτσας, Αλβανό φίλο

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Φίλε Ριζά Μπακί

Η μέρα που έφυγες τόσο βιαστικά ήταν σημαδεμένη. Ήταν η εντεκάτη, του εντέκατου μήνα του δύο χιλιάδες έντεκα. Αναχώρησες σαν αστραπή, με την αστραπή. Το κακό μαντάτο, σκοτώθηκε ο Ριζά, γέμισε θλίψη και την κοινωνία της Κόνιτσας. **Ο θάνατος στο μεροκάματο, για το μεροκάματο, πάντοτε συγκινεί.** Ήσουν εργατικός, σοβαρός, μπεσαλής, άρχοντας. Πήγες στην Ελλάδα, στην Κόνιτσα, ως μετανάστης, να δουλέψεις σκληρά για να καλυτερέψεις την τύχη της οικογένειάς σου, μαζί με άλλους ομοεθνείς σου. Άφησες στην πατρίδα μου, την Κόνιτσα, τον εικοσαετή τίμιο ιδρώτα σου, **αλλά δυστυχώς και το αίμα σου.** Πάντοτε, θα θυμίζουν το πέρασμά σου από την Κόνιτσα, σπίτια, πλακόστρωτα, λιθόστρωτα, τοιχάρια. Ήσουν μερακλής στην δουλειά σου. Έδινες την ψυχή σου σε ό,τι έφτιαχνες. Τα γερά σου χέρια είχαν τάλαντο καλλιτέχνη. Το έργο σου, χαιρόσουν πρώτα εσύ και μετά ο νοικοκύρης. Σε γνωρίσαμε οι Κονιτσιώτες και σε αγαπήσαμε. Μας γνώρισες και μας αγάπησες. Και στον απλό καθημερινό χαιρετισμό της Καλημέρας και της Καλησπέρας έδινες από την καρδιά σου. Ποτέ δεν θα ξεχάσουμε το πλατύ χαμόγελο του λαμπερού προσώπου σου. Ο Θεός, ο φιλεύσπλαχνος πατέρας

όλων των ανθρώπων, ας αναπαύσει την ψυχή σου και ας απαλύνει τον πόνο της γερόντισσας, χήρας, πολύτεκνης μητέρας σου, της γυναίκας σου, των παιδιών σου, των αδελφών σου, του Μπεζνίκ και του Φλασί, των οικείων, των συγγενών, των συχωριανών, των φίλων.

Το χώμα του χωριού σου Ραντάτ, που σε λίγο θα σκεπάσει το κουρασμένο σου και σκοτωμένο σου κορμί, ας είναι ελαφρύ.

Καλό ταξίδι φίλε Ριζά.

Εργατικά ατυχήματα

Το θανατηφόρο, από ηλεκτροπληξία και πτώση, ατύχημα στο Μάζι Κόνιτσας με θύμα τον Ριζά Μπακί, οικονομικό μετανάστη από την Αλβανία, εργαζόμενο στην Κόνιτσα επί 20ετία, που δεν είναι το μοναδικό, φέρνει στην επικαιρότητα το μεγάλο πρόβλημα στην χώρα μας και στον μικρό μας τόπο, των εργατικών ατυχημάτων και γενικά των εκτάκτων θανάτων από ατυχήματα. Είναι και αυτό αποτέλεσμα συγκεκριμένου κοινωνικού-μορφωτικού-πολιτιστικού-πολιτικού-αναπτυξιακού επιπέδου της χώρας. Όσο το επίπεδο είναι χαμηλό τόσο οι έκτακτοι θάνατοι αποτελούν μεγαλύτερο ποσοστό του όλου αριθμού των θανάτων. Αφρική και Ασία έχουν τους περισσότερους έκτακτους θανάτους. Η Ελλάδα βρίσκεται στην μεσαία θέση στην Ευρώπη, αλλά ο δείκτης

θεωρείται υψηλός διότι δεν διαθέτει βαριά βιομηχανία. Κάθε 14 λεπτά έχουμε ένα εργατικό ατύχημα στην Ελλάδα. Τα δηλωμένα εργατικά ατυχήματα το 2010 ανήλθαν σε 2184, θανατηφόρα και μη. Τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας δεν φανερώνουν τον ακριβή δείκτη ατυχημάτων, διότι αφορά μόνο τα γνωστοποιημένα. Πολλά εργατικά ατυχήματα σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν δηλώνονται, αλλά ρυθμίζονται «εσωτερικά». Αναλογικά τα περισσότερα θύματα ανήκουν στους οικονομικούς μετανάστες. Η «ξένη» καταγωγή των περισσότερων θυμάτων μάς φανερώνει και τις αιτίες των ατυχημάτων, που είναι:

Χαμηλό ή και ανύπαρκτο εκπαιδευτικό επίπεδο των εργαζομένων, έλλειψη συνειδητοποίησης των κινδύνων της κάθε δουλειάς από τους ίδιους τους εργαζόμενους, έλλειψη σοβαρού ενδιαφέροντος για τους κινδύνους στην δουλειά από τους συνδικαλιστικούς φορείς των εργαζομένων, απόκτηση γνώσεων για την δουλειά στην δουλειά εκτός σχολείου, χρησιμοποίηση ανειδίκευτων για δουλειές που θέλουν εξειδικευμένες γνώσεις χάριν της μείωσης του κόστους της δουλειάς, έλλειψη μέτρων ασφαλείας και υγιεινής στους τόπους δουλειάς, έλλειψη σήμανσης στους χώρους δουλειάς, έλλειψη απαραίτητου ατομικού και εξειδικευμένου τεχνικού για κάθε δουλειά εξοπλισμού, έλλειψη σχεδιασμού και οργάνωσης της δουλειάς, υπερωριακή απασχόληση με συνέπεια την κούραση του σώματος και

του νου, κακή σωματική και πνευματική κατάσταση των εργαζομένων, κακή κατάσταση εκτός δουλειάς των όρων ζωής των εργαζομένων, ανύπαρκτος ή ελλιπής έλεγχος από τις αρμόδιες κρατικές αρχές των χώρων δουλειάς, έλλειψη εξειδικευμένων υπαλλήλων στην ασφάλεια και υγιεινή στους χώρους δουλειάς, γραφειοκρατική αντιμετώπιση του θέματος από την πλευρά της πολιτείας, εργοδοτική απληστία κλπ.

Η οικονομική κρίση θα χειροτερεύσει όλες τις συνθήκες εργασίας όλων των εργαζόμενων, οπουδήποτε, με συνέπεια περισσότερα ατυχήματα και περισσότερες επαγγελματικές αρρώστιες.

Η Ελλάδα γνώρισε τα περισσότερα εργατικά ατυχήματα κατά την βιαστική κατασκευή των έργων για τους λαμπρούς Ολυμπιακούς αγώνες, έργα που είναι θεμελιωμένα σε κορμιά ανυπεράσπιστων συνανθρώπων μας που πάλευαν για το μεροκάματο, κυρίως οικονομικών μεταναστών. Μια Ελλάδα που διαθέτει σχεδόν 800.000 δημοσίους υπαλλήλους κλπ έχει πενιχρές υπηρεσίες εποπτείας της εργασίας και όχι τυχαία. Σήμερα δε που επιστρέφουμε κοινωνικά πίσω δεκαετίες αλίμονο στους εργαζόμενους. **Η Ελλάδα δεν έχει φορέα πρόληψης εργατικών ατυχημάτων, όπως οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες, αλλά μόνο καταγράφει υπηρεσιακά τα δηλωμένα ατυχήματα.**

Με το μεγάλο θέμα «οι οικονομικοί μετανάστες στην Κόνιτσα και η Κόνιτσα» θα ασχοληθούμε με άλλο σημείωμα.

Συνδρομές

	€		
Μήτσιου Μαρία Γερμανία	30	Ντάφλη Αλεξάνδρα Θεσ/νίκη;	15
Κατσιμπαρης Ιωαν. Γερμανία	30	Κεφάλας Πασχ. Θεσ/νίκη	50
Φουρτζής Νικ. Αυστραλία	69	Μουλαϊδης Αναστ. Θεσ/νίκη	30
Πορφυριάδη Αφροδίτη Γαλλία	50	Ηλιάδη Χρυσάνθη Γιάννινα	15
Μπακόλας Απ. U.S.A.	30	Εξάρχου Ευανθία Γιάννινα	30
Μπακόλα Ελένη U.S.A.	30	Τζιάλλας Ιωαν. Γιάννινα	20
Μπακόλας Σωτ. U.S.A.	30	Φράγκου -Τέντα Ιφιγ. Γιάννινα	30
Σιώρος Χαρ. Αυστραλία	150	Μπουζούλα Μαρία Γιάννινα	45
Φουρτζής Νικ. Αυστραλία	69	Καλτσούνης Ευ. Γιάννινα	60
		Στάγιος Γρηγ. Γιάννινα	20
Κούσιος Δημ. Αθήνα	100	Μακάριος Ευαγγ. Γιάννινα	20
Ζδράβος Χαρ. Αθήνα	15	Παπαευθυμίου Βασ. Γιάννινα	60
Πριμικήρης Κων. Αθήνα	20	Παπαζήσης Ζήσης Γιάννινα	50
Παπαμακαρίου Άννα Αθήνα	15	Μπαγκλή Ελένη Γιάννινα	15
Ματσής Αθαν. Αθήνα	100	Νιτσιάκος Χρ. Λάρισα	15
Κίσιος Δημ. Αθήνα	25	Σδούκος Βασ. Λάρισα	15
Χατζή Ευαγγελία Αθήνα	25	Γκιώκας Νικ. Πάτρα	15
Καραμπέτσης Δημ. Αθήνα	45	Ρούβαλης Σπ. Αλεξάνδρεια	20
Κατσιμπαρης Γεωργ. Αθήνα	15	Παπαλάμπρος Δημ. Λειβαδιά	20
Ζάρου Μάγδα Αθήνα	60	Εξάρχου Ιωαν. Φιλιάτες	45
Θεοδώρου Κώστας Αθήνα	20	Ζιώγας Αντ. Πολύγυρος	20
Ιερ. Παπαδημητρίου Κων. Αθήνα	15	Πολύζου Πηνελόπη Αγρίνιο	30
Σίβα Αγγελική Αθήνα	75	Μακάριος Βασ. Άρτα	15
Βαρδάκης Θεοφ. Αθήνα	30	Ζάμπος Σπύρος Αίγινα	30
Ζαχαροπούλου Σάννα Αθήνα	15	Χαλβαδάκης Πέτρος Χανιά	50
Ζαχαροπούλου Ευλαμπία Αθήνα	15	Μεσσής Αθαν. Κοκκινώγεια	20
Νούτσος Ε. Γεωργ. Αθήνα	20	Παπαμικάλης Μηνάς Πάτρα	15
Γεωργίου Νιόβη Αθήνα	15	Τουτουδάκη Μαρίνα Κρήτη	30
Χολέβας Χριστόδ. Αθήνα	30	Πίσπας Θεοδ. Βέροια	20
Κρέμος Παύλος Αθήνα	30	Σκορδάς Φωτ. Καβάλα	100
Μπακόλας Χρ. Αθήνα	15	Μήτσικα Δήμητρα Κόνιτσα	15
Γκουντουβά Νίκη, Αθήνα	50	Ζδράβος Σπύρος Κόνιτσα	15
Μπουσμπούλας Κων. Αθήνα	30	Μαλάμης Σωτ. Κόνιτσα	15
Βανούσης Φρίξος Αθήνα	30	Μάνου Κορνηλία Κόνιτσα	15
Σακκά Ανθή Αθήνα	20	Στέφος Κων. Κόνιτσα	15
Αλεξίου Μαρία Αθήνα	15	Μπέτσης Νίκος Κόνιτσα	30
Καλλιντέρης Παναγ. Αθήνα	20	Κορτσινόγλου Ιωαν. Κόνιτσα	15
Πολίτης Αγαθ. Αθήνα	20	Κακαράντζας Αθαν. Κόνιτσα	20
Μήγιος Δημ. Θεσ/νίκη	20	Παπαβασιλείου Νικ. Κόνιτσα	15
		Ευαγγελίδη Άννα Κόνιτσα	15
		Ιερ. Καλλιντέρης Χρ. Κόνιτσα	30
		Μουλαϊδης Θωμάς Κόνιτσα	30
		Παπαχρησιδίη Ελένη Κόνιτσα	15

Κρυστάλλης Γεωργ. Κόνιτσα	15	Σπανού Πελαγία Πηγή	25
Λώλος Ανδρέας Κόνιτσα	15	Καπλάνης Κων. Δροσοπηγή	45
Μίσσιος Κων. Κόνιτσα	15	Γκούντας Γεώργ. Καλλιθέα	15
Καραβελίδης Ιορδ. Κόνιτσα	15	Τσίτσος Σωτ. Πληκάτι	20
Γαϊτανίδης Ευ. Κόνιτσα	20	Πορέτσης Μηνάς Εξοχή	30
Σπανός Ι. Βασ. Κόνιτσα	15	Κουρτίνος Στεργ. Παλαιοσέλλι	20
πρ. Τάτσης Διον. Κόνιτσα	30	Ευαγγέλου Δημ. Κλειδωνιά	30
Καλλιντέρης Αχιλ. Αετόπετρα	20	Πίσπας Ε. Γεωργ. Δίσπρατο	30
Λάππας Δημ. Ηλιόρραχη	20	Στεφανή Κατίνα Ρουψιά	45
Μπάγκλης Δημ. Ελεύθερο	30	Οικονόμου Ευαγγ. Δίσπρατο	20
Ζαφείρης Δημ. Πυρσόγιαννη	20		

Dr. ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ

Οδοντίατρος - Ενδοδοντολόγος
Καθηγητής Α.Π.Θ.

Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗ & ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΗΛ.
2310265168

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ-ΖΕΥΤΟΛΑ

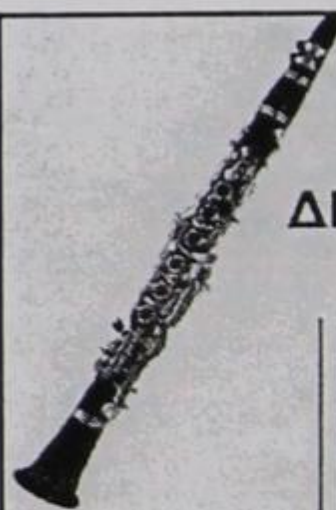
Συμβολαιογράφος

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 26510 93622
ΤΗΛ.: 26550 22529 ΚΙΝ.: 6945182799

ΓΙΩΡΓΟΣ Ι. ΛΑΣΠΟΝΙΚΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΟΜΗΡΟΥ 51 & ΣΚΟΥΦΑ
Τ.Κ. 106 72 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103620643 - 3617517
FAX. 2103620647 ΚΙΝ. 6977445111
e-mail: gilasonikos@ath.forthnet.gr

ΔΕΡΔΕΚΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Μουσική Κάλυψη Κοινωνικών
Γεγονότων - Εκδηλώσεων

κ: 6973416318

τ: 26510 61972

ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΕΡΜΙΟΝΗ

Δικηγόρος

ΜΕΡΛΙΝ 8
ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 2103625483
2103619320
ΚΙΝ. 6951798945

Γεώργιος Ι. Ντάφλης

Πολιτικός Μηχανικός

- ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ
- ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ
- ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Β. Ηπείρου 58
Τ.Κ. 44 100 Κόνιτσα
site: homepages.pathfinder.gr/dafilis

Τηλ.: 26550 2
Κινητό: 697 226
e-mail: gntaf@t

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 23ου ΤΟΜΟΥ
(τεύχ. 156-161 (2011))**

- ΑΝΔΡΕΟΥ Η.**, Οδοιπορικό στους Αγ. Τόπους, σελ. 17 - Κτητορικές επιγραφές Αγ. Παρασκευής Παλαιοσελλίου, 205 - 265 - Τα εξωκλήσια, 349 - Μνήμη Σεβαστιανού, 475
- ΒΙΝΟΣ ΣΤ.**, Καρναβαλικά, 149
- ΒΟΣΙΟΣ Β.**, Έκοψαν την πίτα οι Παδιώτες, 135 - Καλοκαιριάτικες εκδηλώσεις, 457
- ΓΕΩΡΓΑΚΗ Λ.**, 15αύγουστος στη Βούρμπιανη, 296
- ΓΚΟΥΤΟΣ ΧΑΡ.**, Παλαιοί οικοδόμοι και έργα τους, 13 - Μαθ. εφημερίδα, 21 - Σέλτσπ, Φικόκος, Λούψικο, 99 - Συλλαλητήριο στην Κόνιτσα, 131 - Ιστορικά στοιχεία για τα χωριά της Κόνιτσας, 181 - Βιβλιοπαρουσίαση, 225 - Ιστορικά στοιχεία για τα χωριά, 247 - Ειδήσεις των ετών 1899-1904, 323 - Τρεις άγνωστες φωτογραφίες, 334 - Ιστορικά στοιχεία για τα χωριά Κόνιτσας, 413
- ΓΟΥΣΙΑΣ Γ.**, Επίσκεψη στη Λαγκάδα, 63
- ΔΑΦΝΗΣ Ι.**, Παραδοσιακή εκδήλωση 32 - Ημέρα τιμής Αποστράτων, 119 -- Μάιος 1945, 199 - Μήνυμα Ορθοδοξίας, 289.
- ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ Α.**, Οι εμπορικοί δρόμοι των Βαλκανίων, 445
- ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ Γ.**, Γαναδιό, 366.
- ΔΗΜΑΡΑΤΟΥ Κ.**, Βούρμπιανη και Πολιτιστ. Σύλλογος, 307 - Γιορτή τσίπουρου, 461
- ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΕΥ.**, Ανοιχτή επιστολή, 46
- ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ.**, Μονή Αγ. Αποστόλων Κλειδωνιάς, 303
- ΖΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΧ.**, Ο ιερέας του χωριού μας, 61
- ΖΑΝΗΣ ΧΡ.**, Η ερήμωση της υπαίθρου, 348 - Αντισταθείτε, 438
- ΖΙΩΓΑΣ Θ.**, Καντσιώτικο γεφύρι, 329
- ΚΑΛΛΙΝΤΕΡΗΣ Γ.**, Η ιστοσελίδα Κόνιτσας, 233
- ΚΑΝΑΤΣΗΣ Τ.**, Λησμονημένα βήματα, 139 - Ανατομή πανηγυριού, 283 - Κάπου υπάρχει ένα σπίτι, 455
- ΚΙΤΣΙΟΣ Κ.** Το φαράγγι της Κλεισούρας, 297
- ΚΗΤΑΣ Κ.**, Αναμνήσεις από τη Λαγκάδα, 308
- ΚΥΡΓΙΑΝΝΗ Π.**, Η ύπαιθρος στην αφάνεια, 129 - Τα χωριά μας του χθες και του σήμερα, 43 - Οκτώβρης 2011, 327
- ΚΥΡΤΖΟΓΛΟΥ Θ.**, Επένδυση στη γνώση, 335
- ΚΩΣΤΑΚΗΣ Κ.** Η 28η Οκτ. στον Αμάραντο, 456
- ΛΥΡΑΣ Δ.**, Ο Αώος, 45
- ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΑΣΧ.**, Ήρωες θάνατοι, 125 - Τον καιρό του Κουρτ Πασιά, 441
- ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ Γ.**, Ένα γράμμα για σένα, 345
- ΜΑΡΤΣΕΚΗΣ Μ.**, Κουδαρίτικα (βιβλιοπαρουσίαση), 333
- ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ Γ.**, Προτάσεις Οικ. ανάπτυξης, 5-91

- ΜΕΣΣΗΣ Ι.**, Πάδες, 47-217 - Φως στο τούνελ του εμφυλίου, 279 Καταστροφή από τα γερμ. στρατεύματα, 373
- ΜΟΥΚΟΥΛΗΣ Θ.**, Οι τρεις ορμήνειες, 143
- ΜΠΟΥΝΑΣ Π.**, «Καρυές»27 - Τιμή στους δασκάλους, 115 - Η πείνα στην Κατοχή, 201 - Οι Δήμαρχοι Κόνιτσας, 261 - Αναμνήσεις, 355.
- ΝΑΤΣΗΣ Π.**, Η αγάπη για το χωριό μου, 133 - Λαγκάδα 216 - 15αύγουστο στη Λαγκάδα, 306.
- ΝΟΥΤΣΗΣ ΣΤΕΦ.**, Λίγα λόγια για τον Ρεμπέλη, 38 - Ανάπλαση του Αώου, 106 - Στη μνήμη του Κ. Φρόντζου, 223
- ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΘ.**, Η τελευταία εκδρομή, 233
- ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΣΩΚ.**, Αναμνήσεις από τον Ρεμπέλη, 41 - Επισημάνσεις, 121 - Εκατό χρόνια από το θάνατο του Παπαδιαμάντη, 195
- ΠΑΓΑΝΙΑΣ Κ.**, Η γιορτή της Γυναίκας της Πίνδου, 281 -Γιορτή Ενόπλων δυνάμεων, 473
- ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι.**, Πρωτόγνωρο Ζερματινό καλοκαίρι, 305
- ΠΑΠΑΖΗΣΗ Ζ.**, Γεγονότα από την Κατοχή, 366
- ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ Ι.**, Η κλωρίδα της Ηπείρου, 141 - Ό,τι θυμάμαι, 142.
- ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΥ Δ.**, Η καμπάνα, 213 -Θεατρική παράσταση στη Μόλιστα, 293 -Το ενθύμιον έτος 1919, 361 - Αγιογράφηση Αγ. Δημητρίου Μόλιστας, 449
- ΠΟΛΙΤΗΣ ΑΓΓ.**, Τα πορίσματα της Εξ. Επιτροπής, 123 - Ο περί Αδυνάτου Λόγος, 193 - Αναζητώντας ηγέτη, 439
- ΠΡΑΣΚΑ ΒΙΣΚΟΝΤΙ**, Πρακτικό σύσκεψης, 429
- ΡΙΣΤΑΝΗΣ ΑΠ.**, Μπραζιώτες στη Μεσαριά, 287
- ΡΟΥΒΑΛΗΣ ΧΡ.**, Απόκλιση, 285
- ΤΕΡΣΗΣ Κ.** Ο γάμος τα παλιά χρόνια στη Βούρμπιανη
- ΤΖΙΟΒΑΣ Π.**, Το κτηματολόγιο της Μονής Στομίου, 381.
- ΤΟΥΦΙΔΗΣ Σ.**, Ημερολόγια, 53 - Σχόλια, 65 - Για να κάνουμε καλύτερο το περιβάλλον μας, 105 - Σύντομες σκέψεις, 241 - Μεταξύ μας ... 321 - Το Αγγελικό μήνυμα, 409 - Έκθεση ξυλογλυπτικής, 454
- ΤΣΙΑΓΚΗΣ ΙΚ.**, Κόνιτσα, 1 - Με αφορμή μια πρόταση, 89 - Βιβλιοπαρουσίαση, 453
- ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ Β.**, Το Γεωπάрко Βίκου - Αώου, 3 - Η «Αριστεία» 33 - Κρίση ευκαιρίας, 35 - Συνταρακτικά γεγονότα, 107 - Ευχαριστήρια επιστολή, 110 - Παγκόσμια ημέρα Γυναίκας, 111 - Ενάντια στην κρίση, 169 - Μέσα στην κρίση 243 - Ανθρώπινο μεγαλείο, 246 - Καλή είδηση, 258 - Ταξιδιωτικές εμπειρίες, 269 - Μνημείο Εθν. Συμφιλίωσης, 297 - Παράδειγμα προς μίμηση, 309- Αντιανάπτυξη, 379 - Και άλλη καλή είδηση, 380 -Για τους άστεγους, 410 - Σ' έναν κήπο, 469 - Το «Αγριολούλουδο του Γράμμου»471 - Μνήμη Σεβαστιανού, 475.
- ΤΣΟΥΒΑΛΗ ΚΑΤ.**, Η ζωή γράφει εύθυμα, 140 - Κοινωφελής επιχείρηση, 175 - Ομιλία 425
- ΚΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗΣ Α.**, Ο Αγ. Ιωάννης, 389
- ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ Γ.**, Πανηγύρι στον Αμάραντο, 354
- ΨΥΛΛΑ ΣΤΕΛΛΑ.**, Σύνδεσμος Βούρμπιανης, 209